ZIŅOJUMS

PAR MIGRĀCIJAS UN PATVĒRUMA SITUĀCIJU LATVIJĀ 2024. GADĀ

RĪGA, 2025. GADA MAIJS

Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

EMN Eiropas migrācijas tīkls LATVIJA

Ar Eiropas Savienības Padomes 2008. gada 14. maija lēmumu Nr.2008/381/EK izveidots Eiropas migrācijas tīkls, kura mērķis ir pildīt Eiropas Kopienas un dalībvalstu institūciju informācijas vajadzības, sniedzot aktuālu, objektīvu, uzticamu un salīdzināmu informāciju par migrācijas un patvēruma jomu, tādā veidā atbalstot Eiropas Savienības politikas veidošanu minētajās jomās. Eiropas migrācijas tīklu izmanto arī, lai sabiedrībai nodrošinātu informāciju par migrācijas un patvēruma jautājumiem. Tīklu veido Eiropas Komisija un dalībvalstu nozīmēti kontaktpunkti. Katrs kontaktpunkts izveido valsts migrācijas tīklu.

Kontaktpunkts sagatavo izpētes darbus, kuru tēmas ir noteiktas attiecīgā gada darba programmā. Izpētes darbu tēmas ir saistītas ar trešo valstu valstspiederīgo migrācijas jomu.

Eiropas migrācijas tīkla Latvijas kontaktpunkts ir Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde.

Kontakti:

Čiekurkalna 1.līnija 1, k-3,
Rīga, Latvija, LV-1026
Tālrunis: +371 67219492
E-pasts: emn@pmlp.gov.lv
Tīmeklis: www.emn.lv

Darba autori:

Ilze Siliņa-Osmane, Eiropas migrācijas tīkla Latvijas kontaktpunkta eksperte
Ilva Ieviņa, Eiropas migrācijas tīkla Latvijas kontaktpunkta koordinatore

Recenzenti:

Vilmārs Mangalis, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes priekšnieka vietnieks
Solvita Steļmaka, Valsts robežsardzes Atgriešanas un patvēruma lietu nodaļas priekšniece, pulkvežleitnante

Projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autoru uzskatus, un Eiropas Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Satura rādītājs

KOPSAVILKUMS 5

IEVADS 7

1. PATVĒRUMA UN MIGRĀCIJAS POLITIKAS IZMAIŅU PĀRSKATS 8

Migrācijas jomas vispārējās izmaiņas 9

2. LIKUMĪGĀ MIGRĀCIJA 10

Ekonomiskā migrācija 14
Pētījumi un diskusijas migrācijas jomā 18
Studenti un zinātnieki 22
Ģimenes atkalapvienošana 22
EMT nacionālais ziņojums pētījumam:
Trešo valstu valstspiederīgo ģimenes atkalapvienošanās Eiropas Savienībā:
stāvoklis 20 gadus pēc ģimenes atkalapvienošanās direktīvas ieviešanas 23

3. STARPTAUTISKĀ AIZSARDZĪBA 24

Pasākumi, lai ieviestu Kopējo Eiropas patvēruma sistēmu 26
Starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzēju izmitināšana 26

4. PAGAIDU AIZSARDZĪBA UN ATBALSTA PASĀKUMI PERSONĀM, KAS BĒG NO KARA UKRAINĀ 27

5. NEPILNGADĪGAS PERSONAS UN CITAS ĪPAŠI AIZSARGĀJAMAS GRUPAS 36

6. INTEGRĀCIJA 38

Integrācijas veicināšana sociāli ekonomiskajai līdzdalībai 40
Integrācija darba tirgū 41
Pamata pakalpojumi 42
Nediskriminācija 45

7. PILSONĪBA UN NATURALIZĀCIJA 46

8. ROBEŽKONTROLE, VĪZAS UN ŠENGENAS PĀRVALDĪBA 48

Ārējo robežu pārvaldība 49
Sadarbība ar trešām valstīm robežkontroles jomā 52
Šengenas pārvaldīšana 53
Robežu pārvaldība un vīzu politika 53

9. NELIKUMĪGĀ MIGRĀCIJA 56

Nelikumīgajiem imigrantiem paredzētie pakalpojumi un juridiskā palīdzība 58

10. CILVĒKU TIRDZNIECĪBA 59

EMT nacionālais ziņojums pētījumam:
ES politikas starptautiskā dimensija: cilvēku tirdzniecības novēršana,
apkarošana un upuru aizsargāšana Latvijā 61
Apmācības un izpratnes veidošana 62
Sadarbība ES valstu starpā 63

11. ATGRIEŠANA UN ATPAKAĻUZŅEMŠANA 64

12. MIGRĀCIJAS UN ATTĪSTĪBAS POLITIKA 67

13. AVOTU UN LITERATŪRAS SARAKSTS 69

ES tiesību akti 73
Literatūra 74
Izmantotie saīsinājumi 80

Kopsavilkums

Likumīgā migrācija

2024. gadā tika izsniegtas 9024[1] pirmreizējās uzturēšanās atļaujas, kas ir par 11.7% mazāk kā 2023. gadā. 6738 pirmreizējās termiņuzturēšanās atļaujas tika izsniegtas Ukrainas civiliedzīvotājiem, kas ir saņēmuši pagaidu aizsardzību Latvijā.

2024. gada 23. maijā tika pieņemti grozījumi Imigrācijas likumā[2], kas paredz tiesības Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei (turpmāk – PMLP) pieņemt lēmumu par aizliegumu fiziskai vai juridiskai personai uzaicināt trešās valsts valstspiederīgo, ja tiek konstatēts, ka ir pārkāpti ar trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanu un uzturēšanos saistītie normatīvie akti.

Starptautiskā aizsardzība un patvērums

Salīdzinot ar 2023. gadu, patvēruma meklētāju skaits 2024. gadā ir samazinājies divas reizes – patvērumam pieteicās 801 persona (2023. gadā 1624).

Pagaidu aizsardzība

2024. gada 21. novembrī Latvijas Republikas Saeima (turpmāk - Saeima) pieņēma grozījumus Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā[3], kas paredz likumā esošos terminētos atbalsta pasākumus pagarināt līdz 2025. gada 31. decembrim. Tiem Ukrainas civiliedzīvotājiem, kas pagaidu aizsardzības statusu Latvijas Republikā ir saņēmuši līdz 2022. gada 31. decembrim, izsniegtās ilgtermiņa vīzas un termiņuzturēšanās atļaujas būs derīgas līdz 2025. gada 4. martam, neraugoties uz šajos dokumentos norādīto dokumenta derīguma termiņu.

Nepilngadīgie bez pavadības un citas mazāk aizsargātas grupas

2024. gadā Latvijā tika konstatētas 20 nepilngadīgas personas bez pavadības, visas pieprasīja patvērumu

Integrācija

Imigranti no trešām valstīm 2024. gadā varēja apgūt latviešu valodu, iepazīt dzīvi Latvijā, kā arī apmeklēt integrācijas kursus un saņemt palīdzību, lai veiksmīgāk atrastu darbu, un saņemt sociālā mentora atbalstu. Valsts un nevalstiskās organizācijas nodrošināja integrācijas un latviešu valodas kursus patvēruma meklētājiem un trešo valstu valstspiederīgajiem, ieskaitot Ukrainas civiliedzīvotājus. 2024. gada 17. decembrī tika apstiprināts Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2024. 2027. gadam[4]. Plāns īstenos trīs rīcības virzienus: Nacionālā identitāte un piederība; Demokrātijas kultūra un iekļaujošs pilsoniskums; Integrācija.

---

1 Datu avots: PMLP.

2 Likums "Grozījumi Imigrācijas likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 110, 07.06.2024. – [stājās spēkā 08.06.2024.]

3 Likums "Grozījumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr.231A, 27.11.2024. – [stājās spēkā 11.12.2024.]

4 Ministru kabineta 2024. gada 17. decembra rīkojums Nr. 1195 "Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2024.–2027. gadam". - Latvijas Vēstnesis Nr. 251, 28.12.2024. – [stājās spēkā 17.12.2024.]

Pilsonība un naturalizācija

2024. gadā Latvijas pilsonībā naturalizācijas kārtībā uzņemtas 694 personas.[5] Visvairāk Latvijas pilsonību ieguvuši ir Latvijas nepilsoņi (534). Nemainīgs ir trešo valstu valstspiederīgo skaits, kas naturalizācijas kārtībā saņēma Latvijas pilsonību – 2024. gadā tā ir 155 persona (2023.g. - 154).[6]

Robežkontrole, vīzas un Šengenas pārvaldība

2024. gada 18. decembrī tika apstiprināts Latvijas Republikas valsts robežas integrētās pārvaldības plāns 2024.-2027. gadam[7], kura mērķis ir stiprināt valsts robežas drošību un iekšējo drošību kopumā, kā arī palielināt tādu trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kuriem nav tiesiska pamata uzturēties Latvijā un ES dalībvalstīs.

Nelikumīgā migrācija

2024. gada 23. maijā tika pieņemti grozījumi Imigrācijas likumā[8], kas nosaka ārzemniekam tiesības lūgt valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu arī aizturēšanas pārsūdzības gadījumā.

Cilvēku tirdzniecība

Par cilvēku tirdzniecības organizēšanu uzsākto kriminālprocesu ietvaros aizdomās turētā statuss ir noteikts trim personām. 17 trešo valstu valstspiederīgie ir atzīti par cilvēku tirdzniecības upuriem.

Atgriešana un atpakaļuzņemšana

2024. gadā uz pusi palielinājās, piespiedu kārtā izraidīto personu skaits - 103, bet brīvprātīgi savā mītnes valstī atgriezās 1965 personas.

2024. gadā Valsts robežsardze pievienojās ES reintegrācijas programmai, kuras mērķis ir nelikumīgi uzturējušos trešo valstu valstspiederīgo atgriešanas veicināšana no ES, piedāvājot iespēju saņemt reintegrācijas atbalstu no Frontex.

5 Datu avots: PMLP.

6 Datu avots: PMLP.

7 Ministru kabineta 2024. gada 20. decembra rīkojums Nr. 1220 "Par Latvijas Republikas valsts robežas integrētās pārvaldības plānu 2024.–2027. gadam". - Latvijas Vēstnesis Nr. 1, 02.01.2025. – [stājās spēkā 20.12.2024.]

8 Likums "Grozījumi Imigrācijas likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 110, 07.06.2024. – [stājās spēkā 08.06.2024.]

Ievads

Ikgadējais ziņojums par migrācijas un patvēruma situāciju Latvijā (turpmāk – Ziņojums) sniedz informāciju par nozīmīgākajām izmaiņām migrācijas un patvēruma politikā un tiesību aktos Latvijā laika posmā no 2024. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim un 2025. gada sākumā. Ziņojumā ietverta informācija, kas iegūta no migrācijas politikas veidotājiem, īstenotājiem, kā arī publicētajiem pētījumiem un mediju analīzes.

Ziņojums izstrādāts, pamatojoties uz Eiropas Komisijas un Eiropas migrācijas tīkla (turpmāk - EMT) nacionālo kontaktpunktu izstrādāto specifikāciju, kas ļauj apkopot vienotu un salīdzināmu informāciju par ES dalībvalstīm un EMT novērotājām valstīm[9]. Sintēzes ziņojums par migrācijas un patvēruma situāciju 2024. gadā ES un EMT novērotājās valstīs pēc tā izstrādes būs pieejams EMT Latvijas kontaktpunkta mājaslapā www.emn.lv.

Ziņojuma izstrādei nepieciešamā informācija iegūta no Iekšlietu ministrijas, Valsts robežsardzes (turpmāk - VRS), Ārlietu ministrijas Konsulārā departamenta, Kultūras ministrijas, Labklājības ministrijas, Izglītības un zinātnes ministrijas, Veselības ministrijas, Starptautiskās migrācijas organizācijas (turpmāk – IOM) Rīgas biroja, Sabiedrības integrācijas fonda (turpmāk - SIF) un PMLP.

Lai atspoguļotu sabiedrībā valdošos viedokļus un apskatītu politiskajā vidē notikušās diskusijas, darbā tika izmantoti dažādos ziņu un sabiedriskās politikas portālos publicētie raksti, viedokļi un vērtējumi, kā arī citu valsts institūciju mājaslapās pieejamā informācija. Visas darbā izmantotās avotu un literatūras vienības ir iekļautas izmantoto avotu un literatūras sarakstā.

Darbā izmantoti nacionālo datu sniedzēju un ES Statistikas biroja Eurostat apkopotie dati. Dati saskaņoti ar migrācijas un patvēruma jomas ekspertiem. Visi šajā darbā lietotie termini atbilst EMT Patvēruma un migrācijas terminu vārdnīcā[10] iekļautajām definīcijām.

9 Norvēģija, Gruzija, Moldova, Ukraina, Melnkalne, Armēnija, Serbija, Ziemeļmaķedonija.

10 Pieejama: https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-asylum-and-migration-glossary_en.

1.

PATVĒRUMA UN MIGRĀCIJAS POLITIKAS IZMAIŅU PĀRSKATS

Migrācijas jomas vispārējās izmaiņas

2024. gada 16. janvārī Ministru kabinets apstiprināja Valdības rīcības plānu[11] Deklarācijas par Evikas Siliņas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai. Valdības rīcības plānā apstiprinātas arī vairākas iekšlietu nozares un iekšlietu ministra Riharda Kozlovska izvirzītās prioritātes - drošības iestāžu kapacitātes stiprināšana, personāla jautājums - straujāka atalgojuma celšana iekšlietu nozarē strādājošajiem, pielīdzinot to atalgojumam Nacionālajos bruņotajos spēkos (NBS); materiāli tehniskā nodrošinājuma uzlabošana; austrumu robežas izbūve, tai skaitā aprīkojot to ar viedajām tehnoloģijām.

2024. gada 11. decembrī Iekšlietu ministrija izveidoja augsta līmeņa darba grupu Migrācijas un patvēruma pakta[12] ieviešanai, lai nodrošinātu vienotu un koordinētu pieeju visu jautājumu, kas saistīti ar Migrācijas un patvēruma pakta īstenošanu nacionālajā līmenī risināšanu, tai skaitā izstrādātu Latvijas nacionālo Migrācijas un patvēruma pakta īstenošanas plānu un uzraudzītu tā ieviešanu.

11 Ministru kabineta 2024. gada 20. janvāra rīkojums Nr. 55 "Par Valdības rīcības plānu Deklarācijas par Evikas Siliņas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai".- Latvijas Vēstnesis Nr. 16, 23.01.2024. – [stājās spēkā 20.01.2024.]

12 Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un Sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par jaunu Migrācijas un patvēruma paktu COM/2020/609 final. – Pieejams: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0609

2.

LIKUMĪGĀ MIGRĀCIJA

Kopējais pirmreizēji izsniegto uzturēšanās atļauju skaits 2024. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ir samazinājies par 11,7% - izsniegtas 9024[13] (2023. gadā - 10 220) uzturēšanās atļaujas. 6738[14] pirmreizējās termiņuzturēšanās atļaujas tika izsniegtas Ukrainas civiliedzīvotājiem, kas ir saņēmuši pagaidu aizsardzību Latvijā.

2024. un 2025. gadā notikušas izmaiņām Latvijas migrācijas politikā un normatīvajā regulējumā. Lai stiprinātu valsts drošību, mazinātu negodprātīgu praksi migrācijas jomā un veicinātu trešo valstu valstspiederīgo integrāciju, ir pieņemti vairāki būtiski grozījumi Imigrācijas likumā, kā arī papildināti attiecīgie Ministru kabineta noteikumi. Šie tiesību akti paredz stingrākas prasības gan trešo valstu pilsoņiem, gan viņu uzaicinātājiem – juridiskām un fiziskām personām. Grozījumu mērķis ir nodrošināt efektīvāku migrācijas procesu pārraudzību, samazināt ļaunprātīgu rīcību riskus un stiprināt Latvijas reputāciju kā tiesisku un drošu valsti. Vienlaikus liela uzmanība pievērsta arī informācijas pieejamībai un skaidrojošo materiālu izstrādei, lai uzlabotu iesaistīto pušu izpratni par likumīgās migrācijas iespējām un prasībām.

2024. gada 23. maijā tika pieņemti grozījumi Imigrācijas likumā[15], kas paredz tiesības PMLP pieņemt lēmumu par aizliegumu fiziskai vai juridiskai personai uzaicināt trešās valsts valstspiederīgo, ja tiks konstatēts, ka ir pārkāpti ar trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanu un uzturēšanos saistītie normatīvie akti. Tiesību akta mērķis ir ierobežot negodprātīgus uzaicinātājus (galvenokārt, darba devējus), paredzot tiesības PMLP pieņemt lēmumu par aizliegumu uz laiku līdz trim gadiem fiziskai vai juridiskai personai uzaicināt trešo valstu valstspiederīgos, ja konstatēts, ka ir pārkāpti ar trešās valsts valstspiederīgo ieceļošanu un uzturēšanos saistītie normatīvie akti, tādējādi mazinot arī Latvijas reputācijas riskus.[16] PMLP no 2024. gada jūlija, kad spēkā stājās grozījumi Imigrācijas likumā, pieņēmusi lēmumus 15 uzņēmumiem aizliegt uzaicināt un nodarbināt trešo valstu valstspiederīgos saistībā ar konstatētiem pārkāpumiem normatīvo aktu prasību ievērošanā. Lielākā daļa liegumu piemēroti uz diviem vai trim gadiem uzņēmumiem, kas sniedz būvniecības pakalpojumus, kā arī uzņēmumiem, kas nodrošina darbaspēka piesaisti, savukārt biežākais aizlieguma noteikšanas iemesls ir saistīts ar pārkāpumiem darba samaksas nodrošināšanā uzaicinātajiem trešo valsu valstspiederīgajiem.[17]

2024. gada 20. jūnija Imigrācijas likuma[18] grozījumi nosaka, ka tiem Krievijas Federācijas pilsoņiem, kuriem pirms Krievijas Federācijas pilsonības iegūšanas Latvijā ir bijusi pastāvīgā dzīvesvieta un kuri saņēmuši pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saskaņā ar likuma "Par ārvalstnieku un bezvalstnieku ieceļošanu un uzturēšanos Latvijas Republikā"[19] 23.1. pantu, līdz 2025. gada 30. jūnijam jāiesniedz PMLP dokumenti ES pastāvīgā iedzīvotāja statusa pieprasīšanai, tostarp arī apliecinājums par sekmīgi nokārtotu valsts valodas pārbaudi. Savukārt, ja persona būs noteiktajā termiņā iesniegusi visus vajadzīgos dokumentus ES pastāvīgā iedzīvotāja statusa pieprasīšanai, līdzšinējā pastāvīgās uzturēšanās atļauja[20] būs derīga līdz dienai, kad stāsies spēkā galīgais lēmums par statusa pieprasījumu. Imigrācijas likuma grozījumu mērķis ir

13 Datu avots: PMLP. Sākotnējie dati par uzturēšanās atļaujām, kas tiek apkopoti Eurostat - vēlāk tiks koriģēti.

14 Datu avots: PMLP.

15 Likums "Grozījumi Imigrācijas likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 110, 07.06.2024. – [stājās spēkā 08.06.2024.]

16 Tiesību akta projekta "Grozījumi Imigrācijas likumā" anotācija. - Pieejams: https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS14.nsf/0/53750F5C8BBCEA09C2258AA200467A81?OpenDocument

17 Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde 15 uzņēmumiem aizliedz nodarbināt ārzemniekus par pārkāpumiem nodarbinātības jomā. – Pieejams: https://www.pmlp.gov.lv/lv/jaunums/pilsonibas-un-migracijas-lietu-parvalde-15-uznemumiem-aizliedz-nodarbinat-arzemniekus-par-parkapumiem-nodarbinatibas-joma

18 Likums "Grozījums Imigrācijas likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 128A, 04.07.2024. – [stājās spēkā 18.07.2024.]

19 Likums "Par ārvalstnieku un bezvalstnieku ieceļošanu un uzturēšanos Latvijas Republikā". - Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs Nr. 27/28, 09.07.1992. – [stājās spēkā 01.07.1992. zaudē spēku 01.05.2003.]

20 Likumā noteikts, ka PMLP lēmums jāpieņem viena gada laikā no dokumentu saņemšanas dienas. Plānots, ka minētajā laikā Krievijas pilsoņiem būs tiesības uz nodarbinātību bez ierobežojumiem, kā arī tiesības saņemt līdzšinējos valsts nodrošinātos pakalpojumus, tostarp pensijas un pabalstus, ja personas deklarētā dzīvesvieta ir Latvijā.

paplašināt Krievijas Federācijas pilsoņu ar pastāvīgajām uzturēšanās atļaujām Latvijā loku, uz kuriem tiek attiecināta prasība apliecināt valsts valodas zināšanas, lai varētu saņemt ES pastāvīgā iedzīvotāja statusu. Grozījumus veica, pamatojoties uz Satversmes tiesas 2024. gada 15. februāra spriedumā Nr. 2023-04-0106 iekļauto ieteikumu.[21]

2025. gada 18. martā Ministru kabinets apstiprināja noteikumus Nr. 176 "Grozījumi Ministru kabineta 2022. gada 8. marta noteikumos Nr. 157 "Noteikumi par valsts valodas zināšanu apjomu, valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību un valsts nodevu par valsts valodas prasmes pārbaudi""[22], kas nosaka valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību Krievijas Federācijas pilsoņiem, kuriem, lai iegūtu ES pastāvīgā iedzīvotāja statusu, ir jāapliecina valsts valodas prasme vismaz A2 līmenī.

2025. gada 3. aprīlī Saeimā tika pieņemti grozījumi Imigrācijas likumā[23], kas paredz pilsoņiem no Neatkarīgo Valstu Sadraudzības (NVS) dalībvalstīm pirms ieceļošanas Latvijā sniegt konkrētas ziņas par sevi, radiniekiem un ceļojuma mērķi[24]. Lai nodrošinātu pienākuma pirms ieceļošanas Latvijā sniegt attiecīgo informāciju tiek paredzēta administratīvā atbildība, nosakot iespēju piemērot naudas sodu līdz četrsimt naudas soda vienībām[25]. Grozījumi bija nepieciešami, lai varētu proaktīvi rīkoties valsts drošības aizsardzībai un lai nodrošinātu pilnvērtīgas informācijas par ieceļojošo ārvalstnieku (tostarp, par ārzemniekiem, kas ieceļo, nešķērsojot ārējo valsts robežu) apkopošanu un analizēšanu, ir nepieciešams stiprināt Latvijas Republikas valsts iestāžu migrācijas kontroles rīkus un izlūkošanas riska valstu pilsoņu ieceļošanas monitoringa iespējas, kas 1) nodrošinātu atbildīgās iestādes ar pilnvērtīgu informāciju par tiem ārvalstniekiem, kuri ieceļo Latvijā (it īpaši nešķērsojot Latvijas Republikas robežu ar Krievijas Federāciju un Baltkrievijas Republiku vai iekuģojot kādā no Latvijas ostām) un 2) palielinātu atbildīgo dienestu rīcības spējas arī starptautiskās sadarbības ietvaros. Pēdējais aspekts it sevišķi nozīmīgs ir šobrīd – laikā, kad Krievijas izlūkošanas un drošības dienesti pret reģionā esošajām Eiropas Savienības (turpmāk – ES) un NATO valstīm aktīvi un agresīvi īsteno speciālās operācijas, to izpildei piesaistot ne tikai Krievijas Federācijas pilsoņus, bet arī citu valstu valstspiederīgos. Attiecīgi informācija par personu plānoto ieceļošanu un uzturēšanos Latvijas Republikā, tostarp ne tikai par Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas pilsoņiem, var būt vērtīgs avots potenciālo risku apzināšanai un atbilstošu pasākumu un to intensitātes plānošanai un izvēršanai.[26]

2024. gada 26. novembrī tika apstiprināti Ministru kabineta noteikumi Nr. 731 "Noteikumi par valsts nodevu par migrācijas pakalpojumiem"[27], kas palielina visas valsts nodevu likmes par migrācijas pakalpojumiem. Grozījumu mērķis ir vienkāršot valsts nodevu par migrācijas pakalpojumiem iekasēšanas un aprēķināšanas mehānismu, apvienojot vairākas valsts nodevu pozīcijas. Valsts nodevu likmes noteikt analogas tām, kādas

---

21 Spriedums Latvijas Republikas vārdā Rīgā 2024. gada 15. februārī lietā Nr. 2023-04-0106. – Pieejams: https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2023/03/2023-04-0106_Spriedums.pdf

22 Ministru kabineta 2025. gada 18. marta noteikumi Nr. 176 "Grozījumi Ministru kabineta 2022. gada 8. marta noteikumos Nr. 157 "Noteikumi par valsts valodas zināšanu apjomu, valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību un valsts nodevu par valsts valodas prasmes pārbaudi"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 57, 21.03.2025. – [stājās spēkā 22.03.2025.]

23 Likums "Grozījumi Imigrācijas likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 76, 17.04.2025. – [stājās spēkā 01.09.2025.]

24 1) ceļojuma (ieceļošanas) mērķi;
2) plānoto uzturēšanās laiku un vietu;
3) ceļošanas maršrutu;
4) kontaktinformāciju;
5) tā vai tā tuvinieka ieņemtiem vēlētiem amatiem;
6) kandidēšanu vēlēšanās;
7) esošu vai bijušu valsts vai pašvaldības amatpersonas statusu;
8) dienestu bruņotajos spēkos, specdienestā, robežsardzē, muitā vai iekšlietu, tieslietu vai ārlietu (arī diplomātiskajā) dienestā.

25 naudas sods līdz 2000 eiro.

26 Likumprojekta "Grozījumi Imigrācijas likumā" anotācija. - Pieejams: https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS14.nsf/0/A05653338EE513DDC2258C19002685BA?OpenDocument

27 Ministru kabineta 2024. gada 26. novembra noteikumi Nr. 731 "Noteikumi par valsts nodevu par migrācijas pakalpojumiem". - Latvijas Vēstnesis Nr. 231, 27.11.2024. – [stājās spēkā 01.01.2025.]

paredzētas ES normatīvajos dokumentos noteiktajam par līdzīga pakalpojuma sniegšanu (vīzas pieteikuma izskatīšana). Palielinātās valsts nodevu likmes motivēs personas savlaicīgi iesniegt pamatotus pieteikumus.[28]

2024. gada 10. decembrī tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 796 "Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 21. februāra noteikumos Nr. 133 "Noteikumi par valsts nodevu par personu apliecinošu dokumentu izsniegšanu""[29], kuri nosaka:

- valsts nodevu par ārzemnieka personas apliecības izsniegšanu, to paaugstinot. Izsniegšanas termiņš tiek saglabāts līdzšinējais - divas darba dienas[30];
- paaugstināt nodevu par uzturēšanās atļaujas nodevu (eID kartes) izsniegšanu[31].

Grozījumu mērķis ir atturēt ārzemniekus no vēlmes nevajadzīgi saņemt Latvijas personas apliecību, lai to pieprasītu tikai tie, kam tā nepieciešama paredzētajam mērķim. Prakse liecina, ka nereti ārzemnieki vēlas saņemt šīs personas apliecības, bet tās faktiski netiek izmantotas paredzētajam mērķim, piemēram, sākotnēji minētos dokumentus tika mēģināts izmantot ceļošanai.[32]

2024. gada laikā PMLP eksperti ir sagatavojuši vairākus informatīvos videomateriālus (ceļvežus) par dažādiem, ar migrācijas jomu saistītiem tematiem, piemēram, ES zilās kartes saņemšanu[33], sezonas darbinieku ieceļošanu[34], jaunuzņēmēju ieceļošanu[35], ielūgumu un izsaukumu apstiprināšanu[36]. Ceļvežu mērķis ir veicināt trešo valstu valstspiederīgo un viņu uzaicinātāju izpratni par likumīgās migrācijas iespējām.

28 Tiesību akta projekta "Noteikumi par valsts nodevu par migrācijas pakalpojumiem" anotācija. – Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/ba1d0e34-473a-45a7-99a2-3f2522d18b71

29 Ministru kabineta 2024. gada 10. decembra noteikumi Nr. 796 "Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 21. februāra noteikumos Nr. 133 "Noteikumi par valsts nodevu par personu apliecinošu dokumentu izsniegšanu"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 241, 11.12.2024. – [stājās spēkā 01.01.2025.]

30 Iepriekš 80 eiro, turpmāk 170 eiro.

31 Iepriekš 15 EUR - turpmāk - 45 EUR, ja uzturēšanās atļauju izsniedz 10 darbdienu laikā; Iepriekš 30 EUR - turpmāk - 80 EUR, ja uzturēšanās atļauju izsniedz divu darbdienu laikā.

32 Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 21. februāra noteikumos Nr. 133 "Noteikumi par valsts nodevu par personu apliecinošu dokumentu izsniegšanu"" anotācija. - Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/7de44872-279c-4129-b0cf-7f9b2d0622ee

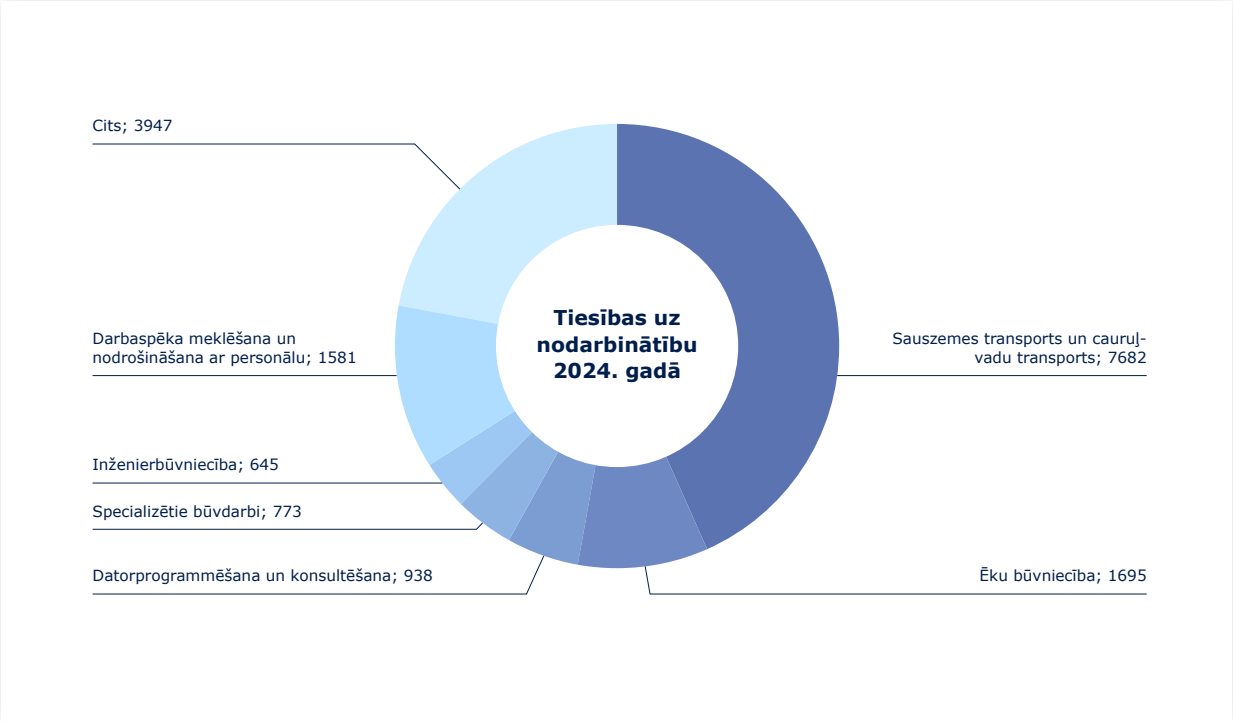
33 Ceļvedis: Eiropas Savienības zilās kartes saņemšana. – Pieejams: https://www.youtube.com/watch?v=xU-eNodkEmM

34 Vīzas noformēšana sezonas darbiniekam. – Pieejams: https://www.youtube.com/watch?v=KwYLudUWSmA

35 Ceļvedis: kā jaunuzņēmumu dibinātājiem noformēt uzturēšanas atļauju Latvijā? Pieejams: https://youtu.be/JqnuxqCy9ko

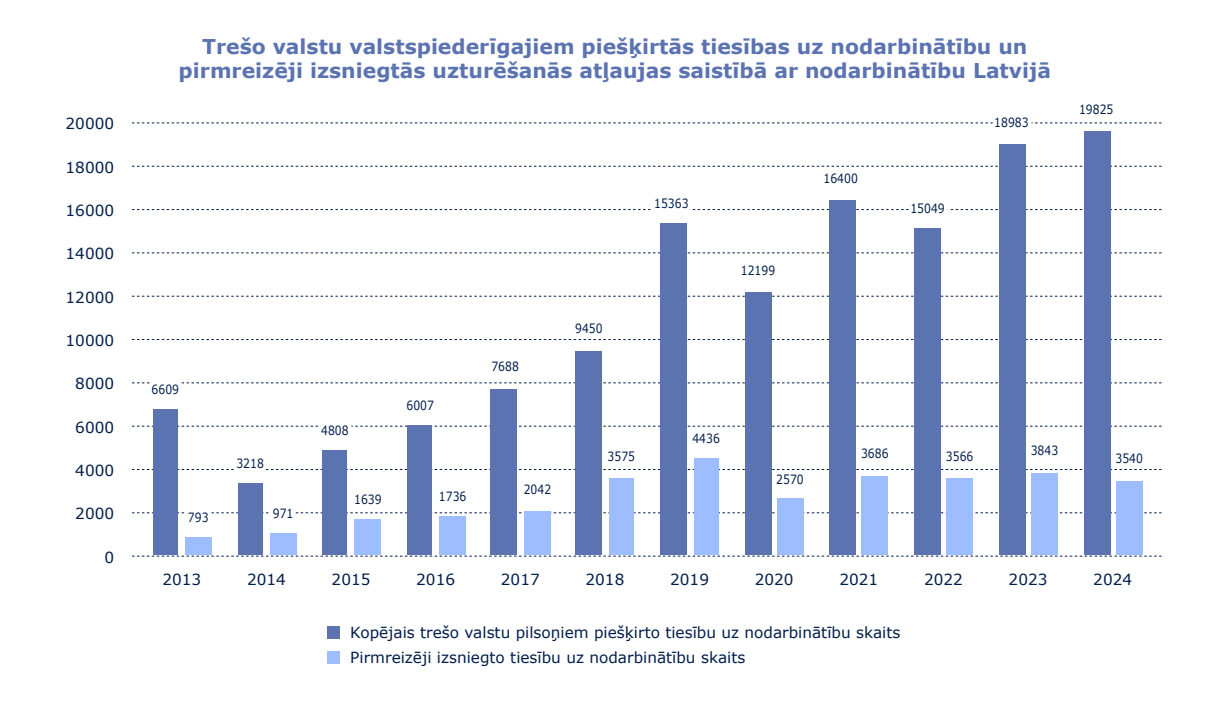
36 Ceļvedis ielūgumu noformēšanai. – Pieejams: https://www.youtube.com/watch?v=Eefb35q-xXA&t=54s

Ekonomiskā migrācija

Kopējais 2024. gadā trešo valstu valstspiederīgajiem piešķirto tiesību uz nodarbinātību skaits ir pieaudzis par 4,44 % (2024. gadā – 19 825; 2023. gadā – 18 983). Lielākā daļa trešo valstu valstspiederīgo strādā sauszemes transporta un cauruļvadu transporta jomā (7682), darbaspēka meklēšanas un nodrošināšanas ar personālu jomā (2120), ēku būvniecības jomā (1695), datorprogrammēšanas un konsultēšanas jomā (938), specializēto būvdarbu jomā (773), gatavo metālizstrādājumu ražošanas, izņemot mašīnas un iekārtu jomā (691). 2024. gadā visvairāk tiesības uz nodarbinātību ir piešķirtas Uzbekistānas (6048), Baltkrievijas (3176) un Ukrainas pilsoņiem (2356).[37]

37 Datu avots: PMLP.

Samazinājies ir nodarbinātības nolūkā pirmreizēji izsniegto uzturēšanās atļauju trešo valstu valstspiederīgajiem skaits: 2023. gadā – 3843, 2024. gadā - 3540.[38]

Lai nodrošinātu Latvijas normatīvās vides atbilstību ES tiesību aktiem un sekmētu efektīvu migrācijas un nodarbinātības politikas īstenošanu, 2024. gadā veikti vairāki būtiski grozījumi Ministru kabineta noteikumos un Imigrācijas likumā. Šie grozījumi skar dažādus aspektus – gan vīzu un uzturēšanās atļauju izsniegšanas procedūras, gan sezonas darbinieku tiesību aizsardzību, gan arī darba devēju sadarbību ar valsts institūcijām trešo valstu pilsoņu nodarbināšanas procesā. Grozījumu mērķis ir vienlaikus mazināt darbaspēka trūkumu Latvijas tautsaimniecībā, novērst sistēmas ļaunprātīgu izmantošanu, kā arī padarīt migrācijas procesus caurspīdīgākus, digitāli pieejamākus un efektīvāk pārvaldāmus. Šie tiesību aktu papildinājumi un precizējumi stiprina gan sezonas darbinieku aizsardzību, gan augsti kvalificētu speciālistu piesaisti, kā arī nodrošina valsts pārvaldes institūciju koordinētu darbību migrācijas politikas īstenošanā.

2024. gada 16. janvārī tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 40 "Grozījumi Ministru kabineta 2011. gada 30. augusta noteikumos Nr. 676 "Vīzu noteikumi"[39], lai nodrošinātu ES normatīvo aktu prasību[40] pārņemšanu Latvijas nacionālajos normatīvajos aktos. Noteikumu grozījums nosaka, ka vīzas izdevējiestādei ir pienākums, izsniedzot vīzu sezonas darbiniekam, viņu rakstveidā informēt par viņa tiesībām un pienākumiem, kā arī par sūdzību iesniegšanas procedūru. Rakstveida informāciju, kas izsniedzama personai, sagatavojusi PMLP sadarbībā ar Labklājības ministriju, ietverot tajā nosacījumus, kas jāievēro

38 Datu avots: PMLP. Sākotnējie dati par uzturēšanās atļaujām, kas tiek apkopoti Eurostat - vēlāk tiks koriģēti.

39 Ministru kabineta 2024. gada 16. janvāra noteikumi Nr. 40 "Grozījumi Ministru kabineta 2011. gada 30. augusta noteikumos Nr. 676 "Vīzu noteikumi"". - Latvijas Vēstnesis Nr.13, 18.01.2024. – [stājās spēkā 19.01.2024.]

40 Eiropas Parlamenta un Padomes 2014.gada 26. februāra direktīvas Nr.2014/36/ES par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem nodarbinātības kā sezonas darbiniekiem nolūkā 11.pantā paredzētais nosacījums par to, ka, izsniedzot vīzu sezonas darbiniekam, viņš rakstveidā jāinformē par tiesībām un pienākumiem, kas izriet no iepriekš minētās direktīvas, kā arī par sūdzību iesniegšanas procedūru.

ieceļošanas un uzturēšanās jomā, kā arī norādītas personas tiesības vērsties valsts institūcijās, lai iesniegtu sūdzības par pārkāpumiem darba tiesību jomā. PMLP[41] un Latvijas Republikas diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību interneta vietnēs ievietota informācija par vīzas pieteikuma iesniegšanas kārtību un tam pievienojamajiem dokumentiem, kas īpaši sezonas darbiniekiem pieejama vairākās valodās.[42]

2024. gada 30. janvārī tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 74 "Grozījumi Ministru kabineta 2017. gada 25. aprīļa noteikumos Nr. 225 "Noteikumi par ārzemniekam nepieciešamo finanšu līdzekļu apmēru un finanšu līdzekļu esības konstatēšanu""[43]. Noteikumi izstrādāti, lai mazinātu darbaspēka trūkuma negatīvo ietekmi uz ekonomisko izaugsmi visās tautsaimniecības nozarēs un atvieglotu prasības attiecībā uz nepieciešamo finanšu līdzekļu apmēru trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri saņem tiesības uz nodarbinātību. Noteikumu grozījumi nosaka, ka visās tautsaimniecības nozarēs trešo valstu strādājošajiem minimālais finanšu līdzekļu apmērs ir nozares vidējās algas līmenī vai ar nozares ģenerālvienošanos, kas ir noslēgta atbilstoši Darba likuma 18.panta ceturtajai daļai[44], noteikto minimālo algu.[45]

2024. gada 5. martā tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 143 "Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 552 "Ielūgumu apstiprināšanas un uzaicinājumu noformēšanas kārtība""[46], kuru mērķis ir nodrošināt ES normatīvo aktu[47] prasību pārņemšanu Latvijas nacionālajos normatīvajos aktos. Grozījumos noteikts, ka darba devējs, uzaicinot sezonas darbinieku, sniedz apliecinājumu par to, ka sezonas darbinieka dzīvesvieta būs atbilstoša normatīvajiem aktiem, kas nosaka prasības dzīvojamajām telpām.[48]

Lai pārņemtu nacionālajos normatīvajos aktos regulējumu, kas iekļauts Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 20. oktobra direktīvā Nr. 2021/1883/ES[49], 2024. gada 23. aprīlī tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 244 "Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 564 "Uzturēšanās atļauju noteikumi""[50], kuros:

1) noteikts, ka informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomas vadītājiem vai vecākajiem speciālistiem nepieciešama trīs gadu pieredze (piecu gadu vietā), lai kvalificētos ES zilās kartes pieprasīšanai;

---

41 Informācija par sezonas darbiniek tiesībām un pienākumiem. – Pieejams: https://www.pmlp.gov.lv/lv/vizas-ielugumi-un-uzaicinajumi

42 Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2011. gada 30. augusta noteikumos Nr. 676 "Vīzu noteikumi"" anotācija. - Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/d1b93deb-77e4-441e-be6a-b3620f2e1ef9

43 Ministru kabineta 2024. gada 30. janvāra noteikumi Nr. 74 "Grozījumi Ministru kabineta 2017. gada 25. aprīļa noteikumos Nr. 225 "Noteikumi par ārzemniekam nepieciešamo finanšu līdzekļu apmēru un finanšu līdzekļu esības konstatēšanu"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 27, 07.02.2024. – [stājās spēkā 08.02.2024.]

44 Ja ģenerālvienošanos noslēgušie darba devēji, darba devēju grupa, darba devēju organizācija vai darba devēju organizāciju apvienība, tajā skaitā arī darba devēji, kas pievienojušies jau noslēgtajam darba koplīgumam nozarē vai teritorijā, kādā nozarē atbilstoši Centrālās statistikas pārvaldes datiem nodarbina vairāk nekā 50 procentus darbinieku vai viņu preču apgrozījums vai pakalpojumu apjoms ir vairāk nekā 50 procenti no nozares preču apgrozījuma vai pakalpojumu apjoma, tad ģenerālvienošanās ir saistoša visiem attiecīgās nozares darba devējiem un attiecas uz visiem darbiniekiem, kurus nodarbina šie darba devēji. Attiecībā uz minētajiem darba devējiem un darbiniekiem ģenerālvienošanās stājas spēkā ne agrāk kā triju mēnešu laikā no dienas, kad tā publicēta oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" un tajā nav noteikts cits — vēlāks spēkā stāšanās laiks. Ģenerālvienošanās oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" publicējama uz pušu kopīga pieteikuma pamata.

45 Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2017. gada 25. aprīļa noteikumos Nr. 225 "Noteikumi par ārzemniekam nepieciešamo finanšu līdzekļu apmēru un finanšu līdzekļu esības konstatēšanu""anotācija. – Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/463b6a0e-76b7-41e5-a3fe-aa1aebabd2f6.

46 Ministru kabineta 2024. gada 5. marta noteikumi Nr. 143 "Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 552 "Ielūgumu apstiprināšanas un uzaicinājumu noformēšanas kārtība"". - Latvijas Vēstnesis Nr.48, 07.03.2024. – [stājās spēkā 08.03.2024.]

47 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/36/ES (2014. gada 26. februāris) par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem nodarbinātības kā sezonas darbiniekiem nolūkā. – Oficiālais Vēstnesis L 94, 28.3.2014.

48 Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 552 "Ielūgumu apstiprināšanas un uzaicinājumu noformēšanas kārtība"" anotācija. - Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/a7f0c30e-71da-4156-a1dd-a25d87b755e7

49 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2021/1883 (2021. gada 20. oktobris) par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem augsti kvalificētas nodarbinātības nolūkā un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 2009/50/EK. - PE/40/2021/REV/1 Oficiālais Vēstnesis L 382, 28.10.2021.

50 Ministru kabineta 2024. gada 23. aprīļa noteikumi Nr. 244 "Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 564 "Uzturēšanās atļauju noteikumi"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 80, 24.04.2024. – [stājās spēkā 25.04.2024.]

2) precizēts, ka ES zilās kartes pieprasītājam nav nepieciešams iesniegt izglītības dokumentus, ja viņam jau bijušas piešķirtas tiesības uz nodarbinātību Latvijas Republikā un nemainās nodarbināšanas joma;

3) noteikts, ka trešās valsts valstspiederīgajam, kuram ES zilā karte bijusi izsniegta citā ES, Latvijā nav jāiesniedz izglītību vai pieredzi apliecinoši dokumenti, ja vien viņš netiks nodarbināts reglamentētā profesijā;

4) noteikts, ka ES zilās kartes pieprasīšanas gadījumā darba līguma termiņam jāsasniedz vismaz sešu mēnešu laikposms;

5) noteikts, ka ES zilās kartes turētāja darba devēja maiņas gadījumā personai nav jāsaņem jauna ES zilā karte, bet jaunajam darba devējam ir jānoformē izsaukums, pēc kura apstiprināšanas viņš var uzsākt trešā valsts valstspiederīgā nodarbināšanu. Ja darba devēja maiņa notiek brīdī, kad trešās valsts valstspiederīgajam jau iestājies bezdarba periods vai pēc tam, kad trešās valsts valstspiederīgais vismaz 12 mēnešus jau uzturējies Latvijas Republikā ar ES zilo karti, darba devējs var uzsākt viņa nodarbināšanu nekavējoties pēc izsaukuma pieteikuma iesniegšanas.[51]

2024. gada 23. aprīlī tika apstiprināti Ministru kabineta noteikumi Nr. 244 "Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr.564 "Uzturēšanās atļauju noteikumi""[52], kas paredz, ka no 2026. gada novembra dokumentus uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai vai reģistrēšanai varēs iesniegt elektroniski, izmantojot PMLP izstrādāto elektronisko pakalpojumu kopumu uzturēšanās atļauju procesam. Grozījumu mērķis ir samazināt apmeklējumu skaitu Latvijas diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās ārvalstīs, jo pieteikumu uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai varēs iesniegt elektroniski, kā arī elektroniskās iesniegšanas iespēja samazinās uzturēšanās atļaujas procedūras laiku, jo nebūs jāgaida pieejams pieņemšanas laiks pārstāvniecībā. Uzturēšanās atļauju pieprasītājiem, kā arī viņu uzaicinātājiem - fiziskajām personām, būs iespēja operatīvi sazināties ar PMLP, risinot ar uzturēšanās atļaujas pieprasījumu saistītus jautājumus, piemēram, iesniedzot papildu dokumentus un paskaidrojumus. Elektronisko pakalpojumu kopumu uzturēšanās atļauju procesam - migrācijas portālu izstrādās PMLP īstenotā Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda 2021.-2027. gada programmas projekta "Vienotās migrācijas informācijas sistēmas programmatūras platformas modernizēšana (1.posms)"[53] ietvaros līdz 2026. gada 1. novembrim.

2024. gada 23. maijā pieņemti grozījumi Imigrācijas likumā[54], kas deleģē tiesības Ministru kabinetam pieņemt noteikumus saistībā ar trešo valstu darbinieku uzaicināšanas kārtības maiņu un noteikt kritērijus tā sauktā "zaļā koridora" izveidei, proti, noteikt prasības un kritērijus uzņēmumiem, kuriem, uzaicinot ārzemniekus, nodarbinātībai nepieciešamos dokumentus pieņem un izskata, lēmumus pieņem un dokumentus izsniedz saīsinātos termiņos. Šie grozījumi paredz plašāku valsts pārvaldes iestāžu iesaisti migrācijas procesa regulēšanā. Grozījumi mērķis ir mazināt darba devēju iespējas uzaicināt ārvalstu nodarbinātos nepamatotos gadījumos, kā arī uzlabot migrācijas pakalpojumu pieejamību īpaši atbalstāmiem uzņēmumiem.

2024. gada 10. decembrī tika apstiprināti Ministru kabineta noteikumi Nr. 803 "Grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 28. janvāra noteikumos Nr. 55 "Noteikumi par ārzemnieku nodarbināšanu""[55], ar kuriem tiek mainīts sadarbības mehānisms starp darba devēju, Nodarbinātības valsts aģentūru (turpmāk - NVA)

51 Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 564 "Uzturēšanās atļauju noteikumi"" anotācija. – Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/e6f20869-b718-46db-911a-84702b22057b

52 Ministru kabineta 2024. gada 23. aprīļa noteikumi Nr. 244 "Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 564 "Uzturēšanās atļauju noteikumi"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 80, 24.04.2024. – [stājās spēkā 01.11.2026.]

53 Vienotās migrācijas informācijas sistēmas programmatūras platformas modernizēšana (1.posms). – Pieejams: https://www.pmlp.gov.lv/lv/projekts/vienotas-migracijas-informacijas-sistemas-programmaturas-platformas-modernizesana-1posms

54 Likums "Grozījumi Imigrācijas likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 110, 07.06.2024. – [stājās spēkā 08.06.2024.]

55 Ministru kabineta 2024. gada 10. decembra noteikumi Nr. 803 "Grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 28. janvāra noteikumos Nr. 55 "Noteikumi par ārzemnieku nodarbināšanu"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 242, 12.12.2024. – [stājās spēkā 01.01.2025.]

un PMLP. Turpmāk darba devējam, piesakot NVA brīvu darba vietu, ir jāsadarbojas ar NVA - jāpamato brīvo darba vietu skaits, jāizvērtē aģentūras piedāvātie kandidāti un arī jāsniedz pamatojums kandidātu noraidījumam. Ja 10 darbdienu laikā piemērots kandidāts netiks atrasts, NVA sniegs pozitīvu atzinumu ārvalsts darbaspēka piesaistei, un darba devējs PMLP varēs noformēt ielūgumu vai izsaukumu trešās valsts pilsoņa – darbinieka uzaicināšanai. Grozījumi bija nepieciešami, lai mazinātu darbaspēka imigrācijas sistēmas negodprātīgas izmantošanas riskus, nosakot sadarbības ar NVA pienākumu darba devējiem, kuri plāno nodarbināt trešo valstu darbiniekus, tādējādi veicinot sadarbību starp darba devējiem[56] un valsts institūcijām vakanču un darba meklētāju salāgošanai un atbalstot Latvijas darba tirgum nepieciešamā darbaspēka piesaisti. Par izstrādāto grozījumu projektu tika panākta vienošanās 2023. gada 15. novembra Cilvēkkapitāla attīstības padomes sēdē.[57]

Pētījumi un diskusijas migrācijas jomā

2024. gadā arvien biežāk aktualizējās diskusijas par pieaugušo trešo valstu valstspiederīgo skaitu Latvijā. Pusotra gada laikā uzturēšanās atļauju skaits ir pieaudzis par 54%, un patlaban derīgas atļaujas ir ap 130 tūkstošiem ārvalstu pilsoņu Latvijā[58].

Rauls Eametss, Bigbank galvenais ekonomists uzsver: "*Ja izsenis Latviju varēja uzskatīt par valsti, kas cieš no darbaspēka emigrācijas, tad pašlaik situācija ir sākusi mainīties. Proti, atbilstoši jaunākajiem Centrālās statistikas pārvaldes datiem šā gada sākumā pirmo reizi kopš 1990. gada vairāk iedzīvotāju atgriezās nekā aizbrauca, pozitīvo migrācijas starpību veidoja gan reemigranti, gan Ukrainas kara bēgļi. Latvija sāk kļūt par imigrācijas valsti, tāpēc līdztekus jautājumam, kā mazināt sava cilvēkkapitāla zudumu, ir jārisina arī tas, kāda būs valsts imigrācijas politika. Atkarībā no tās tautsaimniecība var iegūt vai zaudēt. Tāpēc ir laiks apsvērt, kā imigranti ietekmēs Latvijas darba tirgu un ekonomiku. Lai izvairītos no negatīvajiem aspektiem, imigrācijas politikai būtu jākoncentrējas uz imigrantu integrāciju darba tirgū.*"[59]

2024. gada 6. novembra Saeimas Pilsonības, migrācijas un sabiedrības saliedētības komisijas sēdē notika diskusija par trešo valstu valstspiederīgo uzturēšanās tiesību un nodarbinātības kontroli. "*Ārvalstnieki – nereģistrēti nodarbinātie – tomēr visvairāk nelegāli strādā ēdināšanas sektorā. Viņu skaits trīskārt pārsniedz nelegāli nodarbinātos ārvalstniekus būvniecībā. Tie ir virtuves darbinieki, pavāri visbiežāk tādās nelielās ēstuvēs, kurās šie nodarbinātie, visbiežāk trešvalstnieki, strādā nelegāli," skaidro Valsts darba inspekcijas vadītājs Renārs Lūsis. Vai ir kas uzlabojams ārvalstnieku darba kontroles mehānismos, uzraudzībā? Īsā atbilde būtu – jā. Valsts robežsardze atzīst, ka reidus sadarbībā ar policiju rīko reti. Valsts darba inspekcijas vadītājs atzīst, ka nevar runāt par visu nelegālas nodarbinātības gadījumu izķeršanu, jo iestāde par visiem šādiem gadījumiem, visticamāk, neuzzina. Savukārt Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu*

56 Darba devēja sadarbība ar aģentūru nozīmē, ka darba devējs norādījis un nepieciešamības gadījumā precizējis informāciju darba sludinājumā, lai sludinājuma saturs atbilstu Darba likumā noteiktajam un pretendentiem sniegtu skaidru informāciju par piedāvāto atalgojumu, darba laiku, vietu un darba apstākļiem, kā arī profesijai atbilstošām prasībām; iesniedzot informāciju par vakanci, norādījis vakances izveides pamatojumu, izvērtējis Nodarbinātības valsts aģentūras piedāvātos kandidātus un pamatojis kandidātu atteikuma iemeslus.

57 Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 28. janvāra noteikumos Nr. 55 "Noteikumi par ārzemnieku nodarbināšanu"" anotācija. – Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/e97c100a-a595-4c64-9ab5-9ef02a011b19

58 Ap 130 000 ārvalstu pilsoņu ir uzturēšanās atļauja Latvijā; trūkst atbalsta latviešu valodas apguvē. – Pieejams: https://www.lsm.lv/raksts/zinas/ekonomika/10.10.2024-ap-130-000-arvalstu-pilsonu-ir-uzturesanas-atlauja-latvija-trukst-atbalsta-latviesu-valodas-apguve-precizets.a572069/

59 No emigrācijas uz imigrācijas valsti – kādu labumu tas var dot Latvijas ekonomikai? – Pieejams: https://www.db.lv/zinas/no-emigracijas-uz-imigracijas-valsti-kadu-labumu-tas-var-dot-latvijas-ekonomikai-516672

nomaksas veicināšanas pārvaldes direktore Santa Garanča norādīja, ka sagaida uzlabojumus datu apmaiņā ar ārvalstnieku darba devējiem. Piemēram – kurjerdienestiem, kuros pēc oficiālajiem datiem reģistrējušies 4630 trešo valstu pilsoņu, taču patieso nodarbinātības apjomu iestādes nezina."[60]

Saeimas Pilsonības, migrācijas un saliedētības komisija turpināja uzsāktās diskusijas par trešo valstu valstspiederīgo uzturēšanās tiesībām valstī arī 2025. gada pavasarī - 19. marta sēdē komisijas vadītājs secināja, ka "*trešo valstu valstspiederīgo uzturēšanās kontrolē Latvijā ir divi robi: pirmkārt, nav īsti skaidrs, cik no viņiem patiešām izbrauc no valsts, kad zudis pamats uzturēties Latvijā, otrkārt, nav pietiekama kontrole pār augstskolām, kas uzņem ārvalstu studentus.*"[61]

Saistībā ar minēto Saeimas Pilsonības, migrācijas un saliedētības komisijas sēdē, Izglītības un zinātnes ministrija apņēmusies divu gadu laikā sakārtot ārvalstu studentu uzņemšanu, tai skaitā pilnveidojot normatīvo regulējumu. Lai veicinātu Latvijas mācību iestāžu uzaicinātāju atbildību un studijām Latvijā piesaistītu "patiesi ieinteresētus" ārvalstu studentus, ministrija izstrādājusi rīcības plānu. Atbilstoši tam, plānots paaugstināt sekmju prasības ārvalstu studentu uzņemšanai, kā arī augstskolu akreditācijā pastiprināti pievērst uzmanību ārvalstu studentu jautājumam. Ja augstskolai ir augsts vīzu atteikuma procents, tai varētu ierobežot tiesības uzņemt ārvalstu studentus. Ja netiek ziņots par eksmatrikulētiem studentiem, administratīvā atbildība varētu tikt prasīta no augstskolas rektora. Tāpat plānots izstrādāt valsts augstākās izglītības internacionalizācijas stratēģiju, kā arī pārskatīt iespējas aicināt audzēkņus uz īsā cikla, vidējās profesionālās, neformālās izglītības un profesionālās pilnveides programmām.[62]

Iekšlietu ministrija ir sagatavojusi informatīvo ziņojumu "Par trešo valstu valstspiederīgo uzturēšanās Latvijā tiesiskā regulējuma pilnveidošanu"[63], izvērtējot pašreizējās trešo valstu pilsoņu ieceļošanas un uzturēšanās tendences, datus par trešo valstu pilsoņu ieceļošanu, uzturēšanos un izraidīšanu, kā arī apkopojot uzraugošo valsts iestāžu sniegto informāciju par praksē konstatētajām problēmām un iespējamiem to risinājumiem. Lai diskutētu par aktuālo situāciju un risinājumiem likumīgās migrācijas uzraudzības uzlabošanai, 2025. gada 11. martā Iekšlietu ministrija rīkoja visu trešo valstu pilsoņu ieceļošanas, nodarbinātības un uzturēšanās nosacījumu kontrolē iesaistīto institūciju vadītāju klātienes tikšanos[64]. Iestāžu pārstāvji pārrunāja iespējas situācijas uzlabošanai iestāžu pastāvīgo funkciju un uzdevumu izpildes ietvaros. Sanāksmes laikā iestāžu vadītāji vienojās par papildus pasākumiem, kas veicami trešo valstu pilsoņu ieceļošanas un uzturēšanās Latvijas Republikā uzraudzības uzlabošanai. Kā piemēram, paredzēt visu augstskolu pirmā kursa studentiem no trešajām valstīm ieviest depozīta maksu; liegt augstskolām līdztekus bakalaura un maģistra līmeņa studentiem aicināt arī viņu ģimenes locekļus; veikt pastiprinātus kontroles pasākumus attiecībā uz privātpersonām, kuru piederošie īpašumi tiek izīrēti trešo valstu pilsoņiem; paredzēt iespēju anulēt termiņuzturēšanās atļauju tiem trešo valstu pilsoņiem, kuri sistemātiski tiek sodīti par administratīvo pārkāpumu veikšanu u.c.[65]

---

60 Atbildīgās iestādes atzīst robus ārvalstnieku nodarbinātības kontrolē. – Pieejams: https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/06.11.2024-atbildigas-iestades-atzist-robus-arvalstnieku-nodarbinatibas-kontrole.a575459/

61 Deputāti norāda uz problēmām migrācijā – ārvalstu studenti un nepietiekama izraidīto kontrole. – Pieejams: https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/19.03.2025-deputati-norada-uz-problemam-migracija-arvalstu-studenti-un-nepietiekama-izraidito-kontrole.a592193/?utm_source=rss&utm_campaign=rss&utm_medium=links

62 Ārvalstu studentu uzņemšanu sola uzlabot divu gadu laikā. – Pieejams: https://www.diena.lv/raksts/latvija/zinas/arvalstu-studentu-uznemsanu-sola-uzlabot-divu-gadu-laika-14333751

63 Informatīvais ziņojums "Par trešo valstu valstspiederīgo uzturēšanās Latvijā tiesiskā regulējuma pilnveidošanu". – Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/legal_acts/707e492f-8bfd-4dc1-801f-3a6b85abd733

64 Sanāksmē piedalījās pārstāvji no Valsts robežsardzes, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes, Valsts drošības dienesta, Valsts policijas, Ārlietu ministrijas Konsulārā departamenta, Valsts ieņēmumu dienesta, Nodarbinātības valsts aģentūras, Valsts darba inspekcijas, Pārtikas un veterinārā dienesta, Valsts izglītības attīstības aģentūras un Rīgas pašvaldības policijas.

65 Iekšlietu nozare nodod izskatīšanai priekšlikumus trešo valstu pilsoņu uzturēšanās tiesiskā ietvara pilnveidei. – Pieejams: https://www.iem.gov.lv/lv/jaunums/iekslietu-nozare-nodod-izskatisanai-priekslikumus-treso-valstu-pilsonu-uzturesanas-tiesiska-ietvara-pilnveidei

PWC[66] veiktā "Kāds šobrīd ir "biznesa klimats" Baltijā? Baltijas uzņēmumu vadītāju aptaujas 2024" rezultāti liecina, ka uzņēmumu vadītāji joprojām saskaras ar izaicinājumiem darbaspēka pieejamības jautājumā. Situācija gan ir stabilizējusies, taču tā aizvien ir sarežģīta, īpaši Latvijā, kur 64% aptaujāto uzņēmumu vadītāju uzskata, ka darbinieku atlase ir kļuvusi grūtāka. Tikai 7% aptaujāto Latvijā norāda, ka ir kļuvis vieglāk uzņēmumam piesaistīt jaunus darbiniekus.[67]

Aptaujas rezultātus apliecina arī Kaspara Fogelmana, "EcoLead" izpilddirektora, teiktais: *"Jāuzsver, – mēs ļoti vēlamies nodarbināt vietējos cilvēkus, jo apzināmies, ka tā tiek "sildīts" iekšējais patēriņš un Latvijas ekonomika, taču šobrīd esam spiesti aicināt cilvēkus no Vidusāzijas valstīm, Moldovas un citām valstīm, lai nodrošinātu ražošanas procesu… Esmu pārliecināts, ka Latvija spēs attīstīties un kļūt labklājīgāka, tāpēc mums ir jāgatavojas strādnieku pieplūdumam, ņemot arī vērā bēdīgo demogrāfijas situāciju."*[68]

Līdzīgi nostāju pauda arī LDDK[69] ģenerāldirektors Kaspars Gorkšs: "*Ir skaidrs, ka Latvija ar savu iekšējo cilvēkresursu daudzumu vien neatrisinās darbaspēka trūkumu. Tāpēc ārvalstu speciālistu piesaistei ir jānotiek sistēmiski un regulēti, lai imigrācijas politika nestu risinājumus mūsu esošajām problēmām. Skaidrs normatīvais regulējums, mērķtiecīgs atbalsts darba devējiem un darba meklētājiem no ārzemēm ir soļi, kas jāsper jau šodien, un jāmācās no citu valstu pozitīvās un negatīvās pieredzes, lai neatkārtotu novēršamas kļūdas un pēc iespējas efektīvi sasniegtu rezultātus – integrētu un atbildīgu sabiedrību, kas ceļ produktivitāti un piedalās tautsaimniecības attīstībā.*"

2024. gada septembrī žurnālā "Jurista Vārds" patvēruma tēmai tika veltīta četru rakstu sērija, kurā sīkāk tika aplūkotas šādas tēmas:

- nepilngadīgie patvēruma meklētāji bez pavadības Latvijā;
- ieskats Administratīvās rajona tiesas judikatūrā patvēruma lietās;
- ieskats starptautisko patvēruma tiesību aktualitātēs;
- starptautiskās aizsardzības piešķiršanas eksternalizācija.[70]

2025. gada sākumā turpinājās diskusijas par iespējam atvieglot trešo valstu viestrādnieku nodarbināšanu. LOSP[71] pārstāvju sanāksmē organizācijas pārstāvji uzsvēra par nepieciešamību vienkāršot un uzlabot viesstrādnieku nodošanu citiem uzņēmumiem situācijās, kad uzņēmumam pēc strādnieka vairs nav nepieciešamības, bet tam joprojām ir aktīva uzturēšanās atļauja. PMLP Migrācijas nodaļas vadītāja Ilze Briede minēja, ka nākotnē šajā jautājumā būs jauna Eiropas Savienības (ES) direktīva, kurā būs iekļauts regulējums par nodarbinātības maiņu, šo problēmu risinot. Tomēr regulējums vēl nestāsies spēkā šogad, bet pie tā tiek šobrīd strādāts. PMLP pārstāve atzīmēja, ka direktīva, iespējams, ļaus darbiniekam, kurš uzturēšanās atļauju noformē uz gadu un, piemēram, pusgadu strādā ogu audzēšanas uzņēmumā, pēc tam atvieglot turpināt strādāt citā uzņēmumā. Organizācija jau iepriekš esot gribējusi ieviest šādu iespēju jaunajā Imigrācijas likumā, bet darba devēji esot iebilduši, jo uzskatīja, ka šāds regulējums ļaus citiem

66 Price Waterhouse Coopers

67 Kāds šobrīd ir "biznesa klimats" Baltijā? Baltijas uzņēmumu vadītāju aptauja 2024. - Pieejams: https://www.pwc.com/lv/lv/about/case-studies/baltijas-uznemumu-vaditaju-aptauja-2024.html

68 Kaspars Fogelmanis: Prioritāte – Latvijas darbiniekiem, bet strādātgribētāju nepietiek. – Pieejams: https://www.delfi.lv/898102/versijas/120051332/kaspars-fogelmanis-prioritate-latvijas-darbiniekiem-bet-stradatgribetaju-nepietiek

69 LDDK – Latvijas darba devēju konfederācija

70 Numura tēma: Patvēruma tiesības – kas pienākas patvēruma meklētājiem un kā valsts to garantē. - Pieejams: https://m.juristavards.lv/zurnals/?laidiens_id=12472

71 LOSP-Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padomes

uzņēmumiem viegli pārvilināt darbiniekus, kurus uz Latviju atvedis cits uzņēmums.[72]

EMT nacionālais ziņojums pētījumam par darbaspēka migrāciju darbaspēka trūkuma laikā

Latvijas ziņojuma[73] galvenais mērķis sniegt informāciju EMT pētījumam par darbaspēka migrācijas regulējumu un prakses lomu pašreizējā un turpmākā darbaspēka trūkuma novēršanā Latvijā. Galvenā uzmanība tiek pievērsta darbaspēka migrāciju regulējošiem tiesību aktiem un politikai, kā arī praksei attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem laikposmā no 2021. gada janvāra līdz 2024. gada jūnijam.

Saskaņā ar Ekonomikas ministrijas izstrādātajām vidēja un ilgtermiņa darba tirgus prognozēm kopumā gan vidējā termiņā, gan ilgtermiņā pieprasījums augs galvenokārt pēc augstas kvalifikācijas profesiju speciālistiem. Visstraujākais darbaspēka pieprasījuma kritums būs zemas kvalifikācijas profesijās. Tas skars visas nozares.

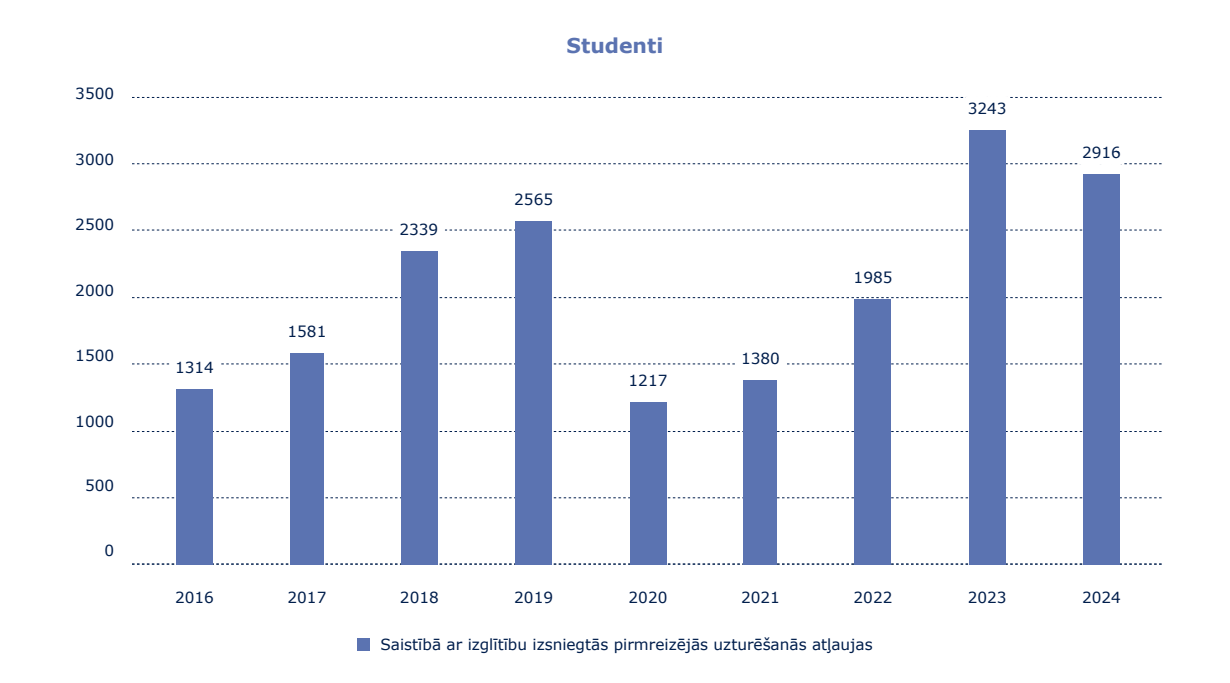
Latvija nav unikālā situācijā, arī ES ir sasniegts rekordaugsts nodarbinātības līmenis un vēsturiski zemākais bezdarba līmenis. Tomēr teju ikviena nozare izjūt darbinieku trūkumu – citās tas ir mazāk izteikts, bet citās situācija ir tik kritiska, ka nav iespējams pilnvērtīgi paveikt darbu, jo nav, kas strādā.

Latvija ir uzsākusi darbu pie esošo procesu pilnveidošanas (veica grozījumus Imigrācijas likumā, izstrādā "Zaļo koridoru"), lai augstas kvalifikācijas profesiju speciālistiem būtu vienkāršāk uzsākt darbu Latvijā.

72 LOSP: Nepieciešams vienkāršot un uzlabot viesstrādnieku nodošanu citiem uzņēmumiem. – Pieejams: https://www.db.lv/zinas/losp-nepieciesams-vienkarsot-un-uzlabot-viesstradnieku-nodosanu-citiem-uznemumiem-520294

73 Latvijas ziņojums EMT pētījumam par darbaspēka migrāciju darbaspēka trūkuma laikā. – Pieejams: https://www.emn.lv/latvijas-zinojums-emt-petijumam-par-darbaspeka-migraciju-darbaspeka-trukuma-laika/

Studenti un zinātnieki

Saistībā ar izglītību 2024. gadā izsniegtas 2916[74] pirmreizējās uzturēšanās atļaujas (2023. gadā - 3243)[75], kas ir samazinājums, salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

Ārvalstu studentu kopējais pienesums Latvijas ekonomikai pagājušajā gadā bija 385,2 miljoni eiro, liecina Latvijas Stratēģijas un Ekonomikas risinājumu institūta pētnieku aplēses. 191,6 miljonus eiro veido tiešais pienesums Latvijas ekonomikai - studiju maksa, mājokļa un dzīvošanas izdevumi, viesu tēriņi. Vēl 193,6 miljoni eiro ir netiešais ārvalstu studentu pienesums. Politiskajā pārskatā "Ārvalstu studenti Latvijā: izaugsmes avots?"[76] tika analizēta ārvalstu studentu ietekme uz Latvijas izglītības sektoru, darba tirgu un ekonomisko attīstību.[77]

Ģimenes atkalapvienošana

2024. gadā ir nedaudz samazinājies saistībā ar ģimenes atkalapvienošanu trešo valstu valstspiederīgajiem izsniegto pirmreizējās uzturēšanās atļauju skaits - 1672 (2023. gadā - 2242).[78]

74 PMLP. Sākotnējie dati par uzturēšanās atļaujām, kas tiek apkopoti Eurostat - vēlāk tiks koriģēti.

75 Datu avots: Eurostat.

76 Ārvalstu studenti Latvijā: izaugsmes avots?". – Pieejams: https://www.rsu.lv/sites/default/files/imce/Zinas/laser_petijums_2025.pdf

77 Ārvalstu studenti pērn Latvijas ekonomikā ienesuši 385 miljonus eiro. – Pieejams: https://leta.lv/home/important/195E5E48-1659-4131-B671-AFF1FE38A81D/

78 PMLP. Sākotnējie dati par uzturēšanās atļaujām, kas tiek apkopoti Eurostat - vēlāk tiks koriģēti.

EMT nacionālais ziņojums pētījumam: Trešo valstu valstspiederīgo ģimenes atkalapvienošanās Eiropas Savienībā: stāvoklis 20 gadus pēc ģimenes atkalapvienošanās direktīvas ieviešanas

Tiesisko pamatu trešo valstu pilsoņu uzņemšanai ģimenes atkalapvienošanās nolūkā, nosaka Imigrācijas likums[79] un Patvēruma likums[80] un tiem pakārtotie Ministru kabineta noteikumi.

Latvijā trešo valstu pilsoņiem tiek piemēroti vienādi uzturēšanās atļaujas izsniegšanas nosacījumi gan ģimenes atkalapvienošanās, gan jaunas ģimenes izveidošanas gadījumos. Starptautisko aizsardzību ieguvušās personas var atkalapvienoties ar ģimenes locekļiem, ja tāda ģimene jau pastāvējusi izcelsmes valstī un ģimenes locekļi atrodas ārvalstīs. Saistībā ar ģimenes atkalapvienošanos Latvijā trešās valsts valstspiederīgajam var tikt izsniegta gan termiņuzturēšanās, gan pastāvīgās uzturēšanās atļauja.

Galvenais izaicinājums tiesību uz ģimenes atkalapvienošanos izmantošanā Latvijā ir bijusi nepieciešamo dokumentu pareiza sagatavošana. Attiecībā uz ģimenes locekļu piekļuvi izglītībai, nodarbinātībai un profesionālajai apmācībai būtisks šķērslis ir latviešu valodas zināšanu trūkums. Kā labās prakses piemēri ir izceļamas veiktās izmaiņas normatīvajos aktos, kuru rezultātā bez ierobežojumiem tika nodrošināta piekļuve darba tirgum visiem nodarbināto trešo valstu valstspiederīgo ģimenes locekļiem, un Vienas pieturas aģentūras izveide, kas sniedz pielāgotas konsultācijas un praktisku atbalstu visiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri likumīgi uzturas Latvijā.

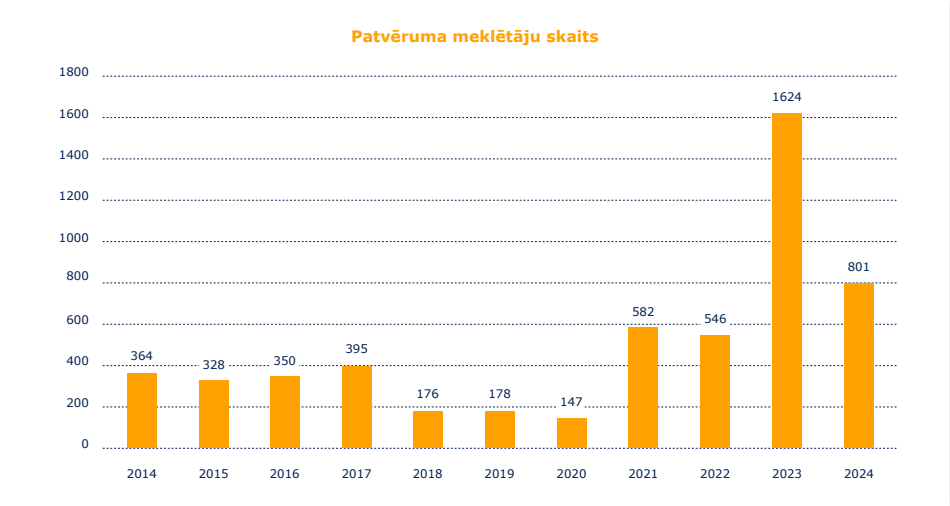
79 Imigrācijas likums. – Ziņotājs, Nr.169, 20.11.2002.- [stājās spēkā 01.05.2003.]

80 Patvēruma likums. - Latvijas Vēstnesis, Nr.2, 05.01.2016. - [stājās spēkā 19.01.2016.]

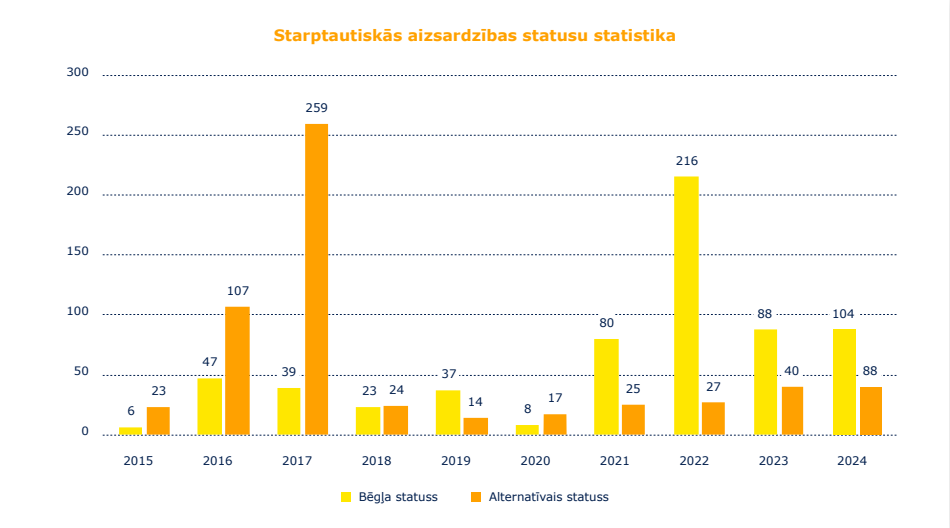
3.

STARPTAUTISKĀ AIZSARDZĪBA

Salīdzinot ar 2023. gadu, patvēruma meklētāju skaits 2024. gadā ir samazinājies divas reizes – 801 (2023. gadā 1624) un ir mainījušās dominējošās patvēruma meklētāju izcelsmes valstis – visvairāk patvēruma meklētāji ieradušies no Tadžikistānas – 163 (2023. gadā - 12), Afganistānas – 149 (2023. gadā - 307), Indijas – 96 (2023. gadā- 167), Bangladešas – 50 (2023. gadā - 39), Krievijas – 42 (2023. gadā - 45) un Sīrijas – 40 (2023. gadā - 348).[81]

2024. gadā Latvijā starptautisko aizsardzību saņēmušas 192 personas. Bēgļa statuss ir piešķirts 104 personām, alternatīvais statuss - 88 personām. Dublinas mehānisma ietvaros uz Latviju 2024. gadā ir pārsūtīti 125 patvēruma meklētāji.[82]

81 Datu avots: PMLP.

82 Datu avots: PMLP

Pasākumi, lai ieviestu Kopējo Eiropas patvēruma sistēmu

2024. gada jūnijā tika mainīta prakse attiecībā uz to patvēruma meklētāju, kuri nav aizturēti, iepazīstināšanu ar lēmumu par atteikumu piešķirt bēgļa un/vai alternatīvo statusu būtības skaidrojumu. Atsevišķi tiek sagatavots koncentrēts lēmuma būtības skaidrojums, kas tiek iztulkots patvēruma meklētājam saprotamā valodā. Tam tiek pievienots jau iepriekš sagatavots un iztulkots lēmuma pārsūdzēšanas un valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršanas nosacījumu izskaidrojums patvēruma meklētājam saprotamā valodā.

Lēmuma pārsūdzēšanas un valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršanas nosacījumu izskaidrojumi ir iztulkoti visbiežāk sastopamajās valodās patvēruma meklētāju vidū un nepieciešamības gadījumā tiek iztulkots papildus nepieciešamajā valodā. Līdz tam katram patvēruma meklētājam, kurš nebija aizturēts, tika tulkots lēmums par atteikumu piešķirt bēgļa un/vai alternatīvo statusu pilnā apmērā no motīvu daļas, ietverot lēmuma pārsūdzēšanas un valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršanas nosacījumus.[83]

Starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzēju izmitināšana

2024. gada 14. maijā, patvēruma meklētāju izmitināšanas centrā (turpmāk – PMIC) Liepnā, Alūksnes novadā, notika Eiropas Komisijas pārstāvju darba vizīte. Vizītes mērķis bija pārliecināties par ES fondu finansējuma sekmīgo izmantošanu PMIC Liepna izveidē, labiekārtošanā un attīstībā.

Darba vizītes laikā Eiropas Komisijas pārstāvji izteica atzinību par mērķtiecīgo ES fondu finansējuma izmantošanu un ievērojamo darbu, kas paveikts, lai īsā laika posmā kādreizējo Liepnas internātskolu pārveidotu par sekmīgi funkcionējošu PMIC, apmācītu 17 darbiniekus darbam ar patvēruma meklētājiem, kā arī spētu centrā veiksmīgi nodrošināt virkni patvēruma meklētājiem ikdienā nepieciešamo pakalpojumu: veselības aprūpi, psihologa, zāļu iegādes un tulkošanas pakalpojumus.[84]

2024. gada beigās projekta "PMIC "Liepna" pielāgošana ilgtermiņa ekspluatācijai" ietvaros noslēgts līgums par būvniecības ieceres dokumentācijas izstrādi ēkas pielāgošanas ilgtermiņa ekspluatācijai, būvdarbiem un autoruzraudzību. Projekta laikā paredzēts veikt ēkas siltināšanu, logu nomaiņu, apkures sistēmas atjaunošanu un iekštelpu atjaunošanu kā rezultātā uzlabosies ēkas siltumnoturība un tiks veicināta energoresursu efektīva izmantošana, palielinot ēkas kalpošanas laiku. Plānots veikt arī teritorijas labiekārtošanas darbu, kas ietver pievedceļu izbūvi, teritorijas apgaismojuma izveidošanu, stāvlaukuma izbūvi, kā arī īstenot katlu mājas – garāžas pārbūvi. Projekts tiek īstenots no 2024. gada 1. maija līdz 2027. gada 31. oktobrim.

Projekts tiek īstenots Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda 2021. – 2027. gada plānošanas perioda ietvaros, kur vadošā iestāde Latvijā ir Iekšlietu ministrija, bet sadarbības partneris – PMLP.[85]

---

83 Avots: PMLP.

84 Eiropas Komisijas pārstāvji atzinīgi vērtē patvēruma meklētāju izmitināšanas centra LIEPNA attīstību. – Pieejams: https://www.pmlp.gov.lv/lv/jaunums/eiropas-komisijas-parstavji-atzinigi-verte-patveruma-mekletaju-izmitinasanas-centra-liepna-attistibu

85 Noslēgts līgums par ēkas pielāgošanu ilgtermiņa ekspluatācijai PMIC "Liepna". – Pieejams: https://www.pmlp.gov.lv/lv/jaunums/noslegts-ligums-par-ekas-pielagosanu-ilgtermina-ekspluatacijai-pmic-liepna

4.

PAGAIDU AIZSARDZĪBA UN ATBALSTA PASĀKUMI PERSONĀM, KAS BĒG NO KARA UKRAINĀ

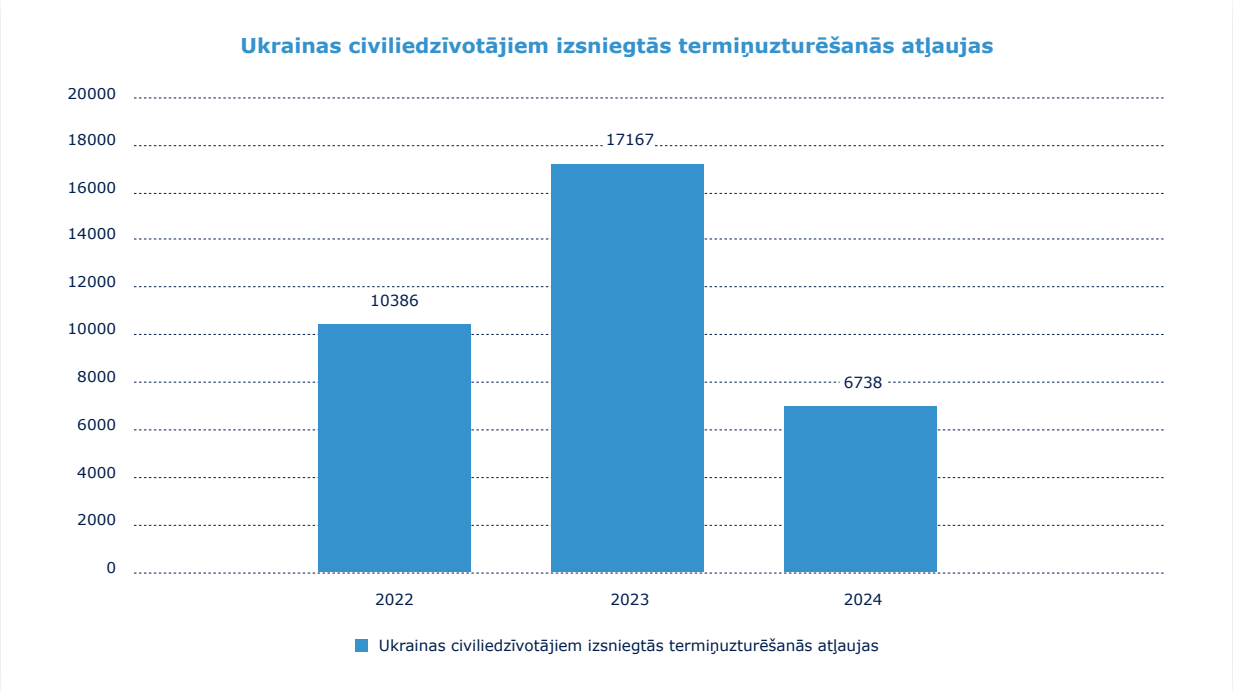

2025. gada 11. martā, Ministru kabinets pieņēma zināšanai Iekšlietu ministrijas informatīvo ziņojumu "Par aktuālo situāciju atbalsta sniegšanā Ukrainas civiliedzīvotājiem", kurā apkopoti dati par Ukrainas civiliedzīvotājiem sniegto atbalstu.

Laikā no 2024. gada oktobra līdz 2025. janvārim Latvijā pār ārējo robežu ir ieceļojuši 6359 Ukrainas pilsoņi. Plūsma saglabājas mērena un stabila, ar sarūkošu tendenci. Jāpiebilst, ka lielākā daļa Ukrainas pilsoņu Latvijas teritoriju šķērso tranzīta nolūkos. 2024. gadā lielākā daļa ieceļoja caur lidostu "Rīga" - 78%.

Uz 2025. gada 6. janvāri Nodarbinātības valsts aģentūrā reģistrēti 31 677 Ukrainas civiliedzīvotāji, tai skaitā 10 297 Ukrainas civiliedzīvotājiem piešķirts bezdarbnieka statuss. Tāpat uz 2025. gada 6. janvāri Nodarbinātības valsts aģentūrā reģistrēti 17 140 Ukrainas civiliedzīvotāju iesniegumi nodarbinātības uzsākšanas pabalsta saņemšanai.[86]

86 Par aktuālo situāciju atbalsta sniegšanā Ukrainas civiliedzīvotājiem. – Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/attachments/legal_acts/document_versions/90e10266-9065-447d-8677-689d38049085/download

2023. gada 19. decembrī Ministru kabinets apstiprināja pasākumu plānu atbalsta sniegšanai Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijas Republikā 2024. gadam[87], kurš nosaka valsts institūciju, pašvaldību, nevalstisko organizāciju un komersantu īstenojamos pasākumus un iesaistāmos resursus, lai nodrošinātu saskaņotu rīcību, sniedzot atbalsta pasākumus Ukrainas civiliedzīvotājiem- gan tiem, kuri jau uzturas Latvijas Republikā, gan tiem Ukrainas civiliedzīvotājiem, kuri, bēgot no kara, ieradās Latvijas Republikā 2024. gadā.

2024. gada 18. decembrī tika apstiprināts turpmākais Pasākumu plāns atbalsta sniegšanai Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijas Republikā 2025. gadam[88], kurā nosaka Ukrainas civiliedzīvotājiem sniedzamos atbalsta pasākumus 2025. gadam saskaņā ar Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumu un ir aprēķināts to īstenošanai indikatīvi nepieciešamais finansējums.

2025. gada 4. martā aptuveni 15 000 Ukrainas civiliedzīvotāju beidzās Latvijā izsniegto ilgtermiņa vīzu un uzturēšanās atļauju termiņš. Dokumentus bija nepieciešams atjaunot, lai turpinātu Latvijā saņemt gan pabalstus, gan citus pakalpojumus. Lai iesniegtu pieteikumu termiņa pagarināšanai, jāiesniedz iesniegums vai anketa[89]. PMLP ir izstrādājusi risinājumu – interaktīvu anketu un iesniegumu, kas sniegs atbalstu Ukrainas civiliedzīvotājiem uzturēšanās atļaujas pieprasīšanas procesā. Interaktīvais risinājums ietver skaidrojumu par anketas un iesnieguma aizpildīšanu, sniedzot precīzākas norādes par šajos dokumentos iekļaujamo informāciju.[90]

87 Likums "Grozījumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 240A, 12.12.2022. – [stājās spēkā 13.12.2022.]

88 Ministru kabineta 2024. gada 18. decembra rīkojums Nr. 1109 "Par Pasākumu plānu atbalsta sniegšanai Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijas Republikā 2025. gadam". - Latvijas Vēstnesis Nr. 250, 27.12.2024. – [stājās spēkā 18.12. 2024.]

89 Aizpildīšanas paraugi ir pieejami Pārvaldes tīmekļa vietnē, sadaļā 'Pagaidu aizsardzības statusa pagarināšana: https://www.pmlp.gov.lv/lv/pagaidu-aizsardzibas-statusa-pagarinasana.

90 Digitāls uzturēšanās atļaujas anketu aizpildīšanas paraugs – atbalsts Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijā. – Pieejams: https://www.pmlp.gov.lv/lv/jaunums/digitals-uzturesanas-atlaujas-anketu-aizpildisanas-paraugs-atbalsts-ukrainas-civiliedzivotajiem-latvija

2024. gada rudenī tika publicēts Providus domnīcas veiktais pētījums "Naida naratīvi par Ukrainu un ukraiņiem Latvijas sociālajos tīklos un sabiedrībā[91]".

Galvenie secinājumi:

- Platformās Telegram, TikTok, YouTube vairāki sociālo tīklu kanāli mērķtiecīgi strādā uz to, lai Latvijas krieviski runājošos iedzīvotājus noskaņotu pret Ukrainu un ukraiņiem.
- Naidīgu informāciju izplatošie sociālie tīkli izmanto dažādas metodes, kas paredzētas dažādām mērķauditorijām - sākot no atklātas propagandas līdz pamatā neitrālas informācijas sajaukšanai ar Ukrainai un ukraiņiem naidīgiem vēstījumiem.
- Naidīgi naratīvi pret ukraiņiem veicina sociālo spriedzi Latvijā, apgrūtina Ukrainas bēgļu piekļuvei mājokļiem, veselības aprūpei un rada viņos apdraudējuma sajūtu par savu drošību, dzīvojot Latvijas sabiedrībā.

Balstoties uz monitoringa rezultātiem, sastādīts politikas priekšlikumu kopsavilkums, kas piedāvā ieteikumus, kā mazināt naidīgo naratīvu ietekmi par Ukrainu un ukraiņiem, kas izplatīti Latvijas sociālajos medijos un sabiedrībā.

Politikas priekšlikumi:

1) Pieprasīt sociālo mediju platformām pildīt pienākumu moderēt naida runu un novērst likumu pārkāpumus;
2) Uzlabot veidu, kā tiek izzināti Latvijas krieviski runājošās sabiedrības daļas mediju lietošanas paradumi un attieksme pret jūtīgiem jautājumiem;
3) Nodrošināt faktu pārbaudes pieejamību arī krievu valodā;
4) Palielināt Ukrainas bēgļu redzamību un iesaisti Latvijas sabiedrībā.[92]

2024. gadā un 2025. gada sākumā Ukrainas cilviliedzīvotāju atbalstam veikta virkne pasākumu:

1. Juridiskie grozījumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā:

2024. gada 21. novembrī ir pieņemti grozījumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā[93], kas nosaka, ka turpmāk ukraiņiem izsniegs termiņuzturēšanās atļaujas uz trīs gadiem, nevis diviem, lai samazinātu administratīvo slogu gan Ukrainas civiliedzīvotājiem, gan PMLP. Atšķirībā no iepriekšējos periodos pieņemtajiem grozījumiem, vairs nav paredzēts pagarināt Ukrainas civiliedzīvotāju tiesības uzturēties Latvijas Republikā bez derīgas uzturēšanās atļaujas. Grozījumu mērķis ir dokumentēt visus Ukrainas civiliedzīvotājus, kas uzturas Latvijas Republikas teritorijā, lai gūtu precīzāku informāciju par personu skaitu, kurām piešķirta pagaidu aizsardzība Latvijas Republikā. Tas bija nepieciešams, jo atbildīgās iestādes saskārās ar grūtībām plānot Ukrainas civiliedzīvotājiem nodrošināmās palīdzības apmēru, jo nav zināms pagaidu aizsardzības saņēmēju skaits, kas turpina uzturēties Latvijas Republikā.

91 Pētījums "Naida naratīvi par Ukrainu un ukraiņiem Latvijas sociālajos tīklos un sabiedrībā". – Pieejams: https://providus.lv/wp-content/uploads/2024/10/Naida_narativi_petijums.pdf

92 Politikas priekšlikumu kopsavilkums: Kā sociālajos medijos mazināt ietekmi naidīgiem naratīviem par Ukrainu un ukraiņiem? – Pieejams: https://providus.lv/wp-content/uploads/2024/10/Priekslikumu_kopsavilkums_naida_narativi_.pdf

93 Likums "Grozījumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 231A, 27.11.2024. – [stājās spēkā 11.12.2024.]

PMLP 2025. gada aprīlī, Fizisko personu reģistrā ir aktualizējusi informāciju par 18,6 tūkstošiem Ukrainas civiliedzīvotāju, kuri zaudējuši pagaidu aizsardzības statusu Latvijā, jo mēneša laikā pēc vīzas vai uzturēšanās atļaujas termiņa beigām nav pieteikušies jaunai termiņuzturēšanās atļaujai. Šis skaits ietver gan personas, kurām izsniegtās vīzas vai uzturēšanās atļaujas beidzās 2025. gada pirmajā ceturksnī, gan personas, kurām dokumentu termiņš beidzās 2022. gadā.[94]

2. Nodarbinātības un profesionālās attīstības atbalsts:

2024. gada 6. jūnijā, notika pieredzes apmaiņas pasākums "Ukrainas bēgļu nodarbinātība: līdzšinējā pieredze un nākotnes perspektīvas", kurā piedalījās dažādas organizācijas, lai dalītos pieredzē un diskutētu par turpmākajiem soļiem Ukrainas bēgļu nodarbinātības veicināšanai.

Pasākuma laikā tika parakstīti Saprašanās memorandi ar Ekonomikas ministriju, NVA, Valsts ieņēmumu dienestu, SIF, Latvijas Pašvaldību savienību un biedrību "Tavi draugi". Memorandi apliecina iesaistīto organizāciju apņemšanos aktīvi strādāt pie Ukrainas bēgļu integrācijas un nodarbinātības veicināšanas.[95]

2024.gada 12 mēnešu laikā NVA atbalstu saņēma kopumā 5570 Ukrainas civiliedzīvotāji (no tiem 3379 sievietes un 2191 vīrieši); bezdarbnieka statusu ieguva 2550 Ukrainas civiliedzīvotāji, bet darba meklētāja statusu – 25.

NVA darbinieki Ukrainas civiliedzīvotājiem sniedz konsultācijas, palīdz piemeklēt darba iespējas un sazināties ar darba devēju, pieņem un administrē pieteikumus nodarbinātības vai pašnodarbinātības uzsākšanas pabalstiem.

2024. gada 12 mēnešos 1722 Ukrainas civiliedzīvotāji tika iesaistīti aktīvajos nodarbinātības un preventīvajos pasākumos. Visaktīvāk Ukrainas civiliedzīvotāji izmantoja neformālās izglītības ieguves iespēju (275), iespēju mācīties latviešu valodu (256 dalības), saņemt karjeras konsultācijas (680 dalības), strādāt skolēnu vasaras nodarbinātības pasākumā (53 dalības), kā arī piedalījās citos aktīvajos nodarbinātības pasākumos.

Kopš 2022. gada marta Ukrainas civiliedzīvotājiem, kuri Latvijā bija uzsākuši darba tiesiskās attiecības, ir iespēja saņemt NVA vienreizējo nodarbinātības uzsākšanas pabalstu 500 euro apmērā un kopš 2022. gada oktobra - arī vienreizējo pašnodarbinātības uzsākšanas pabalstu 500 euro apmērā. Kopš 2024. gada marta abu pabalstu apmērs palielināts līdz 700 euro. 2024. gada 12 mēnešos nodarbinātības uzsākšanas pabalstu saņēma 2379 Ukrainas civiliedzīvotāji, bet pašnodarbinātības uzsākšanas pabalstu – 221.

3. Latviešu valodas apguves atbalsts Ukrainas civiliedzīvotājiem:

2024. gadā SIF atklātā pieteikumu konkursā pakalpojumu sniedzējiem "Latviešu valodas mācības Ukrainas civiliedzīvotājiem" noskaidrojis 33 organizācijas, kas Ukrainas civiliedzīvotājiem nodrošinās bezmaksas latviešu valodas kursus. Iespēja apgūt latviešu valodu būs pieejama visā Latvijā gan klātienē, gan attālināti, gan arī hibrīda režīmā.

Bezmaksas latviešu valodas mācības pieaugušajiem Ukrainas civiliedzīvotājiem, tai skaitā arī nepilngadīgajiem ar iegūtu vidējo izglītību, bija pieejami vismaz 120 akadēmisko stundu apmērā, bet nepārsniedzot 150 stundas no A1 līmeņa. Programmas ietvaros latviešu valodas mācību kopējais programmā pieejamais finansējums bija 4,6 milj. EUR, kas deva iespēju apgūt valodu 6375 personām.[96] Faktiski apmeklēja 6 114 Ukrainas civiliedzīvotāji, bet mācības pabeiguši 4 803 Ukrainas civiliedzīvotāji.[97]

---

94 Fizisko personu reģistrā aktualizētas ziņas par 18,6 tūkstošiem Ukrainas civiliedzīvotāju. – Pieejams: https://www.pmlp.gov.lv/lv/jaunums/fizisko-personu-registra-aktualizetas-zinas-par-186-tukstosiem-ukrainas-civiliedzivotaju

95 Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera paraksta Saprašanās memorandus Ukrainas bēgļu integrācijai darba tirgū. – Pieejams: https://livelatvia.lv/lv/latvijas-tirdzniecibas-un-rupniecibas-kamera-paraksta-saprasanas-memorandus-ukrainas-beglu-integracijai-darba-tirgu/

96 Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijā pieejami bezmaksas latviešu valodas kursi. – Pieejams: https://www.sif.gov.lv/lv/jaunums/ukrainas-civiliedzivotajiem-latvija-pieejami-bezmaksas-latviesu-valodas-kursi

97 Par aktuālo situāciju atbalsta sniegšanā Ukrainas civiliedzīvotājiem. – Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/attachments/legal_acts/document_versions/90e10266-9065-447d-8677-689d38049085/download

Sekmīgi kursu pabeigušajiem dalībniekiem pēc pieprasījuma tika nodrošināta iespēja kārtot valsts valodas prasmju pārbaudījumu Valsts izglītības satura centrā. Latviešu valodas mācības var nodrošināt gan klātienē, gan attālināti, gan hibrīdmodelī.

Biedrība "Patvērums "Drošā māja"" no 2025. gada janvāra īsteno jaunu projektu "Latviešu valodas apguves nodarbības Ukrainas ārstiem, ārstniecības personām un Ukrainas pilsoņiem, kuri strādā medicīnas un pirmās palīdzības jomā Latvijā"[98].

Projekta mērķis ir sniegt atbalstu Ukrainas civiliedzīvotājiem, kas strādā Latvijas ārstniecības iestādēs un saņem pakalpojumus no ārstniecības iestādēm, kā arī paaugstināt viņu latviešu valodas zināšanu līmeni, praktizēt valodas lietojumu pirmās palīdzības sniegšanas procesā un labbūtību ārstniecības jomā.

Latviešu valoda tiek apgūta A1, A2, B1 un B2 līmenī. Mācību laikā tiek pilnveidotas klausīšanās, lasīšanas, runāšanas un rakstīšanas prasmes.[99]

2025. gada 4. februārī, Ministru kabinets atbalstīja 4 685 625 eiro piešķīrumu[100], lai SIF varētu turpināt nodrošināt latviešu valodas apguves kursus Ukrainas civiliedzīvotājiem. Plānots, ka 2025. gadā bezmaksas latviešu valodas kursus varētu apmeklēt līdz 6375 personas.

SIF organizētās latviešu valodas apmācības programmas "Latviešu valodas mācības Ukrainas civiliedzīvotājiem" ietvaros varēs apgūt Ukrainas civiliedzīvotāji, tai skaitā arī nepilngadīgie, kuri ieguvuši vidējo izglītību Ukrainā, kā arī 16 gadus sasniegušās personas, kuras nav reģistrētas Latvijā reģistrētā izglītības iestādē (vispārējās izglītības, profesionālās vidējās izglītības, kā arī profesionālās ievirzes izglītības iestādē). Tāpat latviešu valodu varēs apgūt Ukrainas civiliedzīvotāji, sākot no 5 līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai, neformālajā izglītībā atbilstoši sākotnējam latviešu valodas prasmes līmenim.[101] 2025. gada 28. martā, SIF apstiprinājis programmas "Latviešu valodas mācības Ukrainas civiliedzīvotājiem" konkursa rezultātus. Konkursā apstiprināts 31 pieteikums, ar kopējo pieejamo finansējumu 3 613 196 EUR. Šī konkursa mērķa grupa ir pieaugušie Ukrainas civiliedzīvotāji, tai skaitā arī nepilngadīgie Ukrainas civiliedzīvotāji ar iegūtu vidējo izglītību Ukrainā, kā arī sešpadsmit gadus sasniegušas personas, kuras nav reģistrētas Latvijā reģistrētā izglītības iestādē.

Tiek uzskatīts, ka mācību kurss ir sekmīgi pabeigts, ja dalībnieks kopā ir apmeklējis vismaz 85% no plānoto mācību stundu skaita. Lai nodrošinātu programmas efektivitāti, šī gada projektu konkursa nolikums paredz, ka ikvienam latviešu valodas mācību apmeklētājam, kurš apgūst latviešu valodu A2 vai augstākā valodas prasmes līmenī, ir obligāti jākārto valsts valodas prasmes pārbaudījums Valsts Izglītības un satura centrā.

Lai atvieglotu pieteikšanos latviešu valodas kursiem, izstrādāta jauna pieteikšanās platforma "LearnLatvian", kurā kursu dalībniekam būs iespēja atlasīt mācību īstenotāju, izvērtējot sev ērtāko un atbilstošāko mācību centru, pamatojoties uz savu dzīvesvietu, mācību formu un piedāvātajiem nodarbību laikiem. Platforma būs pieejama Vienas pieturas aģentūras mājaslapā www.livelatvia.lv pēc līgumu noslēgšanas ar apstiprinātajiem mācību īstenotājiem.[102]

---

98 Kursi norisināsies no 2025. gada 9. janvāra līdz 30. aprīlim. Šis projekts ir tapis ar Apvienoto Nāciju Organizācijas saistītās organizācijas Starptautiskās Migrācijas organizācijas (IOM) finansiālu atbalstu.

99 Latviešu valodas apguves nodarbības Ukrainas ārstiem, ārstniecības personām un Ukrainas pilsoņiem, kuri strādā medicīnas un pirmās palīdzības jomā Latvijā. – Pieejams: https://www.patverums-dm.lv/lv/latviesu-valodas-apguves-nodarbibas-ukrainas-arstiem-arstniecibas-personam-un-ukrainas-pilsoniem-kuri-strada-medicinas-un-pirmas-palidzibas-joma-latvija

100 Ministru kabineta 2025. gada 4. februāra rīkojums Nr. 73 "Par apropriācijas pārdali". - Latvijas Vēstnesis Nr. 26, 06.02.2025. – [stājās spēkā 04.02.2025.]

101 Ukrainas iedzīvotāju latviešu valodas apmācībai piešķir 4,68 miljonus eiro. – Pieejams: https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/04.02.2025-ukrainas-iedzivotaju-latviesu-valodas-apmacibai-pieskir-468-miljonus-eiro.a586407/

102 Apstiprināti konkursa "Latviešu valodas mācības Ukrainas civiliedzīvotājiem" rezultāti. – Pieejams: https://www.sif.gov.lv/lv/jaunums/apstiprinati-konkursa-latviesu-valodas-macibas-ukrainas-civiliedzivotajiem-rezultati

4. Sociālais un psiholoģiskais atbalsts:

2024. gada 21. novembra grozījumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā[103] paredz šādus atbalsta pasākumus pagarināt līdz 2025. gada 31. decembrim:

- Valsts nodrošināts primārais atbalsts: izmitināšana līdz 120 dienām un ēdināšana līdz 30 dienām;
- Atlīdzības izmaksa par Ukrainas civiliedzīvotāju izmitināšanu;
- Izmitināšana īpaši aizsargājamām sabiedrības grupām;
- Zāļu un medicīnisko ierīču kompensācija;
- Ukrainā izdotu ceļošanas dokumentu derīguma termiņa pagarināšana (līdz 28.02.2026.);
- Pašvaldību uzlaboto dzīvojamo telpu nodošana lietošanā Ukrainas civiliedzīvotājiem.

Bērniem bez pavadības no Ukrainas, kuri ir ārkārtas aizbildnībā, kā arī pēc pilngadības sasniegšanas, bet ne ilgāk kā līdz 19 gadu vecuma sasniegšanai, ir tiesības saņemt apliecību sociālo garantiju nodrošināšanai, kas ļauj izmantot braukšanas maksas atvieglojumus vietējās nozīmes sabiedriskajā transportā.

Lai nodrošinātu atbalstu Ukrainas civiliedzīvotāju bērnu un jauniešu neformālās izglītības pasākumiem, latviešu valodas apguvei, mazinātu kara izraisīto psihoemocionālo spriedzi un palīdzētu veiksmīgāk integrēties un iekļauties Latvijas izglītības sistēmā un kultūrvidē, valdība nodrošinājusi finansējumu 780 tūkstošus eiro līdz 2024. gada 31. decembrim. To paredz Izglītības un zinātnes ministrijas sagatavotais rīkojums par apropriācijas pārdali[104], kas 2024. gada 12. martā, apstiprināts valdībā. Plānotais atbalsts īpaši nepieciešams tiem ukraiņu bērniem, pusaudžiem un jauniešiem, kuri mācās attālināti Ukrainas izglītības iestādēs un kuru komunikācija ar vienaudžiem Latvijā ir ierobežota, kā arī tiem skolēniem, kuri vienlaikus mācās gan Latvijas, gan Ukrainas izglītības iestādēs un izjūt pārslodzi.[105]

Ministru kabineta sēdē 2024. gada 26.martā atbalstīts Kultūras ministrijas priekšlikums budžeta pārdales rezultātā piešķirt SIF 4 443 120 eiro[106], lai nodrošinātu kultūrorientācijas kursus un iekļaušanās pasākumus Ukrainas civiliedzīvotājiem, kuri uzturas Latvijā. Līdzekļu pārdale notiek saskaņā ar aizvadītā gada decembrī valdības apstiprināto Pasākumu plānu atbalsta sniegšanai Ukrainas civiliedzīvotājiem 2024. gadam. Bezmaksas kultūrorientācijas kursu un iekļaušanās pasākumu nodrošināšanai SIF, tāpat kā pagājušajā gadā, sludinās atklātu projektu konkursu ar mērķi atlasīt atbilstošus pieteikumus, kuru īstenošana sniegs būtisku ieguldījumu un nodrošinās Ukrainas civiliedzīvotājiem kursu un pasākumu pieejamību visos Latvijas reģionos, iespējami tuvu viņu dzīvesvietām.

Valsts izglītības satura centrs (turpmāk – VISC) sadarbībā ar pašvaldībām 2024. gadā īstenoja divas atbalsta programmas Ukrainas bērniem un jauniešiem: "Atbalsts Ukrainas un Latvijas bērnu un jauniešu nometnēm" un "Neformālās izglītības pasākumi, tai skaitā, latviešu valodas apguve, Ukrainas bērniem un jauniešiem". Nometnes tika organizētas ar mērķi nodrošināt atbalstu Ukrainas bērnu un jauniešu socializācijai un

---

103 Likums "Grozījumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr.231A, 27.11.2024. – [stājās spēkā 11.12.2024.]

104 Ministru kabineta 2024. gada 12. marta rīkojums Nr. 175 "Par apropriācijas pārdali no budžeta resora "74. Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums" programmas 17.00.00 "Finansējums Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā noteikto pasākumu īstenošanai". - Latvijas Vēstnesis Nr. 52, 13.03.2024. – [stājās spēkā 12.03.2024.]

105 Ukrainas bērniem un jauniešiem Latvijā nodrošina neformālās izglītības un latviešu valodas mācību iespējas. - Pieejams: https://www.izm.gov.lv/lv/jaunums/ukrainas-berniem-un-jauniesiem-latvija-nodrosina-neformalas-izglitibas-un-latviesu-valodas-macibu-iespejas

106 Ministru kabineta 2024. gada 28. marta rīkojums Nr. 217 "Par apropriācijas pārdali no valsts budžeta resora "74. Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums" programmas 17.00.00 "Finansējums Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā noteikto pasākumu īstenošanai" uz Sabiedrības integrācijas fonda budžetu". - Latvijas Vēstnesis Nr. 64, 02.04.2024. – [stājās spēkā 28.03.2024.]

psihoemocionālajai labbūtībai, kā arī latviešu valodas praktizēšanai un prasmju pilnveidei, komunicējot un sadarbojoties gan savā starpā, gan ar Latvijas bērniem un jauniešiem daudzveidīgās radošajās norisēs un izglītojošās aktivitātēs kultūrizglītībā, vides izglītībā, tehniskajā jaunradē, sportā, veselīga dzīvesveida un drošības jautājumos.

2024. gadā programmas ietvaros notika 86 nometnes (64 dienas un 22 diennakts), kopā piedaloties 2633 dalībniekiem, no kuriem 1267 ir Ukrainas bērni un jaunieši. Programma tika īstenota ar virsmērķi nodrošināt Ukrainas bērniem un jauniešiem neformālās izglītības pasākumos latviešu valodas apguvi un praktizēšanu, nostiprinot latviešu valodas lietošanas prasmes, lai viņi pilnvērtīgi un veiksmīgi integrētos un iekļautos Latvijas izglītības sistēmā un kultūrvidē.

Atbalsta programmas īstenošanas gaitā pašvaldības sadarbībā ar pakalpojuma sniedzējiem nodrošināja Ukrainas bērnu dalību latviešu valodas apguves nodarbībās, daudzveidīgos kultūras un sporta notikumos, apmeklējot kultūras vietas un iestādes, darbojoties radošajās aktivitātēs.

Pēc pašvaldību sniegtajām atskaitēm programmā iesaistījās 796 Ukrainas bērni un jaunieši vecumā no 5 līdz 18 gadiem. Visvairāk piedalījušies sākumskolas un pamatskolas izglītojamie.[107]

Biedrība "Patvērums "Drošā māja"" 2025. gada 1. februārī uzsāka īstenot projektu "Izglītojošas un radošas nodarbības kā atbalsts Ukrainas iedzīvotāju veiksmīgākai integrācijai"[108]. Projekta mērķis ir caur zināšanu apguvi un ar dažādām interesantām aktivitātēm veicināt Ukrainas civiliedzīvotāju aktīvu iesaistīšanos Latvijas sabiedrībā.

Biedrība organizēs dažādus izglītojošos un atbalstošos pasākumus. Plānotas atbalsta grupas Ukrainas sievietēm, lai sniegtu viņām atbalstu īpaši grūtā dzīves posmā. Tāpat tiks organizētas radošās meistarklases ukraiņu jauniešiem, kā arī rudenī plānotas mācības par Latvijas darba tirgu.

2025. gada februārī tika parakstīts Labklājības ministrijas un Ukrainas Sociālās politikas ministrijas sadarbības memorands. Memoranda mērķis ir attīstīt partnerību un īstenot sociālajā jomā Latvijas un Ukrainas vienošanos par ilglaicīgu atbalstu un drošības saistībām, kā arī turpināt un attīstīt sadarbību starp abām valstīm sociālās aizsardzības jomā. Sadarbības mērķis ir arī atbalstīt Ukrainu tās ceļā uz dalību ES, īpaši veicinot pieredzes apmaiņu par sociālās jomas reformām.[109]

2025. gada 4. aprīlī, SIF apstiprināja konkursa "Nevalstisko organizāciju pasākumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalstam" konkursa rezultātus. Konkursā apstiprināti 7 pieteikumi, ar kopējo pieejamo finansējumu 234 776 EUR. Programmas mērķis ir atbalstīt NVO darbības turpināšanu Ukrainas civiliedzīvotāju, kuri bēg no Krievijas militārās agresijas Ukrainā, atbalstam Latvijā, tajā skaitā finansējot Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta pasākumus pie valsts robežas.[110]

107 Avots: Izglītības un zinātnes ministrija

108 Uzsākts Rīgas domes atbalstīts projekts par Ukrainas civiliedzīvotāju integrācijas aktivitātēm Rīgā. – Pieejams: https://www.patverums-dm.lv/lv/uzsakts-rigas-domes-atbalstits-projekts--par-ukrainas-civiliedzivotaju-integracijas-aktivitatem-riga/1854

109 Parakstīts Labklājības ministrijas un Ukrainas Sociālās politikas ministrijas memorands par sadarbību sociālajā jomā. – Pieejams: https://www.lm.gov.lv/lv/jaunums/parakstits-labklajibas-ministrijas-un-ukrainas-socialas-politikas-ministrijas-memorands-par-sadarbibu-socialaja-joma

110 Apstiprināti konkursa "Nevalstisko organizāciju pasākumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalstam" rezultāti. – Pieejams: https://www.sif.gov.lv/lv/jaunums/apstiprinati-konkursa-nevalstisko-organizaciju-pasakumi-ukrainas-civiliedzivotaju-atbalstam-rezultati

2025. gada 15. aprīlī valdība[111] atbalstījusi Izglītības un zinātnes ministrijas piedāvāto risinājumu organizēt bērnu un jauniešu dienas un diennakts nometnes, lai sniegtu psihoemocionālu atbalstu, sekmētu latviešu valodas apguvi un veicinātu integrāciju Ukrainas bēgļu bērniem. To paredz Izglītības un zinātnes ministrijas sagatavotais rīkojums par apropriācijas pārdali.

Finansējums 900 tūkstošu eiro apmērā nodrošināts līdz 2025. gada 1. novembrim un atbalsta programmu īstenos Valsts izglītības attīstības aģentūra sadarbībā ar pašvaldībām. Nometnes plānots organizēt 1. līdz 12. klases skolēniem, aicinot piedalīties 50% Ukrainas un 50% Latvijas skolēnu.

Nometņu programmas Ukrainas un Latvijas jauniešiem piedāvā gan latviešu valodas nodarbības, gan daudzveidīgas cita veida norises un radošās aktivitātes, kas pilnveidos komunikācijas un saskarsmes iemaņas. Vienlaikus tas ir veids, kā sekmēt sociāli emocionālās prasmes un stiprināt psihoemocionālo labbūtību, kas ģeopolitiskās situācijas dēļ ir svarīgi kā Ukrainas, tā Latvijas bērniem un jauniešiem.[112]

5. Izglītības atbalsts Ukrainas civiliedzīvotājiem:

2024. gadā tika vairākas reizes veikti grozījumi Ministru kabineta 2016. gada 26. jūlija noteikumos Nr. 488 "Kārtība, kādā nepilngadīgam patvēruma meklētājam nodrošina izglītības ieguves iespējas"[113] [114], kas nepilngadīgiem Ukrainas civiliedzīvotājiem nodrošina iespēju iegūt izglītību vispārējās izglītības un profesionālās izglītības programmās, precizējot finansēšanas noteikumus Ukrainas civiliedzīvotāju izglītības nodrošināšanai, par periodu līdz 2025. gada 31. augustam.

Latviešu valodas aģentūra (turpmāk – LVA) sniedz metodisko atbalstu Latvijas izglītības iestāžu pedagogiem darbā ar jauniebraucēju bērniem no Ukrainas un citām valstīm: organizēti 12 stundu kursi 9 grupām, sniegtas 8 konsultācijas izglītības iestāžu kolektīviem un regulāras individuālās konsultācijas. 2024. gadā izglītoti 854 pedagogi.

2024. gadā LVA turpināja organizēt latviešu valodas apguves kursus ukraiņu pedagogiem, piedāvājot latviešu valodas apguvi B1 prasmes un B2 prasmes līmenī (jauktā grupa), – valodu kursos apgūst 15 pedagogu.

EMT nacionālais ziņojums pētījumam:

Pagaidu aizsardzības direktīvas piemērošana: izaicinājumi un labā prakse 2023. gadā

Nacionālajā ziņojumā Eiropas migrācijas tīkla (EMT) izpētes darbam "Pagaidu aizsardzības direktīvas piemērošana: izaicinājumi un labā prakse" ir iespējams iepazīties ar būtiskākajām izmaiņām normatīvajos aktos, izaicinājumiem un to risināšanas piemēriem, kā arī labajām praksēm, apskatot juridisko, izglītības, nodarbinātības, veselības un sociālās labklājības jomu laika periodā no 2023. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 1. jūlijam Latvijā.

---

111 Ministru kabineta 2025. gada 16. aprīļa rīkojums Nr. 212 "Par apropriācijas pārdali no budžeta resora "74. Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums" programmas 17.00.00 "Finansējums Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā noteikto pasākumu īstenošanai"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 77, 22.04.2025. – [stājās spēkā 16.04.2025.]

112 Piešķir finansējumu šim gadam Ukrainas un Latvijas bērnu nometņu organizēšanai. – Pieejams: https://www.izm.gov.lv/lv/jaunums/pieskir-finansejumu-sim-gadam-ukrainas-un-latvijas-bernu-nometnu-organizesanai-0

113 Ministru kabineta 2024. gada 17. decembra noteikumi Nr. 870 "Grozījumi Ministru kabineta 2016. gada 26. jūlija noteikumos Nr. 488 "Kārtība, kādā nepilngadīgam patvēruma meklētājam nodrošina izglītības ieguves iespējas"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 247, 18.12.2024. – [stājās spēkā 01.01.2025.]

114 Ministru kabineta 2024. gada 17. decembra noteikumi Nr. 870 "Grozījumi Ministru kabineta 2016. gada 26. jūlija noteikumos Nr. 488 "Kārtība, kādā nepilngadīgam patvēruma meklētājam nodrošina izglītības ieguves iespējas"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 247, 18.12.2024. – [stājās spēkā 01.01.2025.]

5.

NEPILNGADĪGAS PERSONAS UN CITAS ĪPAŠI AIZSARGĀJAMAS GRUPAS

2024. gadā Latvijā tika konstatētas 20[115] nepilngadīgas personas bez pavadības un visas pieprasīja patvērumu Latvijā.

2024. gada 30. aprīlī tika apstiprināti Ministru kabineta noteikumi Nr. 275 "Grozījumi Ministru kabineta 2005. gada 15. novembra noteikumos Nr. 857 "Noteikumi par sociālajām garantijām bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās""[116], kas nosaka bārenim, vai bez vecāku gādības palikušam bērnam, sasniedzot pilngadību, papildus atbalsta sniegšanu patstāvīgas dzīves uzsākšanai. Plānotais atbalsts ietver palīdzību atbalsta tīkla izveidē, finanšu un budžeta pārvaldības pratības nostiprināšanu un mērķtiecīgu atbalstu izglītības ieguvē, kā arī sociālā mentora pakalpojuma nodrošināsana, kas visi kopā ievērojami samazina dažādu risku, tai skaitā jauniešu nabadzības risku iestāšanos nākotnē. Grozījumu mērķis ir sniegt atbalsta pasākumus pēc pilngadības sasniegšanas ārpusģimenes aprūpē bijušajiem bērniem un adoptētajiem bērniem, kuriem ar tiesas spriedumu atcelta adopcija līdz 21 gada vecumam vai, ja mācās vispārējās izglītības vai profesionālās izglītības iestādē, vai studē augstākajā izglītības iestādē, tostarp, koledžā, — līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai.[117]

115 Avots: PMLP.

116 Ministru kabineta 2024. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 275 "Grozījumi Ministru kabineta 2005. gada 15. novembra noteikumos Nr. 857 "Noteikumi par sociālajām garantijām bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 86, 03.05.2024. – [stājās spēkā 04.02.2024.]

117 Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2005. gada 15. novembra noteikumos Nr. 857 "Noteikumi par sociālajām garantijām bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās"" anotācija. – Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/344b6ec4-69e4-4315-bf2d-d692c0b9ec1e

6.

INTEGRĀCIJA

Integrācijas politika Latvijā ir Kultūras ministrijas pārziņā. Šīs politikas īstenošanā ir iesaistītas arī Izglītības un zinātnes ministrija, Kultūras ministrija, Ārlietu ministrija, Labklājības ministrija, Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija, Iekšlietu ministrija, SIF un nevalstiskās organizācijas. 2024. gada 17. decembrī tika apstiprināts Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2024. 2027. gadam[118] (turpmāk – Plāns). Plāns īstenos trīs rīcības virzienus: Nacionālā identitāte un piederība; Demokrātijas kultūra un iekļaujošs pilsoniskums; Integrācija. Plāna 3. rīcības virzienā – Integrācija, ir iekļauti pasākumi, kas vērsti uz trešo valstu valstspiederīgo un starptautiskās aizsardzības saņēmēju (bēgļi, personas ar alternatīvo statusu un patvēruma meklētāji) iekļaušanu Latvijas sabiedrībā. Ir paredzēti šādi pasākumi:

- Latviešu valodas kursi un sarunu valodas klubi;
- Ievadkurss trešo valstu pilsoņiem par dzīvi Latvijā;
- Konsultatīvais mehānisms trešo valstu pilsoņu līdzdalībai;
- Vienas pieturas aģentūras attīstība, veicinot jauniebraucēju iekļaušanos vietējā sabiedrībā, nodrošinot vienotu un kvalitatīvu pakalpojumu grozu;
- Veicināta patvēruma meklētāju un starptautiskās aizsardzības saņēmēju sociālekonomiskā iekļaušana;
- Starpkultūru komunikācijas kursi mediju pārstāvjiem;
- Mācības dažādu jomu profesionāļiem par sabiedrības daudzveidību un starpkultūru dialogu;
- Aktivitātes, kas nodrošina inovatīvu pieeju trešo valstu pilsoņu līdzdalībai sabiedrības dzīvē;
- Latviešu valodas klubi Patvēruma meklētāju izmitināšanas centros „Mucenieki" un „Liepna";
- Datu priekšizpēte informācijas sistēmas dizaina izveidei jaunatbraucēju iekļaušanās procesa izsekojamībai un atbalsta pasākumu plānošanai;
- Latviešu valodas mācību pieejamības kapacitātes celšana.

Valsts kontrole 2025. gada 17. februārī publiskoja lietderības revīzijas ziņojumu[119] par Kultūras ministrijas atbildībā esošo saliedētas sabiedrības politiku. Revīzijā tika vērtēta šaura tvēruma saliedētas sabiedrības jomas politikas plānošana, īstenošana un uzraudzība. Atsevišķa uzmanība tika pievērsta latviešu valodas mācību nodrošināšanai pieaugušajiem kā būtiskam saliedētību veicinošam pasākumam.

Revīzijā secināts, ka Kultūras ministrijas atbildībā esošā saliedētas sabiedrības jomas politikas veidošana un īstenošana nav mērķtiecīga. Izveidotais sadarbības mehānisms koordinētas politikas veidošanai un īstenošanai nav optimāls. Sabiedrības integrācijas finansiālajam atbalstam speciāli izveidotā institūcija – nodibinājums Sabiedrības integrācijas fonds – ir ne tikai politikas īstenotājs, bet uzņemas arī politikas veidotāja uzdevumu izpildi, savukārt Kultūras ministrija, kas ir politikas veidotāja, iesaistās arī politikas īstenošanas pasākumos. Līdz šim veiktās darbības saliedētas sabiedrības jomā nav bijušas efektīvas, lai veidotu saliedētu sabiedrību un virzītos uz Nacionālajā attīstības plānā 2021.–2027. gadam noteikto mērķu sasniegšanu.

---

118 Ministru kabineta 2024. gada 17. decembra rīkojums Nr. 1195 "Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2024.–2027. gadam". - Latvijas Vēstnesis Nr. 251, 28.12.2024. – [stājās spēkā 17.12.2024.]

119 Saliedētas sabiedrības politika – neskaidra un nekoordinēta. Revīzijas ziņojums. - Pieejams: https://www.lrvk.gov.lv/lv/getrevisionfile/29703-TrunR1tvpeFUQLmyE62yFTRi0VBDd3T-.pdf

Revīzijā sniegti trīs ieteikumi, kurus ieviešot:

1) **Saliedētas sabiedrības politika būs skaidra un mērķtiecīga** ar noteiktām prioritātēm, mērķa grupām un pasākumiem, nodrošināta skaidra institūciju loma, koordinācija, un sabiedrības iesaiste lēmumos.

2) **Tiks izveidota pārskatāma uzraudzības sistēma** ar identificētiem rādītājiem, apkopotiem datiem, tajā skaitā par izlietoto finansējumu, ar analīzi, izvērtējamu un institūciju sadarbību. Būs efektīvāka uzraudzība.

3) **Tiks izveidota efektīva, koordinēta latviešu valodas apguves sistēma.** Novērsta uzdevumu pārklāšanās, pilnveidota mācību metodika, un mācības būs pieejamības visām mērķa grupām.[120]

Aktualizējās arī diskusijas par integrācijas pasākumiem trešo valstu valstspiederīgajiem, SIF pārstāvjiem atzīstot, ka: "lielākais izaicinājums ir latviešu valodas apguves pieejamība šo cilvēku sākotnējās integrācijas posmā, jo mācību pieprasījums ir krietni lielāks par piedāvājumu. Finansējuma pieejamība arī ļoti ietekmē šo kursu pieejamību, lai nebūtu pārrāvumi un, ja, piemēram, cilvēks apgūst A1 līmeni, lai pēc tam ļoti ātri var apgūt arī nākošo valodas līmeni. Valsts budžeta finansējums ir paredzēts tikai Ukrainas civiliedzīvotājiem, un attiecīgi trešo valstu pilsoņiem un, piemēram, bēgļiem vai patvēruma meklētājiem, šie līdzekļi ir tikai no ES finansējuma."[121]

2024. gada oktobrī, balstoties uz pieredzi, nodrošinot latviešu valodu kursus Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijā un remigrantiem un viņu ģimenes locekļiem, SIF amatpersonas izstrādājušas vienotas un pieejamas latviešu valodas mācību sistēmas modeli ieviešanai Latvijā, tādējādi nodrošinot ikvienam jaunpienācējam iespējas apgūt latviešu valodu. Lai iebraucēji veiksmīgi iekļautos Latvijas sociālajā un ekonomiskajā dzīvē, būtiski ir veidot vienotu izpratni par Latvijas kultūru, tradīcijām un vēsturi, un valodai šajā procesā ir centrāla nozīme.[122]

Integrācijas veicināšana sociāli ekonomiskajai līdzdalībai

Kultūras ministrija ir Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda (turpmāk – PMIF) 2021. 2027. gada plānošanas perioda deleģētā iestāde. Lai sasniegtu PMIF mērķus, Kultūras ministrija regulāri rīko atklātus projektu konkursus. 2024. gadā turpinājās projektu īstenošana PMIF aktivitātē „Trešo valstu pilsoņu integrācijas pasākumi, kas veicina mērķa grupas iekļaušanos sabiedrībā".

Aktivitātē „Ievadkurss trešo valstu pilsoņiem par dzīvi Latvijā (1.posms)" īsteno: biedrība „Patvērums „Drošā māja"", biedrība „Sadarbības platforma un SIA „HOTEL SCHOOL" Viesnīcu biznesa koledža. Aktivitātes tiešais mērķis ir nodrošināt trešo valstu valstspiederīgajiem viņu vajadzībām pielāgotu ievadkursu par dzīvi Latvijā, organizējot teorētisko un praktisko zināšanu apguves mācību kursus, kas sekmē mērķa grupas iekļaušanos sabiedrībā, veicina piekļuvi darba tirgum, turpmākai izglītībai, kā arī uzlabo pilsoniskās, kultūras un ikdienas dzīves prasmes.

120 Saliedētas sabiedrības politika – neskaidra un nekoordinēta. Revīzijas ziņojums. - Pieejams: https://www.lrvk.gov.lv/lv/getrevisionfile/29703-TrunR1tvpeFUQLmyE62yFTRi0VBDd3T-.pdf

121 Ap 130 000 ārvalstu pilsoņu ir uzturēšanās atļauja Latvijā; trūkst atbalsta latviešu valodas apguvē (precizēts). - https://www.lsm.lv/raksts/zinas/ekonomika/10.10.2024-ap-130-000-arvalstu-pilsonu-ir-uzturesanas-atlauja-latvija-trukst-atbalsta-latviesu-valodas-apguve-precizets.a572069/

122 Latvijā palielinās jaunpienācēju skaits: vai viņi var būt risinājums darba tirgus izaicinājumiem? – Pieejams: https://www.sif.gov.lv/lv/jaunums/latvija-palielinas-jaunpienaceju-skaits-vai-vini-var-risinajums-darba-tirgus-izaicinajumiem

No 2024. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 31. decembrim Vienas pieturas aģentūra sniedza individuālas konsultācijas - 7318 klientiem. No 2024. gada jūlija tika ievests jauns pakalpojums Psihologa/psihoterapeita konsultācijas un tās sniegtas 104 klientiem (545 konsultācijas). Juridiskie pakalpojumi sniegti - 70 klientiem (136 konsultācijas). Mutiskās un rakstiskās tulkošanas pakalpojumi veikti - 1126 reizes. Kopumā Vienas pieturas aģentūras klienti bija no 77 valstīm - individuālās konsultācijas izmantojuši Ukrainas, Indijas, Krievijas, Baltkrievijas, Šrilankas, Gruzijas, Tadžikistānas u.c. trešo valstu valstspiederīgie. Visbiežāk konsultāciju temati saistīti ar informācijas iegūšanu par migrācijas jautājumiem (uzturēšanās atļaujām), nodarbinātību un izglītību.[123]

Lai veicinātu sabiedrības saliedētību, savstarpējo sadarbību un mazinātu aizspriedumus pret un starp etniskajām grupām, ar SIF atbalstu "Mazākumtautību un sabiedrības saliedētības programma" ietvaros tika īstenoti deviņi projekti Rīgā, Rēzeknē, Daugavpilī, Preiļos, Sēlijā un Jelgavā. Programmas ietvaros apstiprinātie projekti veidoti bērniem, jauniešiem un viņu ģimenēm.

Projektu ietvaros paredzētie pasākumi ietver individuālo un grupu atbalstu mazākumtautību bērnu latviešu valodas apguvei, dienas nometne, tolerances apmācības, kultūrizglītojošas pēcpusdienas, kopīgu svētku svinēšanu, izglītojošas ekskursijas un teātra mākslas, skatuves runas un improvizācijas, kā arī animācijas nodarbības.

Aktivitātes īsteno biedrības "Sadarbības platforma", "Kopienu sadarbības tīkls "Sēlijas salas", "Jaunie spārni", "Tavi draugi", "Rēzeknes pilsētas Teātris-studija "Joriks"", "Mežciema biedrība", "ERFOLG", "Jelgavas nacionālo kultūras biedrību asociācija", "Kurzemes NVO centrs".[124]

2025. gada 2. janvārī biedrība "Patvērums "Drošā māja"" sadarbībā ar ANO Bēgļu aģentūru (UNHCR) uzsākusi īstenot jaunu projektu "Multidisciplinārā pieeja patvēruma meklētāju un bēgļu integrācijas procesā". Projekta ietvaros ir plānotas vairākas aktivitātes, kas sekmēs ātrāku un veiksmīgāku mērķa grupas pārstāvju iekļaušanos Latvijas sabiedrībā. Plānotas juridiskās konsultācijas patvēruma meklētājiem un bēgļiem, tai skaitā Ukrainas civiliedzīvotājiem, kas uzturas Latvijā. Tāpat ir plānotas integrācijas aktivitātes patvēruma meklētāju centros Muceniekos un Liepnā, kur patvēruma meklētāji varēs piedalīties dažādās izglītojošās un informatīvajās aktivitātēs. Vienlaikus notiks arī mākslas terapijas nodarbības Ukrainas sievietēm, kas uzturas Latvijā.[125]

Integrācija darba tirgū

2024. gadā NVA tika reģistrētas (piešķirts bezdarbnieka vai darba meklētāja statuss) 156 personas ar bēgļa vai alternatīvo statusu. 14 personas ar bēgļa vai alternatīvo statusu saņēmušas karjeras konsultācijas un 19 personas tika iesaistītas aktīvajos nodarbinātības un preventīvajos pasākumos: e-karjeras paštesti (6), informatīvās dienas (5), attālinātajā apmācībā Google programmās (1), konkurētspējas paaugstināšanas pasākumos (3). Latviešu valodas kursos iesaistītas 10 personas un viena persona uzsāka angļu valodas apmācību.

2024. gadā 41 persona ar bēgļa vai alternatīvo statusu iekārtojušās darbā.

123 Avots: SIF.

124 Mazākumtautību saliedētības veicināšanas aktivitāšu īstenošanai tiks īstenoti deviņi projekti. – Pieejams: https://www.sif.gov.lv/lv/jaunums/mazakumtautibu-saliedetibas-veicinasanas-aktivitasu-istenosanai-tiks-istenoti-devini-projekti

125 Multidisciplinārā pieeja patvēruma meklētāju un bēgļu integrācijas procesā. – Pieejams: https://www.patverums-dm.lv/lv/multidisciplinara-pieeja-patveruma-mekletaju-un-beglu-integracijas-procesa

No 2024. gada 1. maija biedrība "Patvērums "Drošā māja"" sadarbībā ar Igaunijas Bēgļu padomi (Tallina), Igaunijas Darba inspekciju un Latvijas Valsts Darba inspekciju ir uzsākusi īstenot *INTERREG Central Baltic Programme līdzfinansēto projektu"EDGE UP (Employment Development and Growth for Everyone, with Refugee Youth and Older Adults*). Projekta mērķis ir sniegt dažāda veida atbalstu bēgļiem, uzsākot darba gaitas jaunā valstī. Plānots, ka Latvijā un Igaunijā kopā tiks sagatavotas 228 personas, lai varētu veiksmīgi integrēties darba tirgū.

Mācību laikā notika lekcijas un interaktīvas nodarbības par CV sagatavošanu, par sagatavošanos darba intervijā, tika sniegta informācija par tiesisko regulējumu nodarbinātības jomā, tāpat vienlaikus notika arī dalībnieku psiholoģiskā sagatavošana. Mācību laikā notika arī dažādu uzņēmumu personāla vadītāju tikšanās ar mācību dalībniekiem, lai uzzinātu kā praktiski notiek pretendentu atlase uz noteiktu darba vietu un kā būtu jāsagatavojas darba intervijai. Iespēju robežās arī plānota dalībnieku prakse dažādos uzņēmumos.[126]

2024. gada vidū pirmā dalībnieku grupa ir veiksmīgi pabeigusi nodarbinātības programmu "Edge-Up", kas ir veltīta bēgļu nodarbinātības uzlabošanai. Programmas laikā dalībnieki ir ieguvuši jaunas prasmes un pārliecību, sagatavojot viņus veiksmīgākai darba gaitu uzsākšanai.

Kopumā pirmo grupu ir absolvējuši 14 cilvēki. Dalībnieku vidū bija personas no Eritrejas, Kamerūnas, Gvinejas, Senegālas, Burundijas, Afganistānas, Meksikas, Alžīrijas un Irānas. Tika piesaistīti divi reto valodu tulki. Katrs absolvents pauda milzīgu gandarījumu par pieredzi un iegūtajām prasmēm, kas viņiem ir devušas iespēju ar lielāku pārliecību sasniegt savus karjeras mērķus.[127]

Pamata pakalpojumi

Sociālā palīdzība

2024. gada 4. decembrī pieņemti grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā[128], kas veic izmaiņas sociālās palīdzības sistēmā, kuras skar ne tikai valsts pamatiedzīvotājus, bet arī trešo valstu valstspiederīgos un to ģimenes locekļus. Grozījumi nosaka, ka garantētais minimālo ienākumu (turpmāk – GMI) slieksnis no 2025. gada 1. janvāra tiek paaugstināts no 20% uz 22% no ienākumu mediānas. Attiecīgi 2025. gadā GMI slieksnis pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā ir 166 euro, bet katrai nākamajai personai mājsaimniecībā – 116 EUR (2024. gadā GMI slieksnis ir 137 EUR pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā un 96 EUR katrai nākamajai personai mājsaimniecībā). Grozījumi tika sagatavoti un pieņemti, pamatojoties uz Satversmes tiesas 2023. gada 5. oktobra spriedumu lietā Nr. 2022-34-01 "Par Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 33. panta pirmās daļas un likuma "Par sociālo drošību" 2.2 panta otrās un trešās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 109. pantam"[129].

126 EDGE UP Employment Development and Growth for Everyone, with Refugee Youth and Older Adults. – Pieejams: https://www.patverums-dm.lv/lv/edge-up

127 Sekmīgi noslēgusies nodarbinātības programmas "Edge-Up" pirmā mācību grupa. – Pieejams: https://www.patverums-dm.lv/lv/sekmigi-noslegusies-nodarbinatibas-programmas-edge-up-pirma-macibu-grupa/1765

128 Likums "Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 248, 19.12.2024. – [stājās spēkā 01.01.2025.]

129 Satversmes tiesas 2023. gada 5. oktobra sprieduma lietā Nr. 2022-34-01 "Par Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 33. panta pirmās daļas un likuma "Par sociālo drošību" 2.2 panta otrās un trešās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 109. pantam". Kopsavilkums. – Pieejams: https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2023/10/2022-34-01_sprieduma_kopsavilkums.pdf

Saistībā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 20. oktobra direktīvas (ES) 2021/1883 par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem augsti kvalificētas nodarbinātības nolūkā un ar ko atceļ Padomes direktīvu 2009/50/EK[130] pārņemšanu tika veikti grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā, Invaliditātes likumā un Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā:

- 2024. gada 7. novembra grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā, nosaka, ka tiesības saņemt likuma 9.1 pantā[131] un 13. panta pirmajā daļā[132] minētos pakalpojumus, kā arī pašvaldības sociālā dienesta informāciju un konsultācijas ir Latvijas Republikā izsniegtas ES zilās kartes turētājam un viņa ģimenes locekļiem, kuriem Latvijas Republikā ir izsniegta termiņuzturēšanās atļauja un kuru pastāvīgā dzīvesvieta termiņuzturēšanās atļaujas derīguma laikā ir Latvijas teritorijā.
- 2024. gada 7. novembra grozījumi Invaliditātes likumā[133], nosaka, ka tām personām, kuras ir ES zilās kartes turētājas, kā arī tām personām, kuras ir šīs kartes turētāja ģimenes locekļi un viņu patstāvīgā dzīvesvieta termiņuzturēšanās atļaujas derīguma laikā ir Latvijas Republikas teritorija, ir tiesības uz prognozējamu invaliditāti un invaliditātes ekspertīzi.[134]
- 2024. gada 21. novembrī tika pieņemti grozījumi Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā[135], kas nosaka, ka arī ES zilās kartes turētāju ģimenes locekļi ir tiesīgi saņemt Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā paredzēto atbalstu.

Izglītības nodrošināšana

Ar Ministru kabineta 2024. gada 23. aprīļa noteikumiem Nr. 259 "Grozījumi Ministru kabineta 2018. gada 27. novembra noteikumos Nr. 747 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem""[136] noteikumu 11.pielikums tika papildināts ar pamatizglītības programmas parauga 2. variantu – pamatizglītības ieguvei nepilngadīgam patvēruma meklētājam, bēglim vai personai ar alternatīvo statusu. Šīs programmas parauga mērķis ir nodrošināt izglītojamam vispusīgu attīstību un vērtīborientāciju, integrējoties izglītības sistēmā, un sniegt papildu atbalstu latviešu valodas apguvē, lai skolēns gribētu un varētu turpināt vispārējo izglītību vai apgūt profesiju, iesaistīties sabiedrības dzīvē un veidoties par laimīgu un atbildīgu personību.

2024. gadā ir paplašināts izglītības iestāžu skaits, kuras ir gatavas uzņemt un izglītot nepilngadīgos patvēruma meklētājus: Alekseja Grāvīša Liepnas pamatskola un Gaismas pamatskola.

Alekseja Grāvīša Liepnas pamatskolas skolotāji ir metodiski sagatavoti darbam ar nepilngadīgajiem patvēruma meklētājiem, jo apguvuši Latviešu valodas aģentūras īstenoto profesionālās pilnveides programmu, kā organizēt mācību procesu lingvistiski neviendabīgā vidē un veidot individuālos mācību plānus nepilngadīgiem patvēruma meklētājiem. Atbalstu sniedz arī Rīgas Dārzciema vidusskola, kas tiek attīstīta kā metodiskais centrs nepilngadīgo patvēruma meklētāju izglītošanā.

---

130 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2021/1883 (2021. gada 20. oktobris) par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem augsti kvalificētas nodarbinātības nolūkā un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 2009/50/EKPE/40/2021/REV/1. – Oficiālais V L 382, 28.10.2021.

131 Valsts finansētie ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju pakalpojumi.

132 (1) Valsts nodrošina atbilstoši gadskārtējā valsts budžeta likumā piešķirtajiem līdzekļiem: 1) personu ar funkcionāliem traucējumiem, personu ar invaliditāti vai personu ar prognozējamu invaliditāti profesionālās piemērotības noteikšanu un profesionālo rehabilitāciju.

133 Likums "Grozījumi Invaliditātes likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 226, 20.11.2024. – [stājās spēkā 04.12.2024.]

134 Tiesību akta projekta "Grozījumi Invaliditātes likumā" anotācija. – Pieejams: https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS14.nsf/0/B98163B55C7DCEBFC2258B57003D8418?OpenDocument.

135 Likums "Grozījumi Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā" Latvijas Vēstnesis Nr. 236, 04.12.2024. – [stājās spēkā 18.12.2024.]

136 Ministru kabineta 2024. gada 23. aprīļa noteikumi Nr. 259 "Grozījumi Ministru kabineta 2018. gada 27. novembra noteikumos Nr. 747 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 81, 25.04.2024. – [stājās spēkā 26.04.2024.]

Gaismas pamatskola ir izglītības iestāde, kas īsteno speciālās pamatizglītības programmas izglītojamajiem ar garīgās attīstības un smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem smagiem attīstības traucējumiem. Tā ir atbalstoša un gatava uzņemt nepilngadīgos patvēruma meklētājus, ja viņiem tiek identificēta vajadzība apgūt speciālās izglītības programmu.

Valsts izglītības attīstības aģentūra no 2024. gada 2. janvāra līdz 2029. gada 30. novembrim īsteno projektu "Atbalsts pieaugušo individuālajās vajadzībās balstītai pieaugušo izglītībai". Projekta mērķis ir nodarbināto prasmju paaugstināšana un profesionālās kvalifikācijas ieguve vai pārkvalifikācija, lai uzlabotu darba spēka kvalitāti un kapacitāti, pilnveidotu nodarbināto personu profesionālo kompetenci atbilstoši darba tirgus vajadzībām, veicinātu nodarbināto spēju efektīvāk pielāgoties mainīgajiem darba apstākļiem, tādējādi nodrošinot nodarbināto noturību darba tirgū, kā arī līdzdalības palielināšana pieaugušo izglītībā un pieaugušo izglītības kvalitātes uzraudzības sistēmas izveide. Projekta mērķa grupa nodarbinātās personas, tai skaitā pašnodarbinātas personas[137]:

- kuras sasniegušas vismaz 18 gadu vecumu līdz neierobežotam vecumam - arī strādājoši pensionāri;
- ar pabeigtu vai nepabeigtu izglītību, tostarp pamatizglītību, vispārējo vidējo, profesionālo vai augstāko izglītību;
- jaunie vecāki, kas atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā un ir darba attiecībās.

Prioritāri atbalstu sniedzot:

- nodarbinātajiem ar zemu izglītības līmeni (pabeigta vai nepabeigta pamatizglītība vai vispārējā vidējā izglītība);
- nodarbinātajiem vecumā no 50 gadiem;
- bēgļiem un personām ar alternatīvo statusu.

Nodarbinātām personām no mājsaimniecībām, kam piešķirts maznodrošinātas vai trūcīgas mājsaimniecības statuss, kā arī personām, kuras ieguvušas bēgļa vai alternatīvo statusu, mācības ir bez maksas. Papildus ir iespējams saņemt atbalstu transporta izmaksu kompensācijai izglītības programmu apguvei. Atbalstu var saņemt transporta izdevumiem, lai nokļūtu uz mācību vai prakses vietu klātienē atbilstoši mācību vai prakses ilgumam.[138]

Valodu apmācības

2024. gada 18. jūnijā, Ministru kabinets atbalstīja Izglītības un zinātnes ministrijas ieceri, kura paredz Latvijas Universitātē izveidot studiju programmu, lai sagatavotu vismaz 100 latviešu valodas skolotāju, kas to mācīs kā svešvalodu pieaugušajiem. Izglītības un zinātnes ministrija prognozē, ka 100 pedagogi indikatīvi varēs nodrošināt latviešu valodas apguvi 4800 personām gadā, veicinot pieaugušo ārzemnieku integrēšanos Latvijas sabiedrībā un iekļaušanos darba tirgū. Paredzēts, ka LU programmu īstenos sadarbībā ar Latviešu valodas aģentūru.[139]

2024. gadā turpinājās projektu īstenošana PMIF aktivitātē „Trešo valstu pilsoņu iekļaušana vietējā sabiedrībā, veicinot latviešu valodas lietošanas un apguves iespējas". Aktivitātes „Latviešu valodas kursi un sarunu valodas klubi (1.posms)" rezultātā projektus īsteno: biedrību „Izglītības attīstības centrs", Latviešu valodas

137 strādājošie un pašnodarbinātie iedzīvotāji likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" izpratnē.

138 Mācības nodarbinātajiem. – Pieejams: https://stars.gov.lv/macibas-nodarbinatajiem-mn-projekti.

139 Ārzemnieku integrācijai sagatavos vismaz 100 latviešu valodas pedagogus. – Pieejams: https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/18.06.2024-arzemnieku-integracijai-sagatavos-vismaz-100-latviesu-valodas-pedagogus.a558359/

aģentūru, Daugavpils Universitātes Mūžizglītības, kultūras un zinātnes komunikācijas biedrību "Intelekta parks" un biedrību „Inovāciju atbalsta centrs".

Aktivitātes tiešais mērķis ir nodrošināt trešo valstu pilsoņiem latviešu valodas kursus un sarunu valodas klubus, paplašinot latviešu valodas apguves iespēju pieejamību un pielāgojot tās dažādu grupu vajadzībām.

Lai nodrošinātu sekmīgu trešo valstu valstspiederīgo iekļaušanos Latvijas izglītības iestāžu vidē un palīdzētu pedagogiem, kuri strādā ar šiem izglītojamiem, Latviešu valodas aģentūra veido atbalsta materiālus pedagogiem, kas ir domāti darbam ar izglītojamiem, kuri neprot latviešu valodu vai tikai nedaudz prot latviešu valodu. Latviešu valodas aģentūra īstenotajā Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda projektā "Latviešu valodas apguve, lai sekmētu trešo valstu pilsoņu iekļaušanos darba tirgū 4" (līguma Nr. PMIF/13.2./2023/1/05) šobrīd valodu ir apguvusi 261 persona, mācības turpina 170 personas, tai skaitā 39 % ir Ukrainas civiliedzīvotāji (pēc informācijas SIF vienotajā datubāzē). Latviešu valodas kursu dalībnieku pieļaujamais vecums ir no 15 gadiem (pēc informācijas SIF vienotajā datubāzē Latviešu valodas aģentūras kursos 3,3 % kursantu ir 15–19 gadu veci). Latviešu valodas aģentūra regulāri organizē valodas kursus patvēruma meklētāju izmitināšanas centrā "Liepna".

Latviešu valodas aģentūrā ir izveidots un izdots mācību materiāls: Dambe, Z. Pirmais solis. Darba burtnīca jauniebraucējiem. A0–A1. 1.–3. klase. 2. daļa. Rīga: LVA, 2024. (1. daļa izdota 2023. gadā.) Sagatavošanā darba burtnīca 4.–6. klases izglītojamiem (iesācējiem), kuru plānots izdot 2025. gadā. Latviešu valodas aģentūra sniedz arī metodisko atbalstu Latvijas izglītības iestāžu pedagogiem darbā ar jauniebraucēju bērniem no Ukrainas un citām valstīm: organizēti 12 stundu kursi 9 grupām, sniegtas 8 konsultācijas izglītības iestāžu kolektīviem un regulāras individuālās konsultācijas. 2024. gadā izglītoti 854 pedagogi.

Nediskriminācija

2024. gada 24. oktobrī tirdzniecības centrā "Galerija Centrs" atklāta SIF sociālā iniciatīva "Izdevīgie ceļojumi", kas aicina bez maksas doties ceļojumā, uzklausot līdzcilvēku pieredzes stāstus un atklājot atšķirīgu pasauli tepat līdzās.

"Izdevīgie ceļojumi" ir sociāla iniciatīva, kas radīta, lai pievērstu sabiedrības uzmanību dažādiem diskriminācijas veidiem un rosinātu sabiedrību un it īpaši jauniešus kļūt atvērtākiem, lai labāk izprastu izaicinājumus, ar kuriem saskaras līdzcilvēki – cilvēki ar invaliditāti, etnisko piederību, vecumu u. c.

Atklāšanas pasākumu noslēdza "Ceļojums pieredzēs", kura laikā visiem interesentiem bija iespēja piestāt kādā no improvizētām ceļojumu pieredzes "stacijām", kas simbolizēja kādu no diskriminācijas formām, lai izprastu problēmas, ar ko saskaras līdzcilvēki eidžisma, rasisma vai invaliditātes izraisītas diskriminācijas dēļ. Tā bija iespēja satikt paraolimpisko čempionu Rihardu Sniku, TikTok sociālā eksperimenta "Pensionāra dzīve" veidotāju Maritu Akmeņkalni un satura veidotāju, TikTok konta "Life in Latvia" autoru Gokul – indieti, kurš pārcēlies uz dzīvi Latvijā.

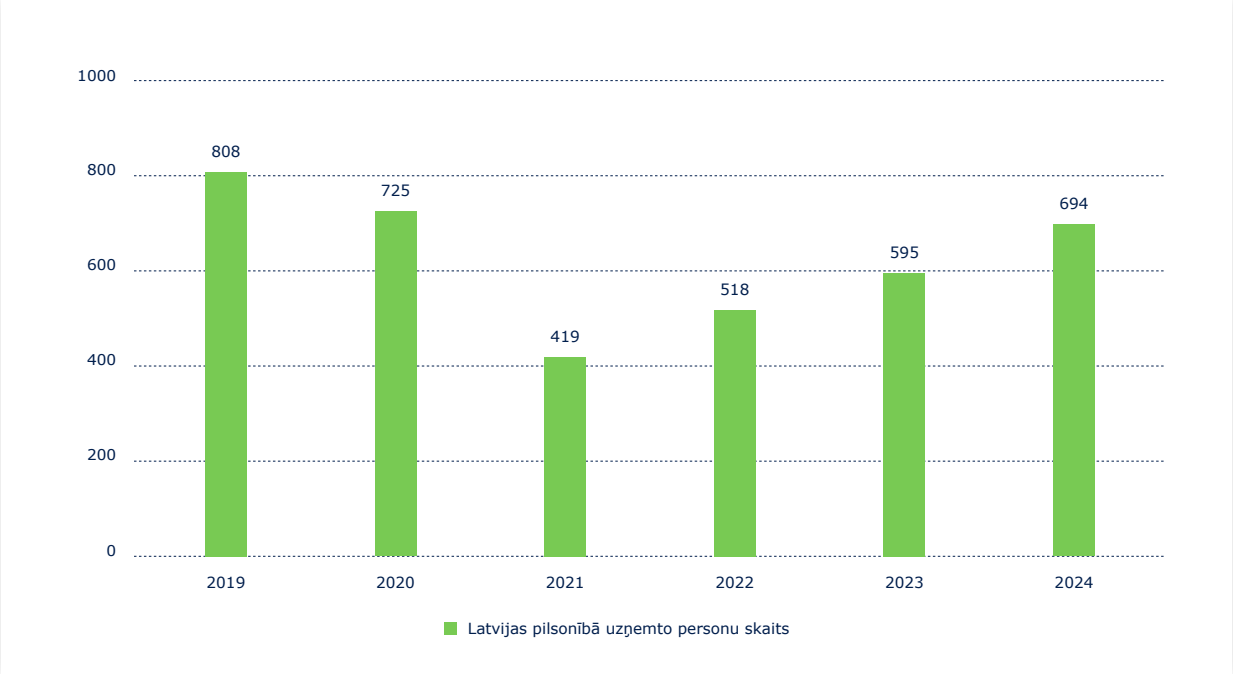
Katram, kas piestāja kādā no stacijām, bija jāizpilda tests, lai noskaidrotu, vai viņš maz ir gatavs ceļot tālāk. Šāda iespēja ir ikvienam, izpildot testu izdevigiecelojumi.lv. Šeit arī iespējams uzzināt vairāk par diskrimināciju un tās izpausmēm, katra paša iespējām mazināt diskrimināciju un organizācijām, kurās meklēt palīdzību, ja gadījies piedzīvot diskrimināciju.[140]

140 Atklāta sociālā iniciatīva "Izdevīgie ceļojumi" diskriminācijas mazināšanai. – Pieejams: https://www.sif.gov.lv/lv/jaunums/atklata-sociala-iniciativa-izdevigie-celojumi-diskriminacijas-mazinasanai

7.

PILSONĪBA UN NATURALIZĀCIJA

Salīdzinājumā ar 2023. gadu naturalizācijas kārtībā Latvijas pilsonībā uzņemto personu skaits ir palielinājies – 694 (2023. gadā - 595).[141] Līdzīgi kā 2023. gadā lielāko pilsonību ieguvušo personu īpatsvaru veido Latvijas nepilsoņi – 534. Starp Latvijas pilsonību ieguvušajiem 155 personas ir trešo valstu valstspiederīgie.

141 Datu avots: PMLP.

8.

ROBEŽKONTROLE, VĪZAS UN ŠENGENAS PĀRVALDĪBA

2025. gada 14. janvārī, Ministru kabinetā apstiprināja Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas sadarbībā ar nozaru ministrijām, pašvaldībām un citām Austrumu pierobežas attīstībā ieinteresētajām pusēm izstrādāto rīcības plānu Latvijas Austrumu pierobežas ekonomiskajai izaugsmei un drošības stiprināšanai 2025.–2027. gadam[142]. Kopumā 58 pasākumiem piešķirti 644,6 milj. eiro, tai skaitā valsts budžeta finansējums 269,6 milj. eiro un ES fondu un cits ārvalstu finansējums 375,0 milj. eiro apjomā.

Plāns izstrādāts, ņemot vērā Ministru kabineta doto uzdevumu, kā arī ģeopolitisko situāciju ES Austrumu pierobežā pēc Krievijas sāktā pilna apmēra agresijas kara pret Ukrainu un Austrumu pierobežas sociālekonomiskos izaicinājumus. Tas iekļauj virkni iniciatīvu tādās reģiona ilgtspējīgai attīstībai būtiskās jomās kā drošība, ekonomika un cilvēkresursi.

Ieplānota arī valsts ārējās sauszemes robežas infrastruktūras uzlabošana, iekļaujot trīs robežšķērsošanas vietu - "Terehova", "Grebņeva", "Pāternieki" - infrastruktūras modernizācijas darbus un viedos risinājumus robežu rindu mazināšanai.[143]

Ārējo robežu pārvaldība

2024. gada 6. februārī, Ministru kabinets lēma no 2024. gada 11. februāra neatjaunot robežšķērsošanas vietas "Silene" darbību, jo konstatēts nesamērīgi liels Latvijas Republikas–Baltkrievijas Republikas valsts robežas nelikumīgās šķērsošanas un tās mēģinājumu gadījumu skaits[144]. Lēmums pieņemts, balsoties uz nepieciešamību novērst nelikumīgu robežas šķērsošanu un tās mēģinājumus uz Latvijas – Baltkrievijas valsts robežas, kā arī uz nepieciešamību novērst iespējamo apdraudējumu Latvijas iekšējai drošībai. Pāternieku robežas šķērsošanas vieta šobrīd ir vienīgā autoceļu robežas šķērsošanas vieta, caur kuru ir iespējamas šķērsot Latvijas – Baltkrievijas valsts robežu.

Ņemot vērā, ka Krievijas Federācijas izraisītais drošības apdraudējums turpinās, 2024. gada 4. martā tika izsludināts un stājās spēkā Ministru kabineta rīkojums[145], kas pagarina jau iepriekš noteikto ierobežojumu termiņu Krievijas Federācijas pilsoņu ieceļošanai Latvijas Republikā.

Rīkojums[146] nosaka, ka VRS no 2022. gada 19. septembra līdz 2025. gada 4. martam ļauj ieceļot Latvijas teritorijā, šķērsojot Latvijas ārējo robežu, tikai šādiem Krievijas pilsoņiem:

- Latvijas, ES, Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) valsts vai Šveices Konfederācijas uzturēšanās atļaujas turētājiem;

142 Ministru kabineta 2025. gada 20. janvāra rīkojums Nr. 32 "Par Rīcības plānu Latvijas Austrumu pierobežas ekonomiskajai izaugsmei un drošības stiprināšanai 2025.–2027. gadam". - Latvijas Vēstnesis Nr. 15, 22.01.2025. – [stājās spēkā]

143 Valdība apstiprina rīcības plānu Austrumu pierobežas drošībai un izaugsmei. – Pieejams: https://www.mk.gov.lv/lv/jaunums/valdiba-apstiprina-ricibas-planu-austrumu-pierobezas-drosibai-un-izaugsmei

144 2024. martā no valsts robežas nelikumīgas šķērsošanas atturētas personas 695 gadījumos, 2024. aprīlī no valsts robežas nelikumīgas šķērsošanas atturētas personas 820 gadījumos, 2024. maijā no valsts robežas nelikumīgas šķērsošanas atturētas personas 543 gadījumos, 2024. jūnijā no valsts robežas nelikumīgas šķērsošanas atturētas personas 432 gadījumos, 2024. jūlijā no valsts robežas nelikumīgas šķērsošanas atturētas personas 1043 gadījumos, 2024. augustā (līdz 18. augustam) no valsts robežas nelikumīgas šķērsošanas atturētas personas 300 gadījumos.

145 Ministru kabineta 2024. gada 4. marta rīkojums Nr. 153 "Grozījums Ministru kabineta 2022. gada 9. septembra rīkojumā Nr. 599 "Par Krievijas Federācijas pilsoņu ieceļošanu Latvijas Republikā"". - Latvijas Vēstnesis Nr.45A, 04.03.2024. – [stājās spēkā 04.03.2024.]

146 Ministru kabineta 2022. gada 9. septembra rīkojums Nr. 599 "Par Krievijas Federācijas pilsoņu ieceļošanu Latvijas Republikā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 175B, 09.09.2022. – [stājās spēkā 09.09.2022.]

- Šengenas līguma dalībvalsts ilgtermiņa vīzas turētājiem;
- pilsoņiem, kuriem ir izsniegta vīza saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija regulu Nr. 810/2009, ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu un kuri ir:
- Latvijas valstspiederīgo ģimenes locekļi (laulātie, vecāki, vecvecāki, bērni, mazbērni, kā arī apgādībā esošās personas);
- ES, EEZ valsts vai Šveices Konfederācijas valstspiederīgo ģimenes locekļi;
- transporta un pasažieru pārvadājumu pakalpojumu sniedzēju darbinieki, kravas vai tehnisko reisu apkalpe, kas ierodas Latvijā vai izbrauc no tās, pildot darba pienākumus;
- jūrnieki, kuriem jānokļūst savā darba vietā uz kuģa vai kuriem nepieciešams atgriezties no tā;
- personas, kuru ieceļošana saistīta ar humāniem apsvērumiem;
- Latvijā akreditētiem vai nosūtītiem Krievijas diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību darbiniekiem un viņu ģimenes locekļiem;
- Krievijas diplomātiskajiem kurjeriem vai ad hoc diplomātiskajiem kurjeriem, kas uzrāda oficiālu dokumentu, kurā norādīts viņu statuss un diplomātiskā pasta paku skaits;
- pilsoņiem, kuri dodas uz Krievijas vēstniecību Latvijā īstermiņa komandējumā tehniskā atbalsta nodrošināšanai;
- Krievijas diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību darbiniekiem, kuri šķērso Latvijas teritoriju tranzītā oficiālo funkciju veikšanai, un viņu ģimenes locekļiem, kā arī pilsoņiem, kuri šķērso Latvijas teritoriju tranzītā un dodas īstermiņa komandējumā tehniskā atbalsta nodrošināšanai uz Krievijas vēstniecību uzņemošajā valstī;
- pilsoņiem, kuri ir vienkāršota tranzīta dokumenta (FTD) vai vienkāršota dzelzceļa tranzīta dokumenta (FRTD) turētāji un kuri dodas no Krievijas uz Krievijas Kaļiņingradas apgabalu un atpakaļ.

2024. gada 12. martā, Ministru kabinets atkārtoti izsludināja pastiprinātu robežapsardzības sistēmas darbības režīmu uz sešiem mēnešiem[147], sākot no, 13. marta, līdz 2024. gada 12. septembrim. Pastiprinātais robežapsardzības sistēmas darbības režīms darbosies Ludzas novadā, Krāslavas novadā, Augšdaugavas novadā, Rēzeknes novada Kaunatas pagastā un Daugavpilī. Rīkojums izdots, lai nodrošinātu valsts robežas neaizskaramību un valsts apdraudējuma novēršanu, kā arī ņemot vērā šī brīža konstatēto Latvijas – Baltkrievijas valsts robežas nelikumīgas šķērsošanas mēģinājumu skaitu un to pieaugošo tendenci. Jau šobrīd VRS nodrošina nepārtrauktu austrumu robežas aizsardzību. Taču, ņemot vērā pieaugošo nelikumīgas robežšķērsošanas mēģinājumu skaitu, Valsts policijai un Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem ir uzdots sniegt nepieciešamo atbalstu VRS valsts robežas robežapsardzības nodrošināšanā, lai nepieļautu valsts robežas nelikumīgu šķērsošanu.[148]

147 Ministru kabineta 2024. gada 12. marta rīkojums Nr. 184 "Par pastiprināta robežapsardzības sistēmas darbības režīma izsludināšanu". - Latvijas Vēstnesis Nr. 51A, 12.03.2024. – [stājās spēkā 12.03.2024.]

148 Valdība atkārtoti izsludina pastiprinātu robežapsardzības sistēmas darbības režīmu no šā gada 13. marta. - Pieejams: https://www.iem.gov.lv/lv/jaunums/valdiba-atkartoti-izsludina-pastiprinatu-robezapsardzibas-sistemas-darbibas-rezimu-no-sa-gada-13-marta.

2024. gada 12. septembrī tika pieņemti grozījumi Ceļu satiksmes likumā[149], kas nosaka ierobežojumus Baltkrievijas Republikā reģistrētu transportlīdzekļu izmantošanai ceļu satiksmē Latvijas Republikā. Saskaņā ar minētā Likuma 10. pantu Latvijā aizliegts piedalīties ceļu satiksmē ar Krievijas Federācijā vai Baltkrievijas Republikā reģistrētiem transportlīdzekļiem, ciktāl likumā nav noteikts citādi. Minētās prasības Valsts robežsardzes amatpersonas kontrolē robežšķērsošanas vietās, kurās nav Valsts ieņēmu dienesta Muitas pārvaldes amatpersonu, ņemot vērā, ka Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvalde ir atbildīgā iestāde sankciju kontrolē.

2024. gada 19. decembrī tika pieņemts rīkojums Nr. 1213 "Grozījums Ministru kabineta 2024. gada 12. marta rīkojumā Nr. 184 "Par pastiprināta robežapsardzības sistēmas darbības režīma izsludināšanu""[150], kas pagarina pastiprinātu robežapsardzības sistēmas darbības režīmu līdz 2025. gada 30. jūnijam Ludzas novadā, Krāslavas novadā, Augšdaugavas novadā, Daugavpils valstspilsētā un Rēzeknes novada Kaunatas pagastā. Grozījums pieņemts, lai nodrošinātu valsts robežas neaizskaramību un valsts apdraudējuma novēršanu un nepieļautu iespēju personu ieceļošanai valstī tam neparedzētā vietā un laikā, kā arī novērst šādus mēģinājumus. Kopš 2024. gada 1. janvāra no valsts robežas nelikumīgas šķērsošanas atturētas personas 5388[151] gadījumos.[152]

2025. gada 25. februārī tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 123 "Noteikumi par trešo valstu valstspiederīgo vīzu pieteikumu pieņemšanas un ieceļošanas ierobežojumiem Latvijas Republikā"[153], kura mērķis ir stiprināt Latvijas drošību ar nolūku mazināt apdraudējumu, kas skar valstisko neatkarību, suverenitāti, teritoriālo vienotību, valsts varu vai demokrātisko valsts iekārtu no trešo valstu puses, vienlaikus nosakot izņēmumus noteiktām personu kategorijām ar būtiskiem ieceļošanas mērķiem, kurām var atļaut ieceļot Latvijas Republikā[154]. Noteikumi nosaka, kuras trešās valsts valstspiederīgajiem tiek noteikti vīzu pieteikumu pieņemšanas un ieceļošanas ierobežojumi Latvijas Republikā, un minēto ierobežojumu termiņus.

2025. gada 19. martā tika pieņemts Ministru kabineta rīkojums Nr. 166 "Par prasības noteikšanu ieceļošanai tikai ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem robežšķērsošanas vietās "Pāternieki", "Terehova" un "Grebņeva""[155], kurš paredz, ka, lai pastiprinātu robežapsardzības sistēmu un efektivizētu robežkontroli, no 2025. gada 19. marta Latvijas Republikas-Baltkrievijas Republikas valsts robežu caur robežšķērsošanas vietu "Pāternieki" un Latvijas Republikas-Krievijas Federācijas valsts robežu caur robežšķērsošanas vietu "Terehova" un "Grebņeva" personām atļauts šķērsot, ieceļojot tikai ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem.

Lēmums par minēto robežkontroles punktu darbības ierobežošanu pieņemts, ņemot vērā vairākus būtiskus drošības un sabiedriskās kārtības aspektus. Viens no galvenajiem iemesliem ir hibrīdapdraudējuma un migrācijas krīzes riski, ko turpina radīt Krievijas un Baltkrievijas īstenotās stratēģijas, kas vērstas uz ES dalībvalstīm kaitējošu migrācijas plūsmu organizēšanu, līdz ar to tas rada nepieciešamību pēc ierobežojošiem pasākumiem.

---

149 Likums "Grozījumi Ceļu satiksmes likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 181A, 17.09.2024. – [stājās spēkā 18.09.2024.]

150 Ministru kabineta 2024. gada 19. decembra rīkojums Nr. 1213 "Grozījums Ministru kabineta 2024. gada 12. marta rīkojumā Nr. 184 "Par pastiprināta robežapsardzības sistēmas darbības režīma izsludināšanu"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 250, 27.12.2024. – [stājās spēkā 19.12.2024.]

151 Pirmdien Latvijā no Baltkrievijas nelikumīgi mēģinājuši iekļūt 120 imigranti. – Pieejams: https://leta.lv/search/browse/?_=1&s=valsts+robe%C5%BEsardze&t%5B1%5D=news&t%5B2%5D=foto&t%5B3%5D=pr_rel&cs=0&id=3AFA1742-A225-4067-AB8C-9D68B9753E0A

152 Valdība pagarina pastiprinātu robežapsardzības režīmu līdz nākamā gada 30. Jūnijam. – Pieejams: https://www.iem.gov.lv/lv/jaunums/valdiba-pagarina-pastiprinatu-robezapsardzibas-rezimu-lidz-nakama-gada-30-junijam

153 Ministru kabineta 2025. gada 25. februāra noteikumi Nr. 123 "Noteikumi par trešo valstu valstspiederīgo vīzu pieteikumu pieņemšanas un ieceļošanas ierobežojumiem Latvijas Republikā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 43, 03.03.2025. – [stājās spēkā 04.03.2025.]

154 Tiesību akta projekta "Noteikumi par trešo valstu valstspiederīgo vīzu pieteikumu pieņemšanas un ieceļošanas ierobežojumiem Latvijas Republikā" anotācija. - Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/c3fef175-b623-4dba-baf0-0b53b0d07684

155 Ministru kabineta 2025. gada 19. marta rīkojums Nr. 166 "Par prasības noteikšanu ieceļošanai tikai ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem robežšķērsošanas vietās "Pāternieki", "Terehova" un "Grebņeva"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 55B, 19.03.2025. – [stājās spēkā 19.03.2025.]

Tāpat pastāv pamatotas bažas, ka, līdzīgi kā Somijā, kur īsā laika posmā pirms Somijas-Krievijas robežas slēgšanas tika novērots nelikumīgu robežšķērsošanas mēģinājumu pieaugums, arī uz Latvijas robežas varētu pieaugt šādu gadījumu skaits, īpaši izmantojot alternatīvus pārvietošanās līdzekļus, piemēram, velosipēdus vai skrejriteņus.[156]

2025. gada 3. aprīlī Saeima pieņēma grozījumus Latvijas Republikas valsts robežas likumā[157], nosakot, ka caurlaidi pierobežas joslā[158] turpmāk NVS pilsoņiem izsniegs, ja būs saņemta Valsts drošības dienesta rakstveida piekrišana. Valsts drošības dienests dod rakstveida piekrišanu, ja uzturēšanās pierobežas joslā ir nepieciešama pamattiesību īstenošanai un nav konstatējami valsts drošības apdraudējuma riski. Grozījumi arī nosaka, ka jau izsniegtās un spēkā esošās terminētās caurlaides būs derīgas ne ilgāk kā divus mēnešus no likuma grozījumu spēkā stāšanās.[159]

2024. gada 11. decembrī ES paziņoja, ka dalībvalstīm, kas robežojas ar Krieviju un Baltkrieviju, ir tiesības ierobežot patvēruma tiesības robežpārkāpējiem, kurus Maskavas un Minskas totalitārie režīmu izmanto kā instrumentus bloka destabilizēšanai. Brisele arī paziņoja, ka tā piešķir 170 miljonus eiro sešām pierobežas valstīm, lai uzlabotu robežu uzraudzību.

No šiem līdzekļiem Igaunija saņems 19,4 miljonus eiro, Somija – 50 miljonus eiro, Latvija – 17 miljonus eiro, Lietuva – 15,4 miljonus eiro, Polija – 52 miljonus eiro un Norvēģija – 16,4 miljonus eiro, lai modernizētu elektroniskās novērošanas iekārtas, uzlabotu telekomunikāciju tīklus, izvietotu mobilās atklāšanas iekārtas un cīnītos pret dronu ielidošanu, tādējādi nodrošinot situācijas izpratni reāllaikā un uzlabojot robežapsardzes patruļu mobilitāti, teikts EK paziņojumā[160].[161]

Sadarbība ar trešām valstīm robežkontroles jomā

VRS, saistībā ar ģeopolitisko situāciju reģionā, pieņēmusi lēmumu par sakaru virsnieka Gruzijā darbības lauka paplašināšanu, tāpēc sākot ar 2024. gadu, sakaru virsnieka atbildības teritorijā būs Gruzija un Azerbaidžāna.

Šobrīd izstrādes procesā (nosūtīts Moldovas pusei izvērtēšanai un saskaņošanai) ir Vienošanās starp Moldovas Republikas Iekšlietu ministrijas Robežpolicijas Ģenerālinspektorātu un Latvijas Republikas Valsts robežsardzi par sadarbību un informācijas apmaiņu. Vienošanās tiks parakstīta 2025. gadā.

156 No 19. marta ierobežos kustību robežkontroles punktos "Pāternieki", "Terehova" un "Grebņeva". – Pieejams: https://www.iem.gov.lv/lv/jaunums/no-19-marta-ierobezos-kustibu-robezkontroles-punktos-paternieki-terehova-un-grebneva

157 Likums "Grozījumi Latvijas Republikas valsts robežas likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 76, 17.04.2025. – [stājās spēkā 18.04.2025.]

158 Personām, kuras sasniegušas 15 gadu vecumu, saskaņā ar Latvijas Republikas valsts robežas likuma 18. pantā noteikto, uzturoties pierobežas joslā, ir nepieciešama Valsts robežsardzes izsniegta pastāvīgā vai terminētā speciālā caurlaide.

159 Likumprojekta "Grozījumi Latvijas Republikas valsts robežas likumā" anotācija. – Pieejams: https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS14.nsf/0/81287360058D1EE1C2258C0D00294206?OpenDocument

160 Komisija ierosina pasākumus robežu drošības stiprināšanai un hibrīddraudu apkarošanai. – Available at: https://commission.europa.eu/news/commission-proposes-measures-strengthen-border-security-and-counter-hybrid-threats-2024-12-11_en

161 Eiropas Komisijas pārstāvji atzinīgi vērtē patvēruma meklētāju izmitināšanas centra LIEPNA attīstību. – Pieejams: https://www.pmlp.gov.lv/lv/jaunums/eiropas-komisijas-parstavji-atzinigi-verte-patveruma-mekletaju-izmitinasanas-centra-liepna-attistibu

Šengenas pārvaldīšana

Tika pieņemta Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1717 (2024. gada 13. jūnijs), ar ko groza Regulu (ES) 2016/399 par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām[162] (Šengenas robežu kodekss). Grozījumi precizē Šengenas zonas iekšējās robežkontroles noteikumus. Iekšējo robežkontroli drīkst atjaunot tikai nopietna sabiedriskās kārtības vai drošības apdraudējuma gadījumā, izvērtējot tās nepieciešamību un samērīgumu. Maksimālais ilgums ir divi gadi, bet ārkārtas situācijās to var pagarināt līdz vienam gadam.

2024. gada 11. jūnijā, tika pieņemti grozījumus Ministru kabineta noteikumos Nr. 134 "Personu apliecinošu dokumentu noteikumi"[163] un Ministru kabineta noteikumos Nr. 708 "Noteikumi par nederīgo dokumentu reģistru"[164], kas paplašina Šengenas informācijas sistēmā iekļaujamo ziņojumu apjomu, ieskaitot brīdinājumu par neaizsargātām personām, kam jāliedz ceļot:

- bērniem, kuriem jāliedz ceļot un attiecībā uz kuriem pastāv konkrēts un acīmredzams risks, ka tos var aizvest no dalībvalsts teritorijas, vai viņi var to atstāt un kļūt par cietušajiem cilvēku tirdzniecībā, saistībā ar piespiedu laulību, sieviešu dzimumorgānu kropļošanu vai citiem ar dzimumu saistītas vardarbības veidiem; kļūt par cietušajiem vai tikt iesaistīti teroristu nodarījumos; var tikt iesaukti vai iesaistīti bruņotās grupās, vai kuriem var likt aktīvi piedalīties karadarbībā;
- pilngadīgām neaizsargātām personām, kurām jāliedz ceļot viņu pašu aizsardzības dēļ, un attiecībā uz kurām pastāv konkrēts un acīmredzams risks, ka tās var aizvest no dalībvalsts teritorijas, vai viņas to var atstāt un kļūt par cietušajiem cilvēku tirdzniecībā vai ar dzimumu saistītā vardarbībā.

Grozījumi minētajos Ministru kabineta noteikumos bija nepieciešami, lai īstenotu ES tiesību aktu prasības Latvijas nacionālajā regulējumā, kā arī uzlabot Latvijas drošības sistēmu.[165]

Lai nodrošinātu Šengenas aquis piemērošanu Latvijā, 2024. gada novembrī tika izstrādāts rīcības plāns Šengenas novērtēšanas rekomendāciju īstenošanai. 2024. gada septembrī tika pieņemts Eiropas Komisijas īstenošanas lēmums ar ko izveido ziņojumu par 2023. gada Šengenas novērtēšanu attiecībā uz Latviju.

Robežu pārvaldība un vīzu politika

2024. gadā kopējais izsniegto vīzu skaits turpināja samazināties, sasniedzot 30 622 (2023. gadā – 33 602). No izsniegtajām vīzām 16 213 bija Šengenas vīzas, 14 409- ilgtermiņa (D) vīzas.[166]

---

162 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1717 (2024. gada 13. jūnijs), ar ko groza Regulu (ES) 2016/399 par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām. - PE/40/2024/REV/1 Oficiālais Vēstnesis L, 2024/1717, 20.6.2024.

163 Ministru kabineta 2024. gada 11. jūnija noteikumi Nr. 346 "Grozījumi 2012. gada 21. februāra noteikumos Nr. 134 "Personu apliecinošu dokumentu noteikumi"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 113, 12.06.2024. – [stājās spēkā 13.06.2024.]

164 Ministru kabineta 2024. gada 11. jūnija noteikumi Nr. 347 "Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 16. oktobra noteikumos Nr. 708 "Noteikumi par nederīgo dokumentu reģistru"". - Latvijas Vēstnesis, 113, 12.06.2024. – [stājās spēkā 13.06.2024.]

165 Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 16. oktobra noteikumos Nr. 708 "Noteikumi par nederīgo dokumentu reģistru"" anotācija. – Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/19c073bf-f94e-4fce-acdf-08d917f4dbf9

166 Datu avots: PMLP.

2024. gada 31. jūlijā tika parakstīts Latvijas Republikas valdības un Korejas Republikas valdības nolīgums par darba un brīvdienu programmu, kas stājās spēkā, pieņemot likumu "Par Latvijas Republikas valdības un Korejas Republikas valdības nolīgumu par darba un brīvdienu programmu"[167]. 2019. gadā Korejas puse izteica priekšlikumu noslēgt nolīgumu par darba un brīvdienu programmu. Latvijas Republikas puse šādam priekšlikumam piekrita un uzsāka darbu pie nolīguma izstrādes, kas 2022. gadā tika pabeigts ekspertu līmenī. Latvijas Republikas valdības un Korejas Republikas valdības nolīguma par darba un brīvdienu programmu nolīgums ir izstrādāts, lai veicinātu ciešāku sadarbību starp abām valstīm, kā arī vēloties saviem pilsoņiem, jo īpaši jauniešiem, sniegt plašākas iespējas novērtēt otras valsts kultūru un vispārējo dzīvesveidu, ceļojot uz otro valsti.[168]

Tabula 8.-1. Kopējais izsniegto vīzu skaits pēc to veida, 2022-2023.[169]

	2023	2024
Šengenas vīzas	18 687	16 213
Ilgtermiņa (D) vīzas	14 915	14 409
Pavisam	33 602	30 622

No 2024. gada 1. janvāra tika uzsākta sadarbība ar ārpakalpojumu sniedzēju VFS Global Baltkrievijā un Austrālijā.

No 2024. gada 1. septembra uzsākta vienoto vīzu izsniegšana Latvijas vēstniecībā Īrijā. Saistībā ar vīzu pieteikumu izskatīšanas uzsākšanu Latvijas vēstniecībā Īrijā no 2024. gada 1. oktobra tika pārtraukta 2010. gada 9. aprīļa vīzu pārstāvības līguma ar Lietuvas Republiku darbība Īrijā (Dublinā).[170]

No 2024. gada 18. līdz 19. septembrim Ārlietu ministrija rīkoja ikgadējās mācības Latvijas diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību konsulārajām amatpersonām. Mācībās padziļināti tika aplūkotas tēmas saistībā ar šī brīža izaicinājumiem migrācijas un drošības jomā, ieviestās un plānotās izmaiņas normatīvajos aktos, kā arī apgūtas praktiskās iemaņas vīzu pieteikumu apstrādē. Mācību laikā tika apmeklēta Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra Frontex, kuras eksperti iepazīstināja konsulārās amatpersonas ar jaunākajām tendencēm dokumentu viltošanā un aktualitātēm migrācijas jomā.

2025. gada 26. un 27. martā Ārlietu ministrijā norisinājās Latvijas diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību ārvalstīs, kurās tiek pieņemti vīzu pieteikumi, lietvežu apmācības vīzu jautājumos.

Mācību mērķis bija nodrošināt vīzu jautājumos iesaistītos lietvežus ar darbā nepieciešamajām zināšanām un prasmēm. Mācību laikā konsulārie lietveži papildināja prasmes vīzu pieteikumu pieņemšanā un apstrādē, kā arī biometrijas datu noņemšanā. Tāpat tika aplūkoti personas datu aizsardzības jautājumi. Mācību programmā iekļautas arī lekcijas, kas pilnveido lietvežu saskarsmes prasmes komunikācijā ar dažādu

167 Likums "Par Latvijas Republikas valdības un Korejas Republikas valdības nolīgumu par darba un brīvdienu programmu". - Latvijas Vēstnesis Nr. 26, 06.02.2025. – [stājās spēkā 20.02.2025.]

168 Tiesību akta projekta "Par Latvijas Republikas valdības un Korejas Republikas valdības nolīgumu par darba un brīvdienu programmu" anotācija. – Pieejams: https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS14.nsf/0/BB46F3C5B7AA1C86C2258BA80021AE2F?OpenDocument

169 Datu avots: PMLP.

170 Avots:Ārlietu ministrija.

tautību, kultūru un temperamentu cilvēkiem, tādējādi nodrošinot efektīvāku un uz klientu orientētāku apkalpošanu Latvijas pārstāvniecībās ārvalstīs.

Kā lektori mācībās piedalījās PMLP, VRS un Ārlietu ministrijas eksperti, kā arī Valsts administrācijas skolas pasniedzēji. Mācībās piedalījās 16 Latvijas pārstāvniecību ārvalstīs konsulārie lietveži – vietējie līgumdarbinieki, kuru darba pienākumos ietilpst Šengenas vienoto vīzu pieteikumu apstrāde.[171]

Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs sadarbībā ar Valsts robežsardzi un Valsts policiju 2024. gadā ir uzsācis Eiropas Savienības Finansiālā atbalsta instrumenta robežu pārvaldībai un vīzu politikai projekta "Ieceļošanas/izceļošanas sistēmas un ETIAS ieviešanas 2.posms" īstenošanu.

Projekta ietvaros ar ES finansiālo atbalstu tiks ieviesti Ieceļošanas/izceļošanas sistēmas (IIS) un Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēmas (ETIAS) darbībai nepieciešamie risinājumi.

Projekta galvenās darbības:

- Valsts robežsardzes elektroniskās informācijas sistēmas pilnveide, lai ieviestu IIS un ETIAS darbībai nepieciešamo funkcionalitāti;
- centrālo piekļuves punktu risinājuma ieviešana ar IIS un ETIAS, ETIAS kontrolsaraksta risinājuma ieviešana, ETIAS valsts vienības risinājuma ieviešana;
- SIRENE IS pielāgošana ETIAS datu apstrādei;
- IIS informācijas kampaņa.
- Projektu plānots īstenot līdz 2025 .gada 30. jūnijam.[172]

Lai nodrošinātu atbilstību Ieceļošanas/Izceļošanas sistēmas[173] prasībām, tika pabeigta Ventspils ostas robežšķērsošanas vietas infrastruktūras uzlabošana atbilstoši Ieceļošanas/izceļošanas sistēmas prasībām, izveidotas jaunas robežpārbaudes kabīnes, kā arī robežpārbaudes paviljoni. Tika pabeigta arī lidostu un lidlauku infrastruktūras pielāgošana, lai nodrošinātu atbilstību Ieceļošanas/Izceļošanas sistēmas prasībām.[174]

2024. gada 18. decembrī tika apstiprināts Latvijas Republikas valsts robežas integrētās pārvaldības plāns 2024.-2027. gadam[175], kura mērķis ir stiprināt valsts robežas drošību un iekšējo drošību kopumā, kā arī palielināt tādu trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kuriem nav tiesiska pamata uzturēties Latvijā un ES dalībvalstīs. Plāna mērķis ir nodrošināt ciešu saikni starp ES līmeņa un nacionālajos politikas plānošanas un stratēģiskajos dokumentos iekļautajiem pasākumiem mērķu sasniegšanai nacionālajā līmenī, lai veidotu kopīgu, vispusīgu un noturīgu Latvijas valsts robežas integrētās pārvaldības (NIBM) sistēmu Latvijā un stiprinātu Eiropas integrēto robežu pārvaldību (EIBM)[176].

---

171 Rīgā norisinās Latvijas pārstāvniecību ārvalstīs lietvežu mācības vīzu jautājumos. – Pieejams: https://www.mfa.gov.lv/lv/jaunums/riga-norisinas-latvijas-parstavniecibu-arvalstis-lietvezu-macibas-vizu-jautajumos

172 Ar ES atbalstu uzsāk Ieceļošanas/izceļošanas sistēmas un Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēmas risinājumu ieviešanu. – Pieejams: https://www.esfondi.lv/par-es-fondiem/zinas/ar-es-atbalstu-uzsak-iecelosanas-izcelosanas-sistemas-un-eiropas-celosanas-informacijas-un-atlauju-sistemas-risinajumu-ieviesanu

173 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/2226 (2017. gada 30. novembris), ar ko izveido ieceļošanas/izceļošanas sistēmu (IIS), lai reģistrētu to trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un izceļošanas datus un ieceļošanas atteikumu datus, kuri šķērso dalībvalstu ārējās robežas, un ar ko paredz nosacījumus piekļuvei IIS tiesībaizsardzības nolūkos, un ar ko groza Konvenciju, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu, un Regulas (EK) Nr. 767/2008 un (ES) Nr. 1077/2011. – Oficiālais Vēstnesis L 327, 9.12.2017.

174 Avots:VRS

175 Ministru kabineta 2024. gada 20. decembra rīkojums Nr. 1220 "Par Latvijas Republikas valsts robežas integrētās pārvaldības plānu 2024.–2027. gadam". - Latvijas Vēstnesis Nr. 1, 02.01.2025. – [stājās spēkā 20.12.2024.]

176 EK 2023. gada 14. marta paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei COM(2023)146, ar ko izveido daudzgadu stratēģisko politiku

9.

NELIKUMĪGĀ MIGRĀCIJA

Par "zaļās" robežas nelikumīgu šķērsošanu 2024. gadā tika aizturēti 122 trešo valstu valstspiederīgie (2023. gadā - 509). Aizturēto personu galvenās grupas veidoja Irākas un Irānas valstu pilsoņi. Aizturēto personu vairākums konstatēts uz sauszemes robežas Latvija-Baltkrievija, taču arī ir četri gadījumi, kad tika šķērsota Latvijas-Krievijas robeža. Nelikumīgas robežas šķērsošana skaidrojama ar Baltkrievijas režīma migrācijas instrumentalizācijas procesu, kā arī atsevišķos gadījumos šķērsošanas mērķi ir individuāli.[177]

VRS atteica ieceļošanu Latvijā 3073 personām, kas ir par 10,27 % mazāk nekā 2023. gadā (3 425 personām). Visbiežāk 2024. gadā ieceļošana tika atteikta Baltkrievijas (209), Krievijas (690), Uzbekistānas (141), Ukrainas (516) un Moldovas (1047) pilsoņiem. Kopumā ir novērojamas izmaiņas, jo atsevišķu valstu pilsoņiem ir palielinājies atteikumu skaits drošības risku (draudu) dēļ, neraugoties uz kopējo ieceļojošo personu skaita samazinājumu.[178]

VRS rīcībā esošā informācija, par konstatēto novērsto nelikumīgas robežas šķērsošanas mēģinājumu skaitu uz Latvijas-Baltkrievijas robežas, liecina, ka 2024. gadā tika konstatētas 5388 personas. 2025. gadā VRS konstatēti 719 nelikumīgas robežas šķērsošanas mēģinājumu gadījumi.[179]

Šengenas valstu vīzas tika anulētas 353 trešo valstu valstspiederīgajam (2023. gadā – 321), skaita palielinājums ir skaidrojams ar to, ka konstatēti vairāk gadījumu saistībā ar uzturēšanās nosacījumu pārkāpumiem un nelikumīgu nodarbinātību.[180]

Likumīgo migrācijas ceļu ļaunprātīgas izmantošanas novēršana

2024. gadā par 49,19% palielinājās Valsts robežsardzes amatpersonu konstatēto trešo valstu pilsoņu skaits par nelikumīgu nodarbinātību Latvijā – kopā 2024. gadā 185 personas. Atklāto gadījumu skaita pieagums tiek skaidrots ar palielināto pārbaužu skaitu.[181]

Viltoti ceļošanas dokumenti

2024. gadā Latvijā aizturēti 314 trešo valstu valstspiederīgie par viltotu dokumentu (ceļošanas un transportlīdzekļu dokumenti) lietošanu.[182]

Sadarbība ar Frontex

2024. gadā VRS eksperti un tehniskais aprīkojums aktīvi tika iesaistīts Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūras (Frontex) koordinētājās kopīgajās operācijās, lai stiprinātu ES ārējo robežu drošību un efektīvu migrācijas pārvaldību.

Gada griezumā VRS piedalījās 19 Frontex koordinētajās kopīgajās operācijās un sniedza atbalstu ES dalībvalstīm[183] un trešajām valstīm[184], iesaistot 287 VRS ekspertus.

2024. gadā VRS izvietoja 11 tehnikas vienības: lidmašīnu, helikopteru, 4 kuterus (rotācijas kārtībā) un 5 mobilos videonovērošanas kompleksus.

177 Avots: VRS.

178 Datu avots: VRS.

179 Avots: VRS.

180 Avots: VRS.

181 Datu avots: VRS.

182 Datu avots: VRS.

183 Grieķija, Rumānija, Bulgārija, Igaunija, Lietuva, Kipra, Polija, Slovākija, Horvātija, Itālija, Francija, Spānija, Malta.

184 Melnkalne, Serbija, Albānija.

Papildu no 2024. gada 30. jūlija līdz 30. oktobrim Baltijas jūrā tika īstenota Frontex aģentūras, Eiropas Zivsaimniecības kontroles aģentūras (EFCA) un Eiropas Jūras drošības aģentūras (EMSA) daudzfunkcionālā jūras operācija "*MMO Baltic Sea 2024*", kurā ar saviem tehniskajiem līdzekļiem piedalījās Lietuva, Latvija, Igaunija un Somija. Valsts robežsardze iesaistīja minētajā operācijā savus tehniskos līdzekļus - vienu kuģi un trīs kuterus, lai sadarbībā ar citām Baltijas valstīm un Somiju kontrolētu nelikumīgo migrāciju, cīnītos pret pārrobežu noziedzību jūrā un veicinātu sadarbību tiesībsargājošo iestāžu krasta apsardzes darbībās, kā arī atbalstītu meklēšanas un glābšanas operācijas jūrā.

Vienlaikus, VRS sadarbībā ar Frontex koordinē Eiropas Robežu un krasta apsardzes Pastāvīgā korpusa ekspertu izvietošanu Latvijas teritorijā. Kopumā Valsts robežsardzes struktūrvienībās 2024. gadā tika izvietoti 164 Eiropas Robežu un krasta apsardzes Pastāvīga korpusa eksperti no dažādām ES dalībvalstīm, kas sniedza ievērojamu atbalstu VRS robežkontroles pasākumu nodrošināšanā un ES ārējas robežas stiprināšanā.

2024. gadā Frontex koordinētās kopīgās operācijas „Terra 2024" personāla apmaiņas programmas ietvaros VRS izveidotajos fokusa punktos (robežšķērsošanas vietās) tika uzņemti četri vieseksperti. Minētās personāla apmaiņas programmas mērķis ir sadarbības veicināšana un labākās prakses apmaiņa.[185]

Nelikumīgajiem imigrantiem paredzētie pakalpojumi un juridiskā palīdzība

2024. gada 23. maijā tika pieņemti grozījumi Imigrācijas likumā[186], kas nosaka ārzemniekam tiesības lūgt valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu arī aizturēšanas pārsūdzības gadījumā. Grozījumi bija nepieciešami, lai ieviestu Šengenas novērtēšanas komisijas rekomendāciju.

Šengenas novērtēšanas komisija savā ziņojumā par 2018. gada Latvijas Republikas novērtēšanu saistībā ar Šengenas acquis piemērošanu atgriešanas jomā izdarīja secinājumu, ka ārzemniekam jābūt pieejamai valsts nodrošinātai juridiskai palīdzībai ne tikai atgriešanas lēmuma pārsūdzības gadījumā, bet arī pārsūdzot aizturēšanas lēmumu, minēto secinājumu ietverot arī rekomendācijā Latvijai.

Līdz grozījumiem Imigrācijas likumā ārzemniekam bija tiesības lūgt valsts nodrošināto juridisko palīdzību gadījumos, ja viņš vēlas pārsūdzēt izbraukšanas rīkojumu vai lēmumu par piespiedu izraidīšanu. Minētais regulējums nosaka ārzemniekam tiesības lūgt valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu arī aizturēšanas pārsūdzības gadījumā. Ievērojot to, ka Tieslietu ministrijai būs nepieciešami papildu līdzekļi valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanai aizturēšanas lēmuma pārskatīšanai, attiecīgajam regulējumam tiek paredzēts arī pārejas noteikums, jo būs nepieciešami arī grozījumi Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā, kurus sagatavos Tieslietu ministrija.

185 Par VRS iesaisti 2024. gadā Frontex koordinētājās kopīgajās operācijās. – Pieejams: https://www.rs.gov.lv/lv/jaunums/par-vrs-iesaisti-2024-gada-frontex-koordinetajas-kopigajas-operacijas

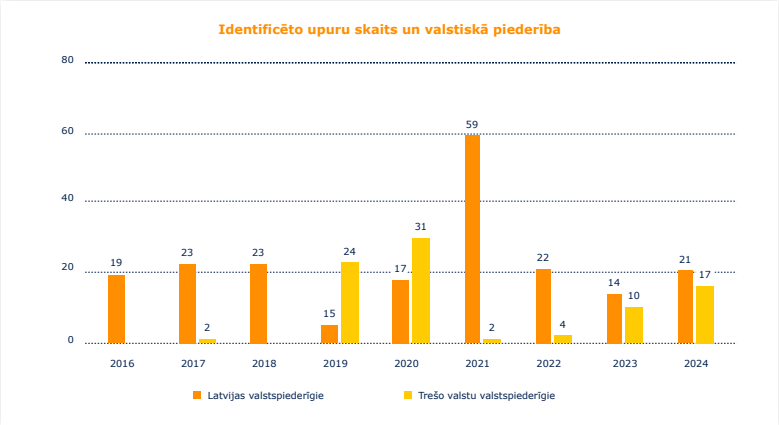
186 Likums "Grozījumi Imigrācijas likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 110, 07.06.2024. – [stājās spēkā 08.06.2024.]

10.

CILVĒKU TIRDZNIECĪBA

Par cilvēku tirdzniecības organizēšanu uzsākto kriminālprocesu ietvaros aizdomās turētā statuss 2024. gadā ir noteikts 3 personām. 17 trešo valstu valstspiederīgie atzīti par cilvēku tirdzniecības upuriem.[187]

2025. gada 28. janvārī, Ministru kabinets pieņēma zināšanai Iekšlietu ministrijas informatīvo ziņojumu "Par Cilvēku tirdzniecības novēršanas plāna 2021. – 2023. gadam izpildi"[188], kurā atspoguļots panāktais progress, izaicinājumi un turpmākie uzdevumi cilvēku tirdzniecību novēršanas jomā.

Kopā no plānā iekļautā 31 pasākuma ir izpildīti 22 pasākumi, daļēji izpildīti un novērtēti - četri pasākumi, bet kā neizpildīti novērtēti pieci pasākumi. Tādējādi kopumā var secināt, ka plāna izpilde ir bijusi sekmīga. Plāns iedalīts četros galvenajos virzienos – prevencijā, lai palielinātu sabiedrības izpratni un informētību, uzsverot, ka cilvēku tirdzniecība ir sociāla problēma; aizsardzībā, lai uzlabotu cilvēku tirdzniecības upuru identificēšanu un nodrošināt efektīvu palīdzību un aizsardzību; vainīgo saukšanā pie atbildības, lai pastiprinātu centienus saukt pie kriminālatbildības cilvēku tirdzniecības noziedzīgo nodarījumu pastrādāšanā iesaistītās personas; sadarbībā, lai stiprinātu sadarbību un informācijas apmaiņu ar partneriem Latvijā un ārvalstīs, jo tikai koordinēta un kopīga starpinstitūciju rīcība var palīdzēt novērst cilvēku tirdzniecību.

Būtiskākie sasniegumi cīņā pret cilvēku tirdzniecību:

- Veiksmīgi organizētas informatīvās kampaņas un izglītojošas aktivitātes, iesaistot sabiedrības plašāku loku un specifiskas riska grupas;
- Sagatavoti un izplatīti informatīvie materiāli vairākās valodās, veicinot dažādu sabiedrības grupu informētību par cilvēku tirdzniecības riskiem;
- Tiesībaizsardzības iestādes, sociālie dienesti un NVO aktīvi sadarbojās cietušo identificēšanā un atbalsta sniegšanā;
- Īstenota virkne apmācību dažādiem speciālistiem, tai skaitā tiesībaizsardzības iestādēm, prokuratūrai un tiesnešiem;
- 2021.–2023. gadā identificēti 111 cilvēku tirdzniecības upuri, no kuriem 95 bija Latvijas valstspiederīgie.

187 Datu avots: Iekšlietu ministrija.

188 Iekšlietu ministrijas informatīvo ziņojumu "Par Cilvēku tirdzniecības novēršanas plāna 2021. – 2023. gadam izpildi". - Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/attachments/legal_acts/document_versions/4e52d3e9-d743-4aaa-a07d-a75b67557da5/download

Savukārt galvenie izaicinājumi cilvēktirdzniecības novēršanas jomā saistīti ar vienprātības trūkumu par vienota normatīvā regulējuma izstrādi, lai spēcinātu pirmo saskarsmes institūciju sadarbību cilvēku tirdzniecības atpazīšanā un novirzīšanā atbalsta sniegšanai.

Atsevišķos gadījumos nepieciešams pagarināt sociālās rehabilitācijas pakalpojumu cilvēku tirdzniecības upuriem. Pašreizējais 180 dienu pakalpojums dažkārt ir nepietiekams.

Uzsverot turpmākos soļus cilvēku tirdzniecības novēršanā, nākamajā plānošanas periodā ir jākoncentrējas uz Eiropas Padomes, Ekspertu darbības grupas pret cilvēku tirdzniecību GRETA, Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) un ASV Valsts departamenta izteikto rekomendāciju īstenošanu. Tāpat līdz 2026. gada jūlijam Latvijas normatīvajā regulējumā paredzēts ieviest Eiropas Padomes Direktīvā (ES) 2024/1712[189] noteiktās prasības.[190]

EMT nacionālais ziņojums pētījumam: ES politikas starptautiskā dimensija: cilvēku tirdzniecības novēršana, apkarošana un upuru aizsargāšana Latvijā

Nacionālajā ziņojumā[191] var iepazīties ar:

- politiku un pasākumiem, kas vērsti uz trešo valstu valstspiederīgo cilvēku tirdzniecības starptautisko dimensiju;
- labās prakses piemēriem un izaicinājumiem trešo valstu valstspiederīgo cilvēku tirdzniecības starptautiskās dimensijas risināšanā;
- pārskatu par galvenajiem sasniegtajiem rezultātiem cilvēku tirdzniecības starptautiskās dimensijas kontekstā;
- atbildīgo institūciju vajadzībām, lai risinātu trešo valstu valstspiederīgo cilvēku tirdzniecības starptautisko dimensiju, un iestāžu iespējām meklēt veidus, kā risināt šīs vajadzības.

Latvijā līdz šim nav izstrādāts specifisks plāns tikai trešo valstu valstspiederīgo cilvēku tirdzniecības problēmas risināšanai. Taču vispārēji principi un pasākumi ir iekļauti Cilvēku tirdzniecības novēršanas plānā 2021.–2023. gadam, kurā ir paredzēts īstenot apmācības, pētniecību un ciešāku sadarbību ar dažādām institūcijām.

Latvijas atbildīgās institūcijas ir atzinušas, ka lielākie izaicinājumi sadarbībai ar trešajām valstīm ir saistīti ar preventīvu pasākumu īstenošanu trešajās valstīs. Valstīs, ar kurām izveidota labāka sadarbība, ir jau apzināti sadarbības partneri, piemēram, Ukrainā un Moldovā. Tāpat ar šīm valstīm ir jau veiksmīgi izveidoti saziņas kanāli, kopīgi preventīvi pasākumi un tiesībsargājošo iestāžu sadarbība cilvēku tirdzniecības apkarošanai. Tomēr ar citām valstīm, piemēram, Centrālās Āzijas valstīm un Indiju, šāda pastāvīga sadarbība nav izveidojusies.

189 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1712 (2024. gada 13. jūnijs), ar ko groza Direktīvu 2011/36/ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību PE/14/2024/REV/1. – Oficiālais Vēstnesis L, 2024/1712, 24.6.2024.

190 Progress, izaicinājumi un turpmākie uzdevumi cilvēku tirdzniecības novēršanā. – Pieejams: https://www.iem.gov.lv/lv/jaunums/progress-izaicinajumi-un-turpmakie-uzdevumi-cilveku-tirdzniecibas-noversana.

191 ES politikas starptautiskā dimensija: cilvēku tirdzniecības novēršana, apkarošana un upuru aizsargāšana Latvijā. - Pieejmas: https://www.emn.lv/es-politikas-starptautiska-dimensija-cilveku-tirdzniecibas-noversana-apkarosana-un-upuru-aizsargasana-latvija/

Pašreiz Latvijai ir svarīgi veicināt sadarbību ar Ukrainu, Moldovu, Centrālās Āzijas valstīm, kā arī Indiju, kas ir biežākās cilvēku tirdzniecības upuru izcelsmes valstis konstatētajos cilvēku tirdzniecības gadījumos Latvijā.

Šī pētījuma pārskata periods aptver politiku un pasākumus, kas tika pieņemti vai tiek turpināti laikā no 2021. līdz 2023. gadam.

Apmācības un izpratnes veidošana

2024. gada pavasarī Starptautiskās Migrācijas organizācijas (turpmāk – IOM) Rīgas birojs sadarbībā ar Iekšlietu ministriju un Ārlietu ministriju, kā arī digitālā mārketinga aģentūru "CreateIT" īstenoja digitālu komunikācijas kampaņu cilvēku tirdzniecības novēršanai Latvijā dzīvojošajiem Ukrainas civiliedzīvotājiem. Kopējais kampaņas ilgums bija divas nedēļas – no 11. līdz 25. martam. Kampaņas laikā sociālajos tīklos tiek izplatīti informatīvi materiāli, lai atgādinātu, kā sevi pasargāt no cilvēku tirdzniecības riskiem un kur vērsties pēc palīdzības.[192]

2024. gada pavasarī PMLP sadarbībā ar Iekšlietu ministriju uzsāka informatīvu kampaņu "Pamani cilvēku tirdzniecības draudus!", lai veicinātu informētību Ukrainas civiliedzīvotāju vidū par iespējamiem cilvēku tirdzniecības riskiem un preventīviem pasākumiem.[193]

Lai informētu par cilvēku tirdzniecības būtību un riskiem, kam pakļauti potenciālie upuri, 2024. gada 30. jūlijā, Pasaules dienā pret cilvēku tirdzniecību, biedrības "Patvērums "Drošā māja"" laida klajā digitālu materiālu: Īsi par cilvēktirdzniecību un tās riskiem[194]. Digitālajā materiālā ir nosauktas zīmīgākas situācijas, kurās jāpievērš uzmanība gan speciālistiem, kuri strādā ar ukraiņu bēgļiem, gan pašiem bēgļiem, gan jebkuram sociāli atbildīgam sabiedrības loceklim. Materiāls noderīgs ikvienam, kas darbā vai brīvprātīgajā darbā saskaras ar iebraucējiem, kā arī ikvienam cilvēkam, kurš var ievērot un novērst sevis vai savu līdzcilvēku ekspluatāciju.[195]

No 2024. gada 1. septembra biedrība "Patvērums "Drošā māja"" nevalstiskās organizācijas "Cross Culture International Foundation" (Malta) vadībā un sadarbībā ar organizāciju "Step Up Stop Trafficking" (Kipra) ir uzsākusi īstenot Erasmus+ programmas līdzfinansētu projektu "Filmu veidošana sociālajām pārmaiņām" (Film making for Social Change – angļu valodā).

Projekta mērķis ir īstenot dažādus preventīvus pasākumus cilvēku tirdzniecības mazināšanai. Projekta ietvaros tiks īstenotas dažādas aktivitātes, piemēram, pētījuma veikšana un mācību semināri, kā arī tiks veidota dokumentālā filma par cilvēku tirdzniecības problemātiku. Nelielas filmas par cilvēku tirdzniecību tiks veidotas arī Latvijā. Projekts tiks īstenots no 2024. gada 1. septembrim līdz 2026. gada 28. februārim.[196]

Daugavpilī 2024. gada oktobrī, tika organizētas apmācības reģionālajiem ekspertiem (sociālie dienesti, robežsardze, policija, krīžu centri), lai palielinātu izpratni par cilvēku tirdzniecību, metodēm kā identificēt iespējamos upurus un kā novirzīt iespējamos upurus.

---

192 Īsteno digitālo kampaņu cilvēku tirdzniecības prevencijai Latvijā dzīvojošajiem Ukrainas civiliedzīvotājiem. - Pieejams: https://www.iem.gov.lv/lv/jaunums/isteno-digitalo-kampanu-cilveku-tirdzniecibas-prevencijai-latvija-dzivojosajiem-ukrainas-civiliedzivotajiem

193 Kā sevi pasargāt no cilvēku tirdzniecības? – Pieejams: https://www.iem.gov.lv/lv/ka-sevi-pasargat-no-cilveku-tirdzniecibas-0

194 Īsi par cilvēktirdzniecību un tās riskiem. – Pieejams: https://sites.google.com/view/buklets/home

195 Digitāls materiāls "Īsi par cilvēku tirdzniecību un tās riskiem". – Pieejams: https://www.patverums-dm.lv/lv/digitals-materials-%E2%80%9Cisi-par-cilveku-tirdzniecibu-un-tas-riskiem%E2%80%9D/1763

196 Filmu veidošana sociālajām pārmaiņām. – Pieejams: https://www.patverums-dm.lv/lv/filmu-veidosana-socialajam-parmainam

Biedrība "Patvērums "Drošā māja"" 2024. gada nogalē ir uzsākusi jaunu projektu "Atbalsta pasākumi cilvēku tirdzniecības upuriem un sabiedrības informēšana", kurš paredz sniegt atbalstu cilvēku tirdzniecības upuriem, organizējot divu dienu nometni rehabilitācijas programmas dalībniekiem, kā arī veicināt sabiedrības izpratni par šo problēmu, lai mazinātu jaunu upuru skaitu.[197]

2025. gada 1. janvārī biedrība "Patvērums "Drošā Māja" uzsāka īstenot projektu "Ilgtspējīga izaugsme: biedrības "Patvērums "Drošā Māja" darbības un kapacitātes stiprināšana"[198].

Projekta mērķis ir stiprināt biedrības kapacitāti un veicināt sabiedrības informētību par cilvēku tirdzniecības, migrācijas un integrācijas jautājumiem. Šīs aktivitātes paredz uzlabot starpinstitucionālo sadarbību un nodrošināt efektīvāku šo problēmu risināšanu Latvijā.

Lai efektīvi risinātu cilvēku tirdzniecības problēmu, projektā paredzētas šādas aktivitātes:

- Biedrības kapacitātes stiprināšana – profesionālās apmācības, supervīzijas un vadības procesu uzlabošana.
- Pētījumi un interešu pārstāvība – pētījums par vervēšanas procesiem cilvēku tirdzniecībā, diskusijas un politikas iniciatīvu izstrāde.
- Sabiedrības informēšana un atbalsts upuriem – mākslas terapijas nodarbības, izglītojoši materiāli, informatīvas kampaņas, kā arī biedrības mājas lapas uzlabošana.[199]

Sadarbība ES valstu starpā

Iekšlietu ministrija piedalās projektā FRAUD[200], kura vispārējais mērķis ir veicināt izpratni, palielināt kapacitāti un veicināt sadarbību cilvēku tirdzniecības apkarošanas darbā Baltijas jūras reģionā, īpaši koncentrējoties uz krāpšanu finanšu un pabalstu jomā. Krāpšana finanšu un pabalstu jomā Baltijas jūras reģionā ir bijusi parādība ar acīmredzamu saistību ar cilvēku tirdzniecību. Projekts joprojām turpinās.

2024. gadā nedaudz samazinājās personu skaits, kas brīvprātīgi atstājušas Latviju – 1965 (2023. gadā - 1984). Tie vairumā gadījumu bija Uzbekistānas un Ukrainas pilsoņi. 28 personas saņēmušas brīvprātīgās atgriešanās palīdzību. 2024. gadā uz pusi palielinājās, piespiedu kārtā izraidīto personu skaits, sasniedzot 103 (2023. gadā - 45). Lielākais piespiedu kārtā izraidīto trešo valstu valstspiederīgo skaits bija no Uzbekistānas, Indijas un Krievijas.

197 Atbalsta pasākumi cilvēku tirdzniecības upuriem un sabiedrības informēšana. – Pieejams: https://www.patverums-dm.lv/lv/atbalsta-pasakumi-cilveku-tirdzniecibas-upuriem-un-sabiedribas-informesana

198 Ilgtspējīga izaugsme: biedrības "Patvērums "Drošā Māja"" darbības un kapacitātes stiprināšana. – Pieejams: https://www.patverums-dm.lv/lv/ilgtspejiga-izaugsme-biedribas-patverums-drosa-maja-darbibas-un-kapacitates-stiprinasana

199 Uzsākts projekts "Ilgtspējīga izaugsme: biedrības "Patvērums "Drošā Māja" darbības un kapacitātes stiprināšana". – Pieejams: https://www.patverums-dm.lv/lv/uzsakts-projekts-ilgtspejiga-izaugsme-biedribas-patverums-drosa-maja-darbibas-un-kapacitates-stiprinasana/1855

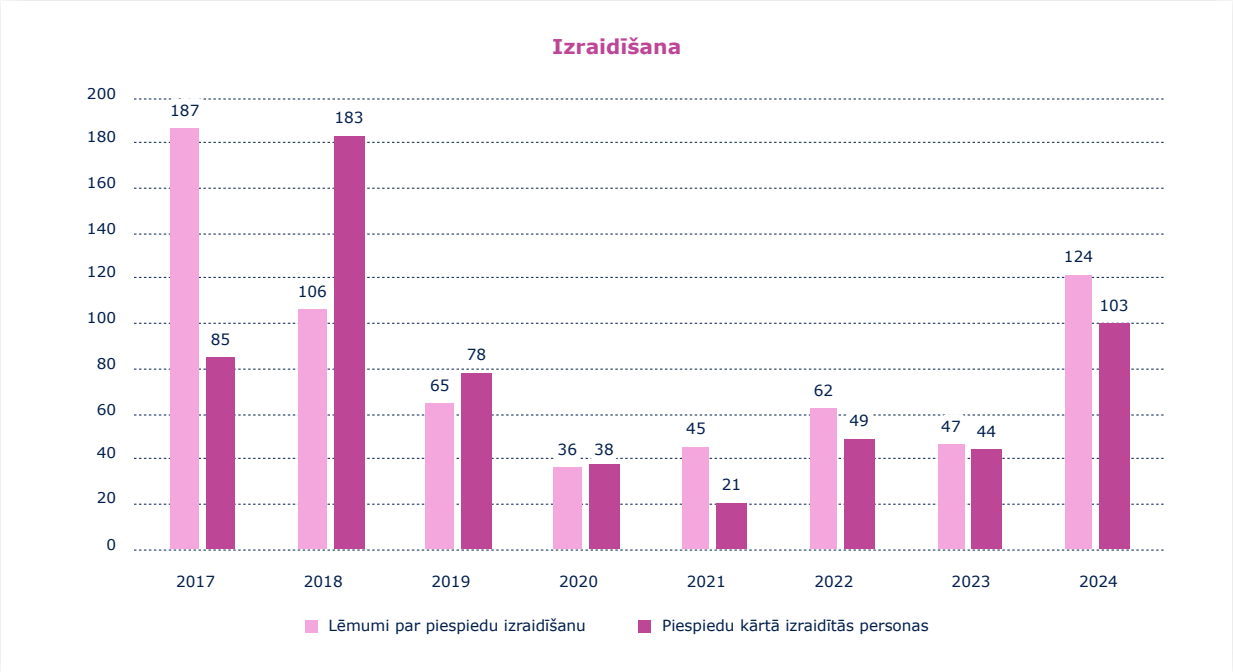
200 FRAUD. – Pieejams: https://cbss.org/projects-cbss/fraud/

11.

ATGRIEŠANA UN ATPAKAĻUZŅEMŠANA

2024. gadā nedaudz samazinājās personu skaits, kas brīvprātīgi atstājušas Latviju – 1965 (2023. gadā - 1984). Tie vairumā gadījumu bija Uzbekistānas un Ukrainas pilsoņi.[201] 28[202] personas saņēmušas brīvprātīgās atgriešanās palīdzību. 2024. gadā uz pusi palielinājās, piespiedu kārtā izraidīto personu skaits, sasniedzot 103 (2023. gadā - 45[203]). Lielākais piespiedu kārtā izraidīto trešo valstu valstspiederīgo skaits bija no Uzbekistānas, Indijas un Krievijas.

2024. gada 23. maijā tika pieņemti grozījumi Imigrācijas likumā[204], kas nosaka, ka turpmāk Valsts policijas telpās var izmitināt ārzemnieku, kurš aizturēts nolūkā izpildīt papildsodu – izraidīšana no Latvijas Republikas vai attiecībā uz kuru iekšlietu vai ārlietu ministrs pieņēma lēmumu par ieceļošanas un uzturēšanas aizlieguma noteikšanu. Grozījumi bija nepieciešami, lai ieviestu Šengenas novērtēšanas komisijas rekomendāciju. 2018. gada Šengenas novērtēšanas komisijas rekomendācija attiecībā uz atgriešanai pakļauto ārzemnieku izmitināšanas īstenošanu, netiek uzskatīta par atbilstošu praksi situācija, kad ārzemnieks, kas ir aizturēts saistībā ar nelikumīgu uzturēšanos, tiek ievietots speciāli iekārtotās un aprīkotās Valsts policijas telpās.

2024. gadā VRS pievienojās ES reintegrācijas programmai, kuras mērķis ir nelikumīgi uzturējušos trešo valstu valstspiederīgo atgriešanas veicināšana no ES, piedāvājot iespēju saņemt reintegrācijas atbalstu no Frontex, tādējādi stimulējot tos atgriezties, kā arī neizmantot patvēruma procedūru ļaunprātīgi. Izceļošanas un reintegrācijas palīdzība būs pieejama gan trešo valstu valstspiederīgajiem, kas izceļo no ES dalībvalstu teritorijas brīvprātīgi, ievērojot atgriešanas pienākumu, gan piespiedu kārtā izraidāmajiem trešo valstu valstspiederīgajiem.

201 Datu avots: PMLP.

202 Datu avots: IOM Rīgas birojs. Projekts darbojās 5 mēnešus.

203 Avots: VRS.

204 Likums "Grozījumi Imigrācijas likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 110, 07.06.2024. – [stājās spēkā 08.06.2024.]

2024. gadā ievērojami pasliktinājās sadarbība ar Krievijas Federāciju atpakaļuzņemšanas (readmisijas) jomā, jo uz atpakaļuzņemšanas pieprasījumiem tā neatbild (2024. gada laikā VRS nesaņēma atbildes uz trīs readmisijas pieprasījumiem, kuri iesniegti 2024. gada augustā).[205]

2024. gada 30. jūlijā tika uzsākts jauns IOM Rīgas biroja projekts "Brīvprātīgās atgriešanas un reintegrācijas palīdzības sniegšana Latvijā, 2024.-2026.g.", kura ietvaros plānots sniegt atgriešanās atbalstu 300 trešo valstu valstspiederīgajiem, no kuriem 150 plānots sniegt reintegrācijas palīdzību.

Ievainojamākām personām dzimtenē būs pieejama arī reintegrācijas palīdzība 1000 EUR apmērā, neatliekamiem medicīnas izdevumiem, nepieciešamības gadījumā varēs noīrēt mājokli, apgūt profesiju, vai atkarībā no profesijas varēs iegādāties darba instrumentus vai mājlopus, lai uzturēt sevi un savas ģimenes. Pirms izlidošanas tiks izmaksāts 100 EUR pabalsts nodrošinot transportu līdz mājām, kā arī iztiku pirmajai nedēļai. Ja cilvēkam nebūs vietas kur dzīvot līdz izlidošanas dienai, tiks apmaksāta arī gultas vieta kādā hostelī un minimāla pārtikas nauda.[206]

2024. gada 20. oktobrī stājās spēkā Latvijas Republikas valdības un Ukrainas Ministru kabineta īstenošanas protokols Nolīgumam starp Eiropas Kopienu un Ukrainu par personu atpakaļuzņemšanu[207], kurš tika parakstīts 2023. gada 28. novembrī Kijivā, un apstiprināts ar Ministru kabineta 2020. gada 24. novembra noteikumiem Nr. 693[208].

205 Avots: Valsts robežsardze

206 Paziņojums par Starptautiskās Migrācijas organizācijas uzsākto ārzemnieku brīvprātīgās atgriešanās projektu. – Pieejams: https://www.leta.lv/press_releases/3D3CA38E-5D0B-4972-B25F-096452811E61/

207 Par starptautiskā līguma stāšanos spēkā. - Latvijas Vēstnesis Nr. 191, 01.10.2024. – [stājās spēkā 20.10.2024.]

208 Ministru kabineta 2020. gada 24. novembra noteikumi Nr. 693 "Par Latvijas Republikas valdības un Ukrainas Ministru kabineta īstenošanas protokolu Nolīgumam starp Eiropas Kopienu un Ukrainu par personu atpakaļuzņemšanu". – Latvijas Vēstnesis Nr. 234, 03.12.2020. – [stājās spēkā 04.12.2020.]

12.

MIGRĀCIJAS UN ATTĪSTĪBAS POLITIKA

2025. gada 19. martā Parīzē Latvija kļuva par Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) 33. Attīstības palīdzības komitejas (DAC) dalībvalsti. DAC ir vadošais starptautiskais forums standartu un labās prakses veidošanā attīstības sadarbības jomā. Dalība DAC dos platformu Latvijas politisko prioritāšu īstenošanai, tostarp atbalstot Ukrainu un citas ES Austrumu partnerības valstis starptautiskā līmenī, veidojot jaunas partnerības un efektīvāku attīstības sadarbības politikas sistēmu.

Šobrīd aktuālās tēmas, kurām noteikto standartu pilnveidē Latvija plāno iesaistīties, ir publiskās pārvaldes reformas un digitalizācija, sadarbība partnervalstu migrācijas politikas un robežu pārvaldības pilnveidei, nefinansiālā atbalsta sniegšana, atbalsts civiliedzīvotājiem konfliktu skartajās zonās.

2025. gada 20. martā, Latvija jau kā pilntiesīga dalībvalsts piedalījās DAC Augsta līmeņa sanāksmē (*High Level Meeting*), kas ir galvenais DAC dalībvalstu un partnervalstu augstāko amatpersonu tikšanās formāts. Valstis diskutēja par attīstības sadarbības finansējuma palielināšanu un efektīvāku atbalsta sniegšanu kontekstā ar aktuālajiem globālajiem izaicinājumiem.[209]

209 Latvijas nozīme attīstības sadarbībā pieaug – Latvija kļūst par OECD Attīstības palīdzības komitejas dalībvalsti. – Pieejams: https://www.mfa.gov.lv/lv/jaunums/latvijas-nozime-attistibas-sadarbiba-pieaug-latvija-klust-par-oecd-attistibas-palidzibas-komitejas-dalibvalsti

13.

AVOTU UN LITERATŪRAS SARAKSTS

Latvijas tiesību akti

Likums "Par ārvalstnieku un bezvalstnieku ieceļošanu un uzturēšanos Latvijas Republikā". - Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs Nr. 27/28, 09.07.1992. – [stājās spēkā 01.07.1992. zaudē spēku 01.05.2003.]

Imigrācijas likums. – Ziņotājs, Nr.169, 20.11.2002.- [stājās spēkā 01.05.2003.]

Patvēruma likums. - Latvijas Vēstnesis, Nr.2, 05.01.2016. - [stājās spēkā 19.01.2016.]

Likums "Grozījumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 240A, 12.12.2022. – [stājās spēkā 13.12.2022.]

Likums "Grozījumi Imigrācijas likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 110, 07.06.2024. – [stājās spēkā 08.06.2024.]

Likums "Grozījums Imigrācijas likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 128A, 04.07.2024. – [stājās spēkā 18.07.2024.]

Likums "Grozījumi Ceļu satiksmes likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 181A, 17.09.2024. – [stājās spēkā 18.09.2024.]

Likums "Grozījumi Invaliditātes likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 226, 20.11.2024. – [stājās spēkā 04.12.2024.]

Likums "Grozījumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr.231A, 27.11.2024. – [stājās spēkā 11.12.2024.]

Likums "Grozījumi Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā" Latvijas Vēstnesis Nr. 236, 04.12.2024. – [stājās spēkā 18.12.2024.]

Likums "Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 248, 19.12.2024. – [stājās spēkā 01.01.2025.]

Likums "Par Latvijas Republikas valdības un Korejas Republikas valdības nolīgumu par darba un brīvdienu programmu". - Latvijas Vēstnesis Nr. 26, 06.02.2025. – [stājās spēkā 20.02.2025.]

Likums "Grozījumi Imigrācijas likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 76, 17.04.2025. – [stājās spēkā 01.09.2025.]

Likums "Grozījumi Latvijas Republikas valsts robežas likumā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 76, 17.04.2025. – [stājās spēkā 18.04.2025.]

Ministru kabineta 2020. gada 24. novembra noteikumi Nr. 693 "Par Latvijas Republikas valdības un Ukrainas Ministru kabineta īstenošanas protokolu Nolīgumam starp Eiropas Kopienu un Ukrainu par personu atpakaļuzņemšanu". – Latvijas Vēstnesis Nr. 234, 03.12.2020. – [stājās spēkā 04.12.2020.]

Ministru kabineta 2024. gada 16. janvāra noteikumi Nr. 40 "Grozījumi Ministru kabineta 2011. gada 30. augusta noteikumos Nr. 676 "Vīzu noteikumi"". - Latvijas Vēstnesis Nr.13, 18.01.2024. – [stājās spēkā 19.01.2024.]

Ministru kabineta 2024. gada 30. janvāra noteikumi Nr. 74 "Grozījumi Ministru kabineta 2017. gada 25. aprīļa noteikumos Nr. 225 "Noteikumi par ārzemniekam nepieciešamo finanšu līdzekļu apmēru un finanšu līdzekļu esības konstatēšanu"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 27, 07.02.2024. – [stājās spēkā 08.02.2024.]

Ministru kabineta 2024. gada 5. marta noteikumi Nr. 143 "Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 552 "Ielūgumu apstiprināšanas un uzaicinājumu noformēšanas kārtība"". - Latvijas Vēstnesis Nr.48, 07.03.2024. – [stājās spēkā 08.03.2024.]

Ministru kabineta 2025. gada 18. marta noteikumi Nr. 176 "Grozījumi Ministru kabineta 2022. gada 8. marta noteikumos Nr. 157 "Noteikumi par valsts valodas zināšanu apjomu, valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību un valsts nodevu par valsts valodas prasmes pārbaudi"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 57, 21.03.2025. – [stājās spēkā 22.03.2025.]

Ministru kabineta 2024. gada 23. aprīļa noteikumi Nr. 244 "Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 564 "Uzturēšanās atļauju noteikumi"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 80, 24.04.2024. – [stājās spēkā 25.04.2024.]

Ministru kabineta 2024. gada 23. aprīļa noteikumi Nr. 259 "Grozījumi Ministru kabineta 2018. gada 27. novembra noteikumos Nr. 747 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 81, 25.04.2024. – [stājās spēkā 26.04.2024.]

Ministru kabineta 2024. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 275 "Grozījumi Ministru kabineta 2005. gada 15. novembra noteikumos Nr. 857 "Noteikumi par sociālajām garantijām bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 86, 03.05.2024. – [stājās spēkā 04.02.2024.]

Ministru kabineta 2024. gada 11. jūnija noteikumi Nr. 346 "Grozījumi 2012. gada 21. februāra noteikumos Nr. 134 "Personu apliecinošu dokumentu noteikumi"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 113, 12.06.2024. – [stājās spēkā 13.06.2024.]

Ministru kabineta 2024. gada 11. jūnija noteikumi Nr. 347 "Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 16. oktobra noteikumos Nr. 708 "Noteikumi par nederīgo dokumentu reģistru"". - Latvijas Vēstnesis, 113, 12.06.2024. – [stājās spēkā 13.06.2024.]

Ministru kabineta 2024. gada 26. novembra noteikumi Nr. 731 "Noteikumi par valsts nodevu par migrācijas pakalpojumiem". - Latvijas Vēstnesis Nr. 231, 27.11.2024. – [stājās spēkā 01.01.2025.]

Ministru kabineta 2024. gada 10. decembra noteikumi Nr. 796 "Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 21. februāra noteikumos Nr. 133 "Noteikumi par valsts nodevu par personu apliecinošu dokumentu izsniegšanu"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 241, 11.12.2024. – [stājās spēkā 01.01.2025.]

Ministru kabineta 2024. gada 10. decembra noteikumi Nr. 803 "Grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 28. janvāra noteikumos Nr. 55 "Noteikumi par ārzemnieku nodarbināšanu"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 242, 12.12.2024. – [stājās spēkā 01.01.2025.]

Ministru kabineta 2024. gada 17. decembra noteikumi Nr. 870 "Grozījumi Ministru kabineta 2016. gada 26. jūlija noteikumos Nr. 488 "Kārtība, kādā nepilngadīgam patvēruma meklētājam nodrošina izglītības ieguves iespējas"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 247, 18.12.2024. – [stājās spēkā 01.01.2025.]

Ministru kabineta 2025. gada 25. februāra noteikumi Nr. 123 "Noteikumi par trešo valstu valstspiederīgo vīzu pieteikumu pieņemšanas un ieceļošanas ierobežojumiem Latvijas Republikā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 43, 03.03.2025. – [stājās spēkā 04.03.2025.]

Ministru kabineta 2022. gada 9. septembra rīkojums Nr. 599 "Par Krievijas Federācijas pilsoņu ieceļošanu Latvijas Republikā". - Latvijas Vēstnesis Nr. 175B, 09.09.2022. – [stājās spēkā 09.09.2022.]

Ministru kabineta 2024. gada 20. janvāra rīkojums Nr. 55 "Par Valdības rīcības plānu Deklarācijas par Evikas Siliņas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai".- Latvijas Vēstnesis Nr. 16, 23.01.2024. – [stājās spēkā 20.01.2024.]

Ministru kabineta 2024. gada 4. marta rīkojums Nr. 153 "Grozījums Ministru kabineta 2022. gada 9. septembra rīkojumā Nr. 599 "Par Krievijas Federācijas pilsoņu ieceļošanu Latvijas Republikā"". - Latvijas Vēstnesis Nr.45A, 04.03.2024. – [stājās spēkā 04.03.2024.]

Ministru kabineta 2024. gada 12. marta rīkojums Nr. 175 "Par apropriācijas pārdali no budžeta resora "74. Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums" programmas 17.00.00 "Finansējums Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā noteikto pasākumu īstenošanai". - Latvijas Vēstnesis Nr. 52, 13.03.2024. – [stājās spēkā 12.03.2024.]

Ministru kabineta 2024. gada 12. marta rīkojums Nr. 184 "Par pastiprināta robežapsardzības sistēmas darbības režīma izsludināšanu". - Latvijas Vēstnesis Nr. 51A, 12.03.2024. – [stājās spēkā 12.03.2024.]

Ministru kabineta 2024. gada 28. marta rīkojums Nr. 217 "Par apropriācijas pārdali no valsts budžeta resora "74. Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums" programmas 17.00.00 "Finansējums Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā noteikto pasākumu īstenošanai" uz Sabiedrības integrācijas fonda budžetu". - Latvijas Vēstnesis Nr. 64, 02.04.2024. – [stājās spēkā 28.03.2024.]

Ministru kabineta 2024. gada 17. decembra rīkojums Nr. 1195 "Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2024.–2027. gadam". - Latvijas Vēstnesis Nr. 251, 28.12.2024. – [stājās spēkā 17.12.2024.]

Ministru kabineta 2024. gada 18. decembra rīkojums Nr. 1109 "Par Pasākumu plānu atbalsta sniegšanai Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijas Republikā 2025. gadam". - Latvijas Vēstnesis Nr. 250, 27.12.2024. – [stājās spēkā 18.12. 2024.]

Ministru kabineta 2024. gada 19. decembra rīkojums Nr. 1213 "Grozījums Ministru kabineta 2024. gada 12. marta rīkojumā Nr. 184 "Par pastiprināta robežapsardzības sistēmas darbības režīma izsludināšanu"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 250, 27.12.2024. – [stājās spēkā 19.12.2024.]

Ministru kabineta 2024. gada 20. decembra rīkojums Nr. 1220 "Par Latvijas Republikas valsts robežas integrētās pārvaldības plānu 2024.–2027. gadam". - Latvijas Vēstnesis Nr. 1, 02.01.2025. – [stājās spēkā 20.12.2024.]

Ministru kabineta 2025. gada 20. janvāra rīkojums Nr. 32 "Par Rīcības plānu Latvijas Austrumu pierobežas ekonomiskajai izaugsmei un drošības stiprināšanai 2025.–2027. gadam". - Latvijas Vēstnesis Nr. 15, 22.01.2025. – [stājās spēkā]

Ministru kabineta 2025. gada 4. februāra rīkojums Nr. 73 "Par apropriācijas pārdali". - Latvijas Vēstnesis Nr. 26, 06.02.2025. – [stājās spēkā 04.02.2025.]

Ministru kabineta 2025. gada 19. marta rīkojums Nr. 166 "Par prasības noteikšanu iecelošanai tikai ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem robežšķērsošanas vietās "Pāternieki", "Terehova" un "Grebņeva"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 55B, 19.03.2025. – [stājās spēkā 19.03.2025.]

Ministru kabineta 2025. gada 16. aprīļa rīkojums Nr. 212 "Par apropriācijas pārdali no budžeta resora "74. Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums" programmas 17.00.00 "Finansējums Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā noteikto pasākumu īstenošanai"". - Latvijas Vēstnesis Nr. 77, 22.04.2025. – [stājās spēkā 16.04.2025.]

Par starptautiskā līguma stāšanos spēkā. - Latvijas Vēstnesis Nr. 191, 01.10.2024. – [stājās spēkā 20.10.2024.]

ES tiesību akti

Padomes Direktīva 2001/55/EK (2001. gada 20. jūlijs) par obligātajiem standartiem, lai pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā sniegtu tām pagaidu aizsardzību, un par pasākumiem, lai līdzsvarotu dalībvalstu pūliņus, uzņemot šādas personas un uzņemoties ar to saistītās sekas. – Oficiālais Vēstnesis L 212, 07.08.2001.

Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2008/115/EK (2008. gada 16. decembris) par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi. - Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L 348/98, 24.12.2008.

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/36/ES (2014. gada 26. februāris) par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem nodarbinātības kā sezonas darbiniekiem nolūkā. – Oficiālais Vēstnesis L 94, 28.3.2014.

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1954 (2017. gada 25. oktobris), ar kuru groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1030/2002, ar ko nosaka vienotu uzturēšanās atļauju formu trešo valstu pilsoņiem. - Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L 286, 01.11.2017.

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/2226 (2017. gada 30. novembris), ar ko izveido ieceļošanas/izceļošanas sistēmu (IIS), lai reģistrētu to trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un izceļošanas datus un ieceļošanas atteikumu datus, kuri šķērso dalībvalstu ārējās robežas, un ar ko paredz nosacījumus piekļuvei IIS tiesībaizsardzības nolūkos, un ar ko groza Konvenciju, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu, un Regulas (EK) Nr. 767/2008 un (ES) Nr. 1077/2011. – Oficiālais Vēstnesis L 327, 09.12.2017.

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1240 (2018. gada 12. septembris), ar ko izveido Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēmu (ETIAS) un groza Regulas (ES) Nr. 1077/2011, (ES) Nr. 515/2014, (ES) 2016/399, (ES) 2016/1624 un (ES) 2017/2226. – Oficiālais Vēstnesis L 236, 19.9.2018.

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1862 (2018. gada 28. novembris) par Šengenas Informācijas sistēmas (SIS) izveidi, darbību un izmantošanu policijas sadarbībā un tiesu iestāžu sadarbībā krimināllietās un ar ko groza un atceļ Padomes Lēmumu 2007/533/TI un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1986/2006 un Komisijas Lēmumu 2010/261/ES PE/36/2018/REV/1. – Oficiālais Vēstnesis L 312, 7.12.2018.

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1152 (2019. gada 20. jūnijs) par pārredzamiem un paredzamiem darba apstākļiem Eiropas Savienībā. – Oficiālais Vēstnesis L 186, 11.7.2019.

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2021/1883 (2021. gada 20. oktobris) par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem augsti kvalificētas nodarbinātības nolūkā un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 2009/50/EK. – Oficiālais Vēstnesis L 382, 28.10.2021.

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1712 (2024. gada 13. jūnijs), ar ko groza Direktīvu 2011/36/ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību PE/14/2024/REV/1. – Oficiālais Vēstnesis L, 2024/1712, 24.6.2024.

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1717 (2024. gada 13. jūnijs), ar ko groza Regulu (ES) 2016/399 par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām. - PE/40/2024/REV/1 Oficiālais Vēstnesis L, 2024/1717, 20.6.2024.

Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un Sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par jaunu Migrācijas un patvēruma paktu COM/2020/609 final. – Pieejams: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0609

EK 2023. gada 14. marta paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei COM(2023)146, ar ko izveido daudzgadu stratēģisko politiku EIBM un ar FRONTEX Valdes lēmumu 30/2023 apstiprinātās ERKA TO EIBM. – Pieejams: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52023DC0146

Literatūra

Aizpildīšanas paraugi ir pieejami Pārvaldes tīmekļa vietnē, sadaļā 'Pagaidu aizsardzības statusa pagarināšana: https://www.pmlp.gov.lv/lv/pagaidu-aizsardzibas-statusa-pagarinasana.

Ap 130 000 ārvalstu pilsoņu ir uzturēšanās atļauja Latvijā; trūkst atbalsta latviešu valodas apguvē. – Pieejams: https://www.lsm.lv/raksts/zinas/ekonomika/10.10.2024-ap-130-000-arvalstu-pilsonu-ir-uzturesanas-atlauja-latvija-trukst-atbalsta-latviesu-valodas-apguve-precizets.a572069/

Ap 130 000 ārvalstu pilsoņu ir uzturēšanās atļauja Latvijā; trūkst atbalsta latviešu valodas apguvē (precizēts). - https://www.lsm.lv/raksts/zinas/ekonomika/10.10.2024-ap-130-000-arvalstu-pilsonu-ir-uzturesanas-atlauja-latvija-trukst-atbalsta-latviesu-valodas-apguve-precizets.a572069/

Apstiprināti konkursa "Latviešu valodas mācības Ukrainas civiliedzīvotājiem" rezultāti. – Pieejams: https://www.sif.gov.lv/lv/jaunums/apstiprinati-konkursa-latviesu-valodas-macibas-ukrainas-civiliedzivotajiem-rezultati

Apstiprināti konkursa "Nevalstisko organizāciju pasākumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalstam" rezultāti. – Pieejams: https://www.sif.gov.lv/lv/jaunums/apstiprinati-konkursa-nevalstisko-organizaciju-pasakumi-ukrainas-civiliedzivotaju-atbalstam-rezultati

Ar ES atbalstu uzsāk Ieceļošanas/izceļošanas sistēmas un Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēmas risinājumu ieviešanu. – Pieejams: https://www.esfondi.lv/par-es-fondiem/zinas/ar-es-atbalstu-uzsak-iecelosanas-izcelosanas-sistemas-un-eiropas-celosanas-informacijas-un-atlauju-sistemas-risinajumu-ieviesanu

Atbalsta pasākumi cilvēku tirdzniecības upuriem un sabiedrības informēšana. – Piejams: https://www.patverums-dm.lv/lv/atbalsta-pasakumi-cilveku-tirdzniecibas-upuriem-un-sabiedribas-informesana

Atbildīgās iestādes atzīst robus ārvalstnieku nodarbinātības kontrolē. – Pieejams: https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/06.11.2024-atbildigas-iestades-atzist-robus-arvalstnieku-nodarbinatibas-kontrole.a575459/

Atklāta sociālā iniciatīva "Izdevīgie ceļojumi" diskriminācijas mazināšanai. – Pieejams: https://www.sif.gov.lv/lv/jaunums/atklata-sociala-iniciativa-izdevigie-celojumi-diskriminacijas-mazinasanai

Ārvalstu studenti Latvijā: izaugsmes avots?". – Pieejams: https://www.rsu.lv/sites/default/files/imce/Zinas/laser_petijums_2025.pdf

Ārvalstu studenti pērn Latvijas ekonomikā ienesuši 385 miljonus eiro. – Pieejams: https://leta.lv/home/important/195E5E48-1659-4131-B671-AFF1FE38A81D/

Ārvalstu studentu uzņemšanu sola uzlabot divu gadu laikā. – Pieejams: https://www.diena.lv/raksts/latvija/zinas/arvalstu-studentu-uznemsanu-sola-uzlabot-divu-gadu-laika-14333751

Ārzemnieku integrācijai sagatavos vismaz 100 latviešu valodas pedagogus. – Pieejams: https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/18.06.2024-arzemnieku-integracijai-sagatavos-vismaz-100-latviesu-valodas-pedagogus.a558359/

Ceļvedis ielūgumu noformēšanai. – Pieejams: https://www.youtube.com/watch?v=Eefb35q-xXA&t=54s

Ceļvedis: kā jaunuzņēmumu dibinātājiem noformēt uzturēšanas atļauju Latvijā? Pieejams: https://youtu.be/JqnuxqCy9ko

Ceļvedis: Eiropas Savienības zilās kartes saņemšana. – Pieejams: https://www.youtube.com/watch?v=xU-eNodkEmM

Deputāti norāda uz problēmām migrācijā – ārvalstu studenti un nepietiekama izraidīto kontrole. – Pieejams: https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/19.03.2025-deputati-norada-uz-problemam-migracija-arvalstu-studenti-un-nepietiekama-izraidito-kontrole.a592193/?utm_source=rss&utm_campaign=rss&utm_medium=links

Digitāls materiāls "Īsi par cilvēku tirdzniecību un tās riskiem". – Pieejams: https://www.patverums-dm.lv/lv/digitals-materials-%E2%80%9Cisi-par-cilveku-tirdzniecibu-un-tas-riskiem%E2%80%9D/1763

Digitāls uzturēšanās atļaujas anketu aizpildīšanas paraugs – atbalsts Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijā. – Pieejams: https://www.pmlp.gov.lv/lv/jaunums/digitals-uzturesanas-atlaujas-anketu-aizpildisanas-paraugs-atbalsts-ukrainas-civiliedzivotajiem-latvija

EDGE UP Employment Development and Growth for Everyone, with Refugee Youth and Older Adults. – Pieejams: https://www.patverums-dm.lv/lv/edge-up

Eiropas Komisijas pārstāvji atzinīgi vērtē patvēruma meklētāju izmitināšanas centra LIEPNA attīstību. – Pieejams: https://www.pmlp.gov.lv/lv/jaunums/eiropas-komisijas-parstavji-atzinigi-verte-patveruma-mekletaju-izmitinasanas-centra-liepna-attistibu

Eiropas Komisijas pārstāvji atzinīgi vērtē patvēruma meklētāju izmitināšanas centra LIEPNA attīstību. – Pieejams: https://www.pmlp.gov.lv/lv/jaunums/eiropas-komisijas-parstavji-atzinigi-verte-patveruma-mekletaju-izmitinasanas-centra-liepna-attistibu

ES politikas starptautiskā dimensija: cilvēku tirdzniecības novēršana, apkarošana un upuru aizsargāšana Latvijā. - Pieejmas: https://www.emn.lv/es-politikas-starptautiska-dimensija-cilveku-tirdzniecibas-noversana-apkarosana-un-upuru-aizsargasana-latvija/

Filmu veidošana sociālajām pārmaiņām. – Pieejams: https://www.patverums-dm.lv/lv/filmu-veidosana-socialajam-parmainam

Fizisko personu reģistrā aktualizētas ziņas par 18,6 tūkstošiem Ukrainas civiliedzīvotāju. – Pieejams: https://www.pmlp.gov.lv/lv/jaunums/fizisko-personu-registra-aktualizetas-zinas-par-186-tukstosiem-ukrainas-civiliedzivotaju

FRAUD. – Pieejams: https://cbss.org/projects-cbss/fraud/

Guide: Obtainingf a European Union Blue Card. – Available at: https://www.youtube.com/watch?v=7CDCJ6V1Wko

Iekšlietu ministrijas informatīvo ziņojumu "Par Cilvēku tirdzniecības novēršanas plāna 2021. – 2023. gadam izpildi". - Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/attachments/legal_acts/document_versions/4e52d3e9-d743-4aaa-a07d-a75b67557da5/download

Iekšlietu nozare nodod izskatīšanai priekšlikumus trešo valstu pilsoņu uzturēšanās tiesiskā ietvara pilnveidei. – Pieejams: https://www.iem.gov.lv/lv/jaunums/iekslietu-nozare-nodod-izskatisanai-priekslikumus-treso-valstu-pilsonu-uzturesanas-tiesiska-ietvara-pilnveidei

Ilgtspējīga izaugsme: biedrības "Patvērums "Drošā Māja"" darbības un kapacitātes stiprināšana. – Pieejams: https://www.patverums-dm.lv/lv/ilgtspejiga-izaugsme-biedribas-patverums-drosa-maja-darbibas-un-kapacitates-stiprinasana

Informatīvais ziņojums "Par trešo valstu valstspiederīgo uzturēšanās Latvijā tiesiskā regulējuma pilnveidošanu". – Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/legal_acts/707e492f-8bfd-4dc1-801f-3a6b85abd733

Informācija par sezonas darbiniek tiesībām un pienākumiem. – Pieejams: https://www.pmlp.gov.lv/lv/vizas-ielugumi-un-uzaicinajumi

Īsi par cilvēktirdzniecību un tās riskiem. – Pieejams: https://sites.google.com/view/buklets/home

Īsteno digitālo kampaņu cilvēku tirdzniecības prevencijai Latvijā dzīvojošajiem Ukrainas civiliedzīvotājiem. - Pieejams: https://www.iem.gov.lv/lv/jaunums/isteno-digitalo-kampanu-cilveku-tirdzniecibas-prevencijai-latvija-dzivojosajiem-ukrainas-civiliedzivotajiem

Kaspars Fogelmanis: Prioritāte – Latvijas darbiniekiem, bet strādātgribētāju nepietiek. – Pieejams: https://www.delfi.lv/898102/versijas/120051332/kaspars-fogelmanis-prioritate-latvijas-darbiniekiem-bet-stradatgribetaju-nepietiek

Kā sevi pasargāt no cilvēku tirdzniecības? – Pieejams: https://www.iem.gov.lv/lv/ka-sevi-pasargat-no-cilveku-tirdzniecibas-0

Kāds šobrīd ir "biznesa klimats" Baltijā? Baltijas uzņēmumu vadītāju aptauja 2024. - Pieejams: https://www.pwc.com/lv/lv/about/case-studies/baltijas-uznemumu-vaditaju-aptauja-2024.html

Komisija ierosina pasākumus robežu drošības stiprināšanai un hibrīddraudu apkarošanai. – Pieejams: https://commission.europa.eu/news/commission-proposes-measures-strengthen-border-security-and-counter-hybrid-threats-2024-12-11_en

Latviešu valodas apguves nodarbības Ukrainas ārstiem, ārstniecības personām un Ukrainas pilsoņiem, kuri strādā medicīnas un pirmās palīdzības jomā Latvijā. – Pieejams: https://www.patverums-dm.lv/lv/latviesu-valodas-apguves-nodarbibas-ukrainas-arstiem-arstniecibas-personam-un-ukrainas-pilsoniem-kuri-strada-medicinas-un-pirmas-palidzibas-joma-latvija

Latvijas nozīme attīstības sadarbībā pieaug – Latvija kļūst par OECD Attīstības palīdzības komitejas dalībvalsti. – Pieejams: https://www.mfa.gov.lv/lv/jaunums/latvijas-nozime-attistibas-sadarbiba-pieaug-latvija-klust-par-oecd-attistibas-palidzibas-komitejas-dalibvalsti

Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera paraksta Saprašanās memorandus Ukrainas bēgļu integrācijai darba tirgū. – Pieejams: https://livelatvia.lv/lv/latvijas-tirdzniecibas-un-rupniecibas-kamera-paraksta-saprasanas-memorandus-ukrainas-beglu-integracijai-darba-tirgu/

Latvijas ziņojums EMT pētījumam par darbaspēka migrāciju darbaspēka trūkuma laikā. – Pieejams: https://www.emn.lv/latvijas-zinojums-emt-petijumam-par-darbaspeka-migraciju-darbaspeka-trukuma-laika/

Latvijā palielinās jaunpienācēju skaits: vai viņi var būt risinājums darba tirgus izaicinājumiem? – Pieejams: https://www.sif.gov.lv/lv/jaunums/latvija-palielinas-jaunpienaceju-skaits-vai-vini-var-risinajums-darba-tirgus-izaicinajumiem

Likumprojekta "Grozījumi Imigrācijas likumā" anotācija. - Pieejams: https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS14.nsf/0/A05653338EE513DDC2258C19002685BA?OpenDocument

Likumprojekta "Grozījumi Latvijas Republikas valsts robežas likumā" anotācija. – Pieejams: https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS14.nsf/0/81287360058D1EE1C2258C0D00294206?OpenDocument

LOSP: Nepieciešams vienkāršot un uzlabot viesstrādnieku nodošanu citiem uzņēmumiem. – Pieejams: https://www.db.lv/zinas/losp-nepieciesams-vienkarsot-un-uzlabot-viesstradnieku-nodosanu-citiem-uznemumiem-520294

Mazākumtautību saliedētības veicināšanas aktivitāšu īstenošanai tiks īstenoti deviņi projekti. – Pieejams: https://www.sif.gov.lv/lv/jaunums/mazakumtautibu-saliedetibas-veicinasanas-aktivitasu-istenosanai-tiks-istenoti-devini-projekti

Mācības nodarbinātajiem. – Pieejams: https://stars.gov.lv/macibas-nodarbinatajiem-mn-projekti.

Multidisciplinārā pieeja patvēruma meklētāju un bēgļu integrācijas procesā. – Pieejams: https://www.patverums-dm.lv/lv/multidisciplinara-pieeja-patveruma-mekletaju-un-beglu-integracijas-procesa

No 19. marta ierobežos kustību robežkontroles punktos "Pāternieki", "Terehova" un "Grebņeva". – Pieejams: https://www.iem.gov.lv/lv/jaunums/no-19-marta-ierobezos-kustibu-robezkontroles-punktos-paternieki-terehova-un-grebneva

No emigrācijas uz imigrācijas valsti – kādu labumu tas var dot Latvijas ekonomikai? – Pieejams: https://www.db.lv/zinas/no-emigracijas-uz-imigracijas-valsti-kadu-labumu-tas-var-dot-latvijas-ekonomikai-516672

Noslēgts līgums par ēkas pielāgošanu ilgtermiņa ekspluatācijai PMIC "Liepna". – Pieejams: https://www.pmlp.gov.lv/lv/jaunums/noslegts-ligums-par-ekas-pielagosanu-ilgtermina-ekspluatacijai-pmic-liepna

Numura tēma: Patvēruma tiesības – kas pienākas patvēruma meklētājiem un kā valsts to garantē. - Pieejams: https://m.juristavards.lv/zurnals/?laidiens_id=12472

Par aktuālo situāciju atbalsta sniegšanā Ukrainas civiliedzīvotājiem. – Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/attachments/legal_acts/document_versions/90e10266-9065-447d-8677-689d38049085/download

Par aktuālo situāciju atbalsta sniegšanā Ukrainas civiliedzīvotājiem. – Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/attachments/legal_acts/document_versions/90e10266-9065-447d-8677-689d38049085/download

Par VRS iesaisti 2024. gadā Frontex koordinētājās kopīgajās operācijās. – Pieejams: https://www.rs.gov.lv/lv/jaunums/par-vrs-iesaisti-2024-gada-frontex-koordinetajas-kopigajas-operacijas

Parakstīts Labklājības ministrijas un Ukrainas Sociālās politikas ministrijas memorands par sadarbību sociālajā jomā. – Pieejams: https://www.lm.gov.lv/lv/jaunums/parakstits-labklajibas-ministrijas-un-ukrainas-socialas-politikas-ministrijas-memorands-par-sadarbibu-socialaja-joma

Paziņojums par Starptautiskās Migrācijas organizācijas uzsākto ārzemnieku brīvprātīgās atgriešanās projektu. – Pieejams: https://www.leta.lv/press_releases/3D3CA38E-5D0B-4972-B25F-096452811E61/

Pētījums "Naida naratīvi par Ukrainu un ukraiņiem Latvijas sociālajos tīklos un sabiedrībā". – Pieejams: https://providus.lv/wp-content/uploads/2024/10/Naida_narativi_petijums.pdf

Piešķir finansējumu šim gadam Ukrainas un Latvijas bērnu nometņu organizēšanai. – Pieejams: https://www.izm.gov.lv/lv/jaunums/pieskir-finansejumu-sim-gadam-ukrainas-un-latvijas-bernu-nometnu-organizesanai-0

Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde 15 uzņēmumiem aizliedz nodarbināt ārzemniekus par pārkāpumiem nodarbinātības jomā. – Pieejams: https://www.pmlp.gov.lv/lv/jaunums/pilsonibas-un-migracijas-lietu-parvalde-15-uznemumiem-aizliedz-nodarbinat-arzemniekus-par-parkapumiem-nodarbinatibas-joma

Pirmdien Latvijā no Baltkrievijas nelikumīgi mēģinājuši iekļūt 120 imigranti. – Pieejams: https://leta.lv/search/browse/?_=1&s=valsts+robe%C5%BEsardze&t%5B1%5D=news&t%5B2%5D=foto&t%5B3%5D=pr_rel&cs=0&id=3AFA1742-A225-4067-AB8C-9D68B9753E0A

Politikas priekšlikumu kopsavilkums: Kā sociālajos medijos mazināt ietekmi naidīgiem naratīviem par Ukrainu un ukraiņiem? – Pieejams: https://providus.lv/wp-content/uploads/2024/10/Priekslikumu_kopsavilkums_naida_narativi_.pdf

Progress, izaicinājumi un turpmākie uzdevumi cilvēku tirdzniecības novēršanā. – Pieejams: https://www.iem.gov.lv/lv/jaunums/progress-izaicinajumi-un-turpmakie-uzdevumi-cilveku-tirdzniecibas-noversana.

Rīgā norisinās Latvijas pārstāvniecību ārvalstīs lietvežu mācības vīzu jautājumos. – Pieejams: https://www.mfa.gov.lv/lv/jaunums/riga-norisinas-latvijas-parstavniecibu-arvalstis-lietvezu-macibas-vizu-jautajumos

Saliedētas sabiedrības politika – neskaidra un nekoordinēta. Revīzijas ziņojums. - Pieejams: https://www.lrvk.gov.lv/lv/getrevisionfile/29703-TrunR1tvpeFUQLmyE62yFTRi0VBDd3T-.pdf

Satversmes tiesas 2023. gada 5. oktobra sprieduma lietā Nr. 2022-34-01 "Par Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 33. panta pirmās daļas un likuma "Par sociālo drošību" 2.2 panta otrās un trešās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 109. pantam". Kopsavilkums. – Pieejams: https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2023/10/2022-34-01_sprieduma_kopsavilkums.pdf

Sekmīgi noslēgusies nodarbinātības programmas "Edge-Up" pirmā mācību grupa. – Pieejams: https://www.patverums-dm.lv/lv/sekmigi-noslegusies-nodarbinatibas-programmas-edge-up-pirma-macibu-grupa/1765

Spriedums Latvijas Republikas vārdā Rīgā 2024. gada 15. februārī lietā Nr. 2023-04-0106. – Pieejams: https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2023/03/2023-04-0106_Spriedums.pdf

Tiesību akta projekta "Grozījumi Imigrācijas likumā" anotācija. - Pieejams: https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS14.nsf/0/53750F5C8BBCEA09C2258AA200467A81?OpenDocument

Tiesību akta projekta "Grozījumi Invaliditātes likumā" anotācija. – Pieejams: https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS14.nsf/0/B98163B55C7DCEBFC2258B57003D8418?OpenDocument.

Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2005. gada 15. novembra noteikumos Nr. 857 "Noteikumi par sociālajām garantijām bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās"" anotācija. – Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/344b6ec4-69e4-4315-bf2d-d692c0b9ec1e

Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 552 "Ielūgumu apstiprināšanas un uzaicinājumu noformēšanas kārtība"" anotācija. - Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/a7f0c30e-71da-4156-a1dd-a25d87b755e7

Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 21. jūnija noteikumos Nr. 564 "Uzturēšanās atļauju noteikumi"" anotācija. – Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/e6f20869-b718-46db-911a-84702b22057b

Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2011. gada 30. augusta noteikumos Nr. 676 "Vīzu noteikumi"" anotācija. - Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/d1b93deb-77e4-441e-be6a-b3620f2e1ef9

Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 16. oktobra noteikumos Nr. 708 "Noteikumi par nederīgo dokumentu reģistru"" anotācija. – Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/19c073bf-f94e-4fce-acdf-08d917f4dbf9

Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 21. februāra noteikumos Nr. 133 "Noteikumi par valsts nodevu par personu apliecinošu dokumentu izsniegšanu"" anotācija. - Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/7de44872-279c-4129-b0cf-7f9b2d0622ee

Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 28. janvāra noteikumos Nr. 55 "Noteikumi par ārzemnieku nodarbināšanu"" anotācija. – Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/e97c100a-a595-4c64-9ab5-9ef02a011b19

Tiesību akta projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2017. gada 25. aprīļa noteikumos Nr. 225 "Noteikumi par ārzemniekam nepieciešamo finanšu līdzekļu apmēru un finanšu līdzekļu esības konstatēšanu""anotācija. – Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/463b6a0e-76b7-41e5-a3fe-aa1aebabd2f6.

Tiesību akta projekta "Noteikumi par trešo valstu valstspiederīgo vīzu pieteikumu pieņemšanas un ieceļošanas ierobežojumiem Latvijas Republikā" anotācija. - Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/c3fef175-b623-4dba-baf0-0b53b0d07684

Tiesību akta projekta "Noteikumi par valsts nodevu par migrācijas pakalpojumiem" anotācija. – Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/annotation/ba1d0e34-473a-45a7-99a2-3f2522d18b71

Tiesību akta projekta "Par Latvijas Republikas valdības un Korejas Republikas valdības nolīgumu par darba un brīvdienu programmu" anotācija. – Pieejams: https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS14.nsf/0/BB46F3C5B7AA1C86C2258BA80021AE2F?OpenDocument

Ukrainas bērniem un jauniešiem Latvijā nodrošina neformālās izglītības un latviešu valodas mācību iespējas. - Pieejams: https://www.izm.gov.lv/lv/jaunums/ukrainas-berniem-un-jauniesiem-latvija-nodrosina-neformalas-izglitibas-un-latviesu-valodas-macibu-iespejas

Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijā pieejami bezmaksas latviešu valodas kursi. – Pieejams: https://www.sif.gov.lv/lv/jaunums/ukrainas-civiliedzivotajiem-latvija-pieejami-bezmaksas-latviesu-valodas-kursi

Ukrainas iedzīvotāju latviešu valodas apmācībai piešķir 4,68 miljonus eiro. – Pieejams: https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/04.02.2025-ukrainas-iedzivotaju-latviesu-valodas-apmacibai-pieskir-468-miljonus-eiro.a586407/

Uzsākts projekts "Ilgtspējīga izaugsme: biedrības "Patvērums "Drošā Māja" darbības un kapacitātes stiprināšana". – Pieejams: https://www.patverums-dm.lv/lv/uzsakts-projekts-ilgtspejiga-izaugsme-biedribas-patverums-drosa-maja-darbibas-un-kapacitates-stiprinasana/1855

Uzsākts Rīgas domes atbalstīts projekts par Ukrainas civiliedzīvotāju integrācijas aktivitātēm Rīgā. – Pieejams: https://www.patverums-dm.lv/lv/uzsakts-rigas-domes-atbalstits-projekts--par-ukrainas-civiliedzivotaju-integracijas-aktivitatem-riga/1854

Valdība apstiprina rīcības plānu Austrumu pierobežas drošībai un izaugsmei. – Pieejams: https://www.mk.gov.lv/lv/jaunums/valdiba-apstiprina-ricibas-planu-austrumu-pierobezas-drosibai-un-izaugsmei

Valdība atkārtoti izsludina pastiprinātu robežapsardzības sistēmas darbības režīmu no šā gada 13. marta. - Pieejams: https://www.iem.gov.lv/lv/jaunums/valdiba-atkartoti-izsludina-pastiprinatu-robezapsardzibas-sistemas-darbibas-rezimu-no-sa-gada-13-marta.

Valdība pagarina pastiprinātu robežapsardzības režīmu līdz nākamā gada 30. Jūnijam. – Pieejams: https://www.iem.gov.lv/lv/jaunums/valdiba-pagarina-pastiprinatu-robezapsardzibas-rezimu-lidz-nakama-gada-30-junijam

Vienotās migrācijas informācijas sistēmas programmatūras platformas modernizēšana (1.posms). – Pieejams: https://www.pmlp.gov.lv/lv/projekts/vienotas-migracijas-informacijas-sistemas-programmaturas-platformas-modernizesana-1posms

Vīzas noformēšana sezonas darbiniekam. – Pieejams: https://www.youtube.com/watch?v=KwYLudUWSmA
Guide to seasonal work in Latvia. – Available at: https://www.youtube.com/watch?v=KwYLudUWSmA&t=69s

Izmantotie saīsinājumi

EMT – Eiropas migrācijas tīkls

ES – Eiropas Savienība

Frontex – Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūras

IOM – Starptautiskā Migrācijas organizācija

LVA - Latviešu valodas aģentūra

NVA – Nodarbinātības valsts aģentūru

PMIC – Patvēruma meklētāju izmitināšanas centrs

PMIF – Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds

PMLP – Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

PWC – Price Waterhouse Coopers

SIF – Sabiedrības integrācijas fonds

VISC – Valsts izglītības satura centrs

VRS – Valsts robežsardze